

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HÆDREDE HUSMÆND

BILLEDER OG BIOGRAFIER

UDGIVET AF

A. CHRISTENSEN,
SØNDER TRANDERS pr. AALBORG

AARHUS

ALBERT BAYERS FORLAG

— JYDSK FORLAGS-FORRETNING —

1908

AARHUS STIFTSBØGTRYKKERI

Denne Bog indeholder ganske korte Skildringer af de Mænd og Kvinder, der i Tiaaret omkring Aar 1900 har modtaget Foreningen af jydsk Landbofor- eningers *Sølvmedalje* eller det kongelige danske Land- husholdningsselskabs *Sølvbæger*, som Anerkendelse for Landboflid.

Det var Hensigten ogsaa at bringe Billeder af dem alle, men dette er trods al Umage ikke lykkedes. Nogle af dem er døde uden nogensinde at have været foto- graferede, andre har af forskellige Grunde ikke kunnet eller ikke villet efterkomme Ønsket om et Fotografi.

Skildringerne er i Hovedsagen saaledes som de, spredte i Aarsberetninger, foreligger fra de paagældende Dommerudvalgs Haand. Samlet under ét udgør de et værdifuldt Bidrag til Forstaaelse af Husmandsstandens Kaar og Husmandsbrugets Standpunkt omkring Aar- hundredeskiftet.

Der er saa umaadelig meget at lære af disse ud- mærkede Foregangsmænd, disse ukuelige Stridsmænd, disse Hædersmænd.

Vore Husmænd og Husmandskoner, vore unge Karle og Piger, og mange andre bør kende deres Arbejde, deres Kampe, deres Sejre, deres Udholden-

hed, deres Færd. Det vil vejlede, anspore, styrke og give Mod.

De *gamle* Husmænd, som skildres her — hvor har de dog slidt og stridt.

Læs om ham, som med Hakken og Spaden løsnede den 18 Tom. dybe Ahl paa ikke mindre end 4 Tdr. Ld.

Om ham, som med et Par smaa Køer har opdyrket ca. 40 Tdr. Ld. stenet Hede.

Se, hvor de har ryddet og opdyrket, planeret, grøftet, drænet og merglet.

Se, hvor de har kæmpet for at lægge et Par Skæpper Land, en Banke, en Sig, en Mærgelgrav til deres Lod.

Se, hvor de har kæmpet for at faa en Ko mere.

Se, hvor de har bygget sig Hus med egne Hænder.

Se, hvor de har kæmpet mod Sygdom og Fattigdom.

Se, hvad de har ejet af Vilje og Kraft.

— Og de *ynge* Husmænd — læg Mærke til, hvor godt de har forstaaet deres Tid.

En af dem holder 3 Køer, 1 Hest og 4 Grisesøer paa 1¹/₂ Td. Ld.

En anden avler Frugt, Hindbær og Jordbær for over et Tusind Kroner paa 6 Skpr. Ld.

En tredie har 3 Køer, som i et Aar malkede 32,396 Pd. Mælk og hans Produktionspris pr. Pd. Smør var kun 54¹/₂ Øre.

De *forstaa* at plante, at benytte Kunstgødning, at bruge tidssvarende Redskaber, at føre Regnskab.

De har været paa Husmandsrejser, paa Kursus, maaske paa Højskole.

De sidder i Sogneraadet, i Bestyrelser, er Førere og Foregangsmænd. De har samtidig Interesser og følger godt med i Samfundets Anliggender.

— — De fortjener *alle*, baade de unge og de gamle, den største Beundring.

Og deres *Hustruer* fortjener den ikke mindre.

Forstaa det ret, hvilke værdifulde Bidrag Hustruerne har ydet til de stolte Resultater, som denne Bog beretter om. Mændene selv bevidner dette Gang efter Gang i deres Udtalelser til Bedømmelsesudvalgene.

Naar saa mange af de beskrevne Hjem staar som lysende Exempler for deres Egn, og naar der — som det ses — ud fra dem er gaaet saa mange flinke fremadstræbende Børn, saa skyldes det sikkert ikke mindst Kvinderne.

Maatte da disse smaa Livsskildringer blive flittigt læste.

Maatte de give mange forøget Mod og Kraft til deres Gerning.

Sønder Tranders pr. Aalborg 1908.

A. Christensen.

FORENINGEN AF JYDSKE LANDBOFORENINGERS
SØLVMEDALJE.

**DET KONGELIGE DANSKE LANDHUSHOLDNINGSSKABS
SØLVBÆGER.**

Højde: 22 Ctm. Paa Bagsiden: Gudinden Ceres omgivet af Ax.
Paa Siden: Fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab.
Paa Foden: Ejerens Navn.

J. P. BONDE.

J. P. Bonde, Lemming, Silkeborg, købte sin af $7\frac{6}{8}$ Td. Ld. bestaaende Ejendom i 1857. Ved Huset laa $3\frac{6}{8}$ Td. Ld. Lermuld paa Lerunderlag, hvor blandt andet et fortrinligt Stykke Eng paa 2 Skpr. Ld. er tilvejebragt ved et stort og dygtigt udført Jordarbejde af Ejeren og hans Søn. Et Stykke fra Huset laa 4 Tdr. Ld. Hede, bestaaende af dels Mose, dels et Overdrev, simpel Sandjord, hvor Tørven var gravet af Mosen og Mulden af Sandjorden, og under hele dette Areal laa mere eller mindre Ahl, der sine Steder naaede en Tykkelse af 18 Tommer. Disse 4 Tdr. Ld. har J. P. Bonde kulegravet og har gennembrudt Ahlen alene med Hjælp af Kone og Børn. 1 Skp. Ld. af Mosen er belagt med Sand. Saavel denne Jord som Jorden ved Huset er vel drænet og merglet *uden fremmed Hjælp*. Merglen er taget paa Ejendommen og paaført med

Hjulbør og med Kørne. Mergelgraven er atter planeret og kultiveret.

Man maa beundre den Tænksomhed, Dygtighed og Udholdenhed, hvormed J. P. Bonde, samtidig med det store og strænge personlige Arbejde, uden andres Hjælp, har bragt denne fra først af utaknemmelige og umedgørlige Del af sin Ejendom op til at give store og værdifulde Afgrøder, baade paa Mose og Sandjord, som ogsaa paa Lerjorden ved Huset.

Som Følge af Jordens vexlende Art bruger han nu tre Sædsifter, nemlig:

a. Lerjorden.

1. Sommerstaldfoder, gødes med Ajle.
2. Kartoffler, gødes.
3. Rug, gødes.
4. Gulerødder og Hvidkaal, gødes med Ajle.
5. Byg, gødes.
6. Havre.
7. Havre, gødes.
8. Kløvergræs, gødes med Ajle.
9. do. do.

b. Heden og Sandjorden.

1. Halvbrak.
2. Rug, gødes med Kunstgødning.
3. Havre.
4. Turnips, gødes med Staldgødning.
5. Havre.
6. Kløver og Græs.

c. Mosen.

1. Gulerødder, gødes med Thomasslakke og Kainit.
2. Havre.
3. Turnips, gødes med Staldgødning.

4. Havre.
5. Kløver, gødes med Ajle.

Jorden behandles med Køerne og de udfører ligeledes forskellig Kørsel. Med Hensyn til Redskaber har J. P. Bonde ogsaa vist megen Tænksomhed. Blandt andet har han selv konstrueret Redskab til Køerne.

Besætningen var i August 1895: 3 Køer, 1 Stk. Ungkvæg, 4 Svin og 45 Høns.

Ved Huset ligger en god, 2 Skpr. Ld. stor *Have* med Læ og Indhegning, 38 Frugttræer og en *Del Bistader*. En ret betydelig Indtægt er, særlig i tidligere Aar, taget af Haven ved Salg af Havesager i Silkeborg. Sidste Aars Indtægt af Havesager og Honning var 110 Kr.

Køerne har fra 1. Juni 1894 til 31. Maj 1895 givet 19168 Pd. Mælk, hvoraf 17668 Pd. er solgt til Mejeriet for 669 Kr., hvilket i Betragtning af Køernes Arbejdsydelse turde kaldes et godt Udbytte. 6 Svin er solgte for 274 Kr. 37 Øre, 4387 Æg for 172 Kr. 30 Øre. Foruden er der i Husholdningen blandt andet brugt 1500 Pd. Mælk, 1 Svin, 1206 Æg og Honning for 70 Kr.

Hus og Stald er hensigtsmæssigt indrettede med Gødningen under Tag, en Ajlebeholder samt et muret Roehus.

Som *Husflid* drives Vævning af ca. 1000 Stkr. Lommetørklæder aarlig. Endvidere underviser J. P. Bonde i Biavl og passer mange Bistader Aaret rundt for de Omboende. Han er præmieret 15 Gange i Landboforeningen, 6 Gange af det kongelige danske Haveselskab og 1 Gang af Danmarks Biavlerforening.

Ikke mindre ved sin brave og hæderlige Karakter end ved sin store Flid og Dygtighed har J. P. Bonde

været et følgeværdigt Exempel for Standsfæller; disse har han meddelt sine Erfaringer paa Arbejdets Omraade, samtidig med at han har søgt at klargøre for andre, det lykkelige i at arbejde hen til en lignende Selvstændighed, som den han selv har tilkæmpet sig.

Sølvmedalje 1895.

NIELS MORTENSEN.

Niels Mortensen, Grarup, Brande Sogn, Vejle Amt, havde, da han giftede sig, sammensparet ca. 2000 Kr. og fik ingen Arv efter sine Forældre. Straks ved sit Giftermaal i 1870 overtog han en halvopdyrket Hedelod paa 49 Tdr. Ld., af Hartkorn $1\frac{1}{2}$ Skp. og behæftet med 2500 Kr. og en stor Aftægt, som han svarede fuldstændig indtil 1892, og hvoraf han stadig svarer Halvdelen. I 1875 købte han 28 Tdr. Ld. Hede for 800 Kr., i 1876 købte han en Engparcel i Give Sogn for 800 Kr., i 1887 købte han en Engparcel i Thyregod Sogn for 1000 Kr., og i 1888 en Ejendom paa 75 Tdr. Ld. for 3700 Kr. Den modtagne Gæld og de laante Købesummer ialt 8450 Kr., har han udbetalt og dertil samlet sig cirka 7000 Kr. Bygningerne er gode og velholdte, opførte af Niels Mortensen selv og assurede for 4200 Kr. Besætningen blev for 10

Aar siden assureret for 5650 Kr.; den bestaar nu af 5 Heste, 12 Køer, 2 store Trækstude og 12 Svin. Marken er indhegnet mod Vest, og cirka 6 Tdr. Ld. af Lodden er beplantet med Naaletræer; Plantagen agtes udvidet til 10 Tdr. Ld. Merglen til dette store Areal er hentet en halv Mil borte. Ejendommen er nu i fortrinlig Drift og Gødningskraft. Af Børn har N. Mortensen 9, alle særdeles dygtige og brave Mennesker. Manden. Konen og Børnene hjælpes ad for at bringe det mest mulige ud af Bedriften, som blandt Naboer og Bekendte har et godt Omdømme.

Sølvbæger 1895.

ANDERS NIELSEN

Anders Nielsen, Vester Tørslev, Hobro, begyndte i 1881 at købe sin Ejendom sammen af Lynghede saaledes:

1881 købt	5	Tdr. Ld.	à	200	Kr.	....	1000	Kr.	
1884	—	14	—	—	-	100	—	... 1400 —	
1894	—	19	—	—	-	50	—	.... 950 —	
							<hr/>		
38 Tdr. Ld.							.....	3350	Kr.

Jordens Beskaffenhed er *Sand*, til Dels meget stenet.

Han ejede ca. 600 Kr. ved første Køb. Hans Gæld er 15 Aar efter 2500 Kr. — Han har ingen Formue.

Besætningen var i Juni 1896: 11 gode Køer, 20 Svin, 10 Høns og 7 Bistader.

I 1884 naaede A. Nielsen til at holde 2 Køer; fra nu af foretog han Opdyrkningen og udførte alt Arbejde ved Hjælp af Køerne. I 1896 har han ca. 20 Tdr. Ld. i god Kultur, foruden en Del nylig opbrudt Hede. Han arbejder nu skiftevis med 4 Spænd Køer; ved det haardeste Arbejde sætter han 2 Spænd for Ploven ad Gangen. Der er blandt andet kørt 300 Læs 60 % Mergel med Køerne 1½ Fjerdingsvej borte.

Sædskiftet.

1. Kartoffler i Brak (lidt Spergel).	4. Kløvergræs.
2. Rug.	5. do.
3. Havre.	6. do.

Fra 1. August 1895 til 1. Juni 1896 er solgt 1912 Pd. Smør for 1787 Kr. og 22 Svin for 830 Kr., ialt 2617 Kr. — I samme Tidsrum er købt 21,446 Pd. Kraftfoder for 971 Kr. 13 Øre.

Anders Nielsen benytter mange *nye tidssvarende Redskaber*, som letter ham Arbejdet i den nu store Bedrift, saaledes at Familien kan hjælpe sig selv. Han benytter blandt andet:

1. Pl. jun's comb. Saamaskine og Hjulhakke.
2. - — — Hestehakke.
3. Tallerkenharve.
4. Kartoffeloptager.
5. Haandcentrifuge.

Han har bygget solide, velindrettede og temmelig rummelige *Bygninger af enhver Art og til ethvert Brug*. Materialet, Sten, er sanket af Jorden.

Særegent for A. Nielsen er det ualmindelige *hurtige og sikre Fremskridt*, han har gjort i 15 Aar. Alt

laa hen i Lyng, da han begyndte. Alt hvad der nu findes, Jordens Produktivitet, den store, gode Besætning, de velindrettede Bygninger og snilde Redskaber, er oparbejdet, samlet og beregnet af ham uden andres Hjælp i dette Tidsrum.

Familien lever øjensynligt et smukt og økonomisk Liv. Den bestaar af Mand, Kone og 5 Børn. Børnenes Løn for Kartoffeloptagning og sligt henstaar for hver især i Sparekassen.

A. Nielsen har faaet 1. Præmie 10 Gange.

Sølvmedalje 1896.

MAGDALENE SØRENSEN.

Enken Magdalene Sørensen bor i Vonge pr. Jellinge. Hendes Mand, der døde 1892 i en Alder af 50 Aar, købte i 1875 Ejendommen, $9\frac{1}{2}$ Td. Ld. Ager og 14 Skpr. Ld. Eng, for 1846 Kr. Han ejede da 1700 Kr. Familien har senere arvet 2100 Kr., og Gælden er nu 2300 Kr. efter at der er udbetalt 3000 Kr., og *alle Bygningerne er ombyggede og nyopførte.* — Der er ingen Formue. Jorden er tarvelig, hvidt Sand.

Manden anlagde en fortrinlig ordnet, af udmærkede Læbælter omgivet og af sjælden smukke og nyttige Hække gennemkrydset *meget produktiv Planteskole* paa 3 Tdr. Ld.

Dennes, saavel som hele Ejendommens Drift fortsættes paa 5. Aar med virkelig Dygtighed og kendelige Fremskridt af Enken. Hendes Medhjælp herved

er foruden en 17-aarig Plejesøn, 1 Karl, 1 Daglejer og Lugehjælp om Sommeren.

Besætningen er: 1 Hest, 3 Køer, 3 Stkr. Ungkvæg, 4 Svin og 12 Høns.

Sædskifter:

I.

1. Havre.
2. Blandingssæd.
3. Rug.
4. Byg.
5. Havre med Kløver.
6. Kløvergræs.

II.

1. Havre.
2. Rug.
3. Blandingssæd.
4. Havre med Kløver.
5. Kløvergræs.

Al Rodfrugt dyrkes udenfor disse Sædskifter imellem de forskellige Afgrøder af Planter i Planteskolen.

Vedrørende Omsætningen i 1885 kan anføres: *Indtægter* af Planteskolen for Planter og Frø beløb sig til 2175 Kr., af Marken og Besætningen til 1339 Kr., ialt 3514 Kr. *Udgifter* til Planteskolens og Markens Drift, Besætningens Fodring og Fornyelse samt Renter og Skatter udgjorde 2572 Kr. 75 Øre.

Ejendommen drives mønsterværdigt af Enken. Hun ikke alene fortsætter i det Spor, som Manden arbejdede i, da han efter 17 Aars Virksomhed paa denne Ejendom døde, men hun forbedrer og udvider enkelte af Bedriftens Grene med megen Dygtighed.

Manden havde faaet 1. Præmie 3 Gange, Enken 1 Gang.

Sølvmedalje 1896.

JENS CHRISTOFFERSEN.

Jens Christoffersen, Lille Rørbæk pr. Hobro, laante i 1886 3100 Kr. og købte for 4800 Kr. Ejendommen, bestaaende af 12 Tdr. Ld. til Dels stenet Sandjord med flere mindre Mosehuller. Der var en meget ringe Hest, 1 Ko og 1 Kvie. Familien bestod af Mand, Kone og 6 Børn. Han har nu ingen Gæld, men heller ingen Formue.

Størstedelen af Ejendommen var ved Overtagelsen uopdyrket, Jorden henlaa i mangfoldige Huller og sandede Banker, som umuliggjorde en regelmæssig Dyrkning og besværliggjorde alt Arbejde. Nu har Christoffersen ved ihærdige og dygtigt beregnede *Opfyldninger*, ved mange og betydelige *Omflytninger* af Sand til Mosehullerne og omvendt frembragt lutter regelmæssig og fortrinlig opdyrket Agerjord. Hertil har endvidere bidraget en højst nødvendig og sindrigt

udført *Afvanding* af flere større og mindre Jordpartier, hvortil er benyttet Stenfaskiner. — Alt i alt *et stort og dygtigt Opdyrkningsarbejde af en enkelt Mand i den forholdsvis korte Tid af 9 Aar.*

Ogsaa paa Bedriftens andre Omraader iagttager man en for Christoffersen særegen *Snildhed i Valget af Midler* overfor Opgaven at hjælpe sig selv.

Besætningen er nu 3 gode Køer, 2 Stude, 2 Stkr. Ungkvæg, 2 Svin og 4 Faar.

Sædsrifterne:

I.	II.
1. Grøntfoder(staldfodres). Gødes.	1. Helbrak.
2. Rug. Kunst- og Staldgødning.	2. Rodfrugt. Kunst- og Staldgødning.
3. Byg. Staldgødning.	3. Rug. Staldgødning.
4. Havre.	4. Græs og Kløver. Ajle.
5. Havre. Staldgødning.	5. do.
6. Græs og Kløver. Ajle.	6. do.
7. do.	
8. do.	

Græs- og Kløveravl drives i stor Udstrækning og med udmærket Udbytte. Derimod er Rodfrugtdyrkningen lille, kun ca. $\frac{1}{10}$ af Arealet anvendes til Kartotter, Turnips og Gulerødder, *men alt er veldyrket.*

Studene udfører alt Arbejde. — Der er efterhaanden paaført 1200 Læs Mergel, taget paa Ejendommen. Et mindre *Moseareal* er forbedret med flere Hundrede Læs Sand.

Christoffersen har ingen særlig Indretning til Gød-

ningens Opbevaring, da han har Tørvejord nok af god Beskaffenhed og anvender denne i stor Udstrækning til Gødning og Ajle.

Der er 3 Gange tilkendt Jens Christoffersen 1. Præmie.

Sølvmedalje 1896.

KRISTEN UHRSKOV.

Kristen Uhrskov, Tørring, købte i 1881 og 1884 sin Ejendom sammen af to forfaldne Ejendomme, ialt 9 Tdr. Ld. Ager og 10 Skpr. Ld. Eng, der betaltes med ialt 7200 Kr. — Manden ejede da 1000 Kr. Gælden er nu 1000 Kr.

Jorden er Sandjord, for en stor Del fint *Flyvesand*, som gør Dyrkningen af al Rodfrugt meget besværlig.

Hele Ejendommen er merglet med ca. 1000 Læs Mergel fra selve Ejendommen. *Ler* er jævnlig kørt paa Sandjorden. Gode Diger med *levende Hegn* er satte om hele Ejendommen.

Der lejes for 200 Kr. Hestekraft og anden Medhjælp aarlig, da Manden er fuldstændig blind siden sit 8. Aar.

Der er indrettet *fortrinlige Bygninger*, Møddinghus og Ajlekumme. Desuden anvendes Tørvestrøelse ved Gødningens Opbevarelse.

Jorden anvendes saaledes:

I. 6 Tdr. Ld. meget let Sandjord.

Sædskiye,

1. Blandsæd og lidt Kartoffler.	}	Alle Skifterne gødes hvert Aar. Rodfrugterne dog stærkest.
2. Rug og Byg.		
3. Rodfrugt: Runkelroer og Turnips.		
4. Havre.		
5. Kløver.		

II. 3 Tdr. Ld. *vedvarende Græs*,
som hvert Aar gødes skiftevis med Staldgødning og
Ajle. Avlen i 1895 var 16 Læs Hø.

III. 10 Skpr. Ld. Tørvejords *Eng*,
Halvdelen vandes, medens den anden Halvdel hvert
Aar gødes med Thomasslakke og Kainit. Avlen i 1895
var 6 store Læs Hø.

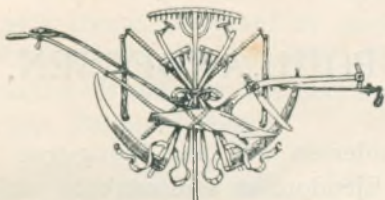
Besætningen: 5 Køer, 1 Tyr, 1 Kvie, 3 Grisesøer,
6 Svin og 30 Høns. — Der staldfødres hele Aaret.

4 Køer malkede i 1895 ialt 26,724 Pd. Mælk til
en Pris af 920 Kr. Der er solgt Æg for 120 Kr., for-
uden at der er anvendt 40 Snese i Husholdningen.
Yderligere Regnskab kan vanskeligt fremskaffes.

Denne Ejendom er, dels ved den blinde Mands
store *Flid* — han passer Kreaturerne Aaret rundt, tær-
sker alt Kornet, reolgraver med den 14-aarige Søns
Hjælp 1 Td. Ld. aarlig til Rodfrugterne m. m. —
dels og særlig ved *Konens ualmindelige ledende Dygtig-
hed og Energi* Genstand for en i alle Retninger ind-
sigtsfuld og omhyggelig Drift, som i en Række af
12—14 Aar har forvandlet den forfaldne Ejendom til
et virkeligt mønsterværdigt Landbrug af sin Art. Ogsaa

maa man fremhæve den sjældne Orden og vedligeholdte Tilstand, hvori alt i og ved Huset forefindes, hvilket skyldes Konens *Husflid* paa en Mængde forskellige Omraader. — Blandt andet findes en sjælden smuk og indbringende Husmandshave. — Resultatet er et Husmandshjem med en enestaaende Hygge.

Sølvmedalje 1896.

POUL ANDERSEN.

Poul Andersen bor paa Plougstrup Mark, Tørring. Hans Ejendom er sammenkøbt saaledes:

1858	købt	8	Tdr.	Ld.	tør Sandjord, tildels Flyvesand.
1859	-	4	-	-	dels Mose, dels lynggroet Hede.
1865	-	1 $\frac{1}{2}$	-	-	Eng.
1868	-	3	-	-	Sandmuld og magert Sand.
<hr/>					
16 $\frac{1}{2}$ Td. Ld.					

Ved Købet ejede P. Andersen 1200 Kr. — Den samlede Ejendom staar ham nu i 8000 Kr., og Gælden er for Tiden 4000 Kr. I 16 Aar hvilede der en Aftægt af 300 Kr. paa Ejendommen.

Al *Markjorden* er merglet, drænet og reolpløjet, foruden at der paa en Del af Sandjorden er kørt et Lag Ler. *Mosen* er kultiveret ved Paaføring af Sand, og *Engen* er afvandet og ligeledes oversandet. Der er opført nye og udmærket indrettede Bygninger til ethvert Brug. Alle Forbedringer er udførte med Dygtighed.

Besætningen er 1 Følhoppe, 6 udmærkede Køer, 1 Kvie, 2 Søer, 7 Svin, 20 Høns og Bier.

Sædskifte:

1. Grønjordshavre.	4. Rug.
2. Kartoffler, Turnips, Gulerødder.	5. Havre.
3. Byg el. Blandingssæd.	6. Kløver og Græs.

Af al den sammenkøbte meget forskelligartede men dog overvejende *magre Jord* har Ejeren med megen Flid og stor Dygtighed skabt et smukt Hele — veldrevet Jord med gode, rene Afgrøder, fortrinlig Besætning og praktiske Bygninger, der maa betegnes som et *mønsterværdigt Husmandsbrug*.

Sølvmedalje 1896.

JENS PETER NIELSEN.

Jens Peter Nielsen, Trاسبorg, Vonge, Nørvang Herred, Vejle Amt, er 72 Aar og hans Hustru 63 Aar; de havde kun et Barn, en Søn, som er gift og bor ved Siden af Forældrene.

Trاسبorg er Navnet paa J. P. Niensens Gaard; den er beliggende ca. $\frac{3}{4}$ Mil fra Tørring, temmelig højt og udsat for Blæst. Arealet er ca. 50 Tdr. Ld. samt 3 Tdr. Ld. Eng, som ligger ca. $\frac{1}{2}$ Mil borte. Jorden er sandet, tildels gammel Hede og har Grusunderlag; dog findes der paa det ene Hjørne baade Ler og Mergel, men kun i ringe Mængde.

Da J. P. Nielsen overtog Gaarden i 1867, efter i 14 Aar at have haft et Sted i Nærheden, hvor han var begyndt med meget smaa Midler, men efterhaanden havde arbejdet sig noget frem, var den meget forsømt og ude af Drift. Der avledes kun 18 Traver Havre

mod 130 Traver i de senere Aar og 20 Traver Rug mod 50—60 nu. Gaarden laa dengang noget højere end nu; den er af den nuværende Ejer helt opbygget. Bygningerne bestaar af et Stuehus med Køkken, Mælkerum m. m. I den vestlige Længde findes Hestestald, Lade og Tærskelo, hvorunder en god Kartoffelkælder. I den østlige Længde findes Kostald, Svinehus samt Høsehus. Udenfor Kostalden findes et udmærket Møddinghus og dertil en Ajlebeholder, støbt i Beton. Bygningerne er med Paptag og solidt byggede, samt rummelige og praktisk indrettede. Stenene til Gaarden er strøgne og brændte af Ejeren.

Jorden drives i 9 Skifter: 1. Brak (benyttet), 2. Rug, 3. Blandsæd, 4. Ærter eller Byg, 5. Havre, 6. Græs, 7. Græs, 8. Græs, 9. Grønjordssæd. Jorden saa vel behandlet ud. Rugen var lovende, og Græsmarken udviste god Plantebestand, som var i god Udvikling. Besætningen bestaar af 2 Heste og 1 Plag, 12 Kreaturer, 8 Svin samt 7 Faar, alt vel holdt og af god Beskaffenhed. Læplantninger er udførte i stort Omfang og er lykkedes fortrinligt. Imod Vest findes der paa hele Skellet en kraftig Hæk af Fyr og parallelt med den findes i ca. 80 Alens Afstand ligeledes 2 Hække, som hver for sig afgiver betydelig Læ. Ogsaa mod Nord er der plantet. Endvidere findes der en Plantning paa godt 1 Td. Ld., som er udført sidste Efteraar. Langs den offentlige Vej har J. P. Nielsen plantet Pil.

Der findes ved Gaarden en Have paa ca. 3 Skpr. Ld., som mod Vest hegnes af en tæt Læplantning. I Haven findes gode Frugttræer og Buske samt lidt Blomster.

I Gaarden skyldes 3000 Kr., men Ejeren har flere Penge tilgode.

Selvfølgelig giver en saadan Ejendom ikke nogen stor Indtægt. Omsætningen er ca. 2800 Kr., hvoraf i gode Aar 3—400 Kr. er Netto; i daarlige Aar bliver der ikke noget tilovers. Paa Ejendommen hviler en Skat til Amtstuen paa 16 Kr. og til Kommunen af ca. 50 Kr.

Den hele Bedrift vidner i høj Grad om en baade flittig, ihærdig og meget nøjsom Mand og Hustru; men foruden dette er Manden fulgt godt med i sin Tid. Han har f. Eks. Haandcentrifuge, anvender ret betydelige Mængder Kunstgødning (altid ublandede Gødninger) og synes at være godt inde i, hvad der vedrører Landbruget. Han nyder almindelig Anseelse i sin Egn, har i mange Aar været Medlem af Sogneraadet og haft andre Tillidshverv.

Paa Egnen er der kun plantet lidt; dog er der nu begyndt flere Steder, saa det synes, at J. P. Nielsens Virksomhed ogsaa paa dette Omraade har været et Mønster, som finder Efterlignelse.

Sølvbæger 1896.

KIRSTEN DANIELSEN.

Kirsten Danielsen er Enke efter Husmand Christen Danielsen af Langkjær, Brande Sogn, Vejle Amt. I Sommeren 1875 modtog Husmand Kristen Danielsen i Arvepart fra sine Forældres Hjem ca. 46 Tdr. Land Hede og Mose. Bygningen maatte han selv opføre, og samme Sommer begyndte han at brænde Sten til Bygningen, hvorved han paadrog sig en Sygdom (Brystbetændelse), men dog blev de første 6 Fag Hus opført samme Efteraar, og med sin Hustru flyttede han ind i Bygningen i November Maaned, skønt den kun var halvt fuldført; der var kun pløjet 2 Agre i Ejendommen og den første Sommer pløjede han atter 2 Agre i Heden, og i Efteraaret atter 3 Agre, og saa fremdeles ved laant Drivkraft. Den første Vinter havde de kun 3 Faar, da der intet andet var at fodre med end lidt Mosehø; den næste Sommer maatte Danielsen gøre en Mønstring til Hald paa 7 Uger. Forinden han rejste havde han købt en Ko og 2 smaa Stude, da der henad Sommeren blev lidt Græs i Mosen, og med disse pløjede Konen, medens

han var borte, atter 30 Agre i den raa Hede; Mergel var der ikke paa Ejendommen, men han havde Ret til Mergelgravning i Gaardens Mergelgrav, men der var ca. 1 Fjerdingsvej at køre Merglen, tilmed over en temmelig stejl Banke, hvorover de kun kunde køre de $\frac{2}{3}$ af Læsset. Foruden at pløje de 30 Agre, fik Konen de første Læs Mergel kørt, inden Manden kom hjem fra Mønstring. Han fortsatte da fremdeles, imellen som han arbejdede for andre, med Opdyrkning og Mergelkørsel. Studene maatte han sælge næste Efteraar (1876), da han intet havde at fodre dem med om Vinteren, hvorimod han beholdt Koen; men næste Foraar, da Græsset i Mosen kom, købte han atter et Par Stude, og med en Del Indkøb af Korn og Foder, fodrede han dem Vinteren over. Vinteren benyttede han, naar Vejret tillod det, til at udgrøfte Mosen. I September 1877 maatte Danielsen atter i Tøjet til Maanedsmønstring. Saaledes fortsattes Aar for Aar; den ene Td. Ld. efter den anden inddroges under Ploven og mergledes; det ene Stykke Bygning rejste sig efter det andet.

I 1881 fik Danielsen for ypperlig Dyrkning Præmie af Landboforeningen; da havde han en Besætning paa 2 Stude, 2 Køer og en Kvie samt 5 Faar; 3 Aar efter fik han et Par russiske Heste, i Stedet for Stude, hvilke Heste nogle Aar efter afløstes af danske Heste. I Aaret 1887 var ca. Halvdelen af Ejendommen under Dyrkning; men da var Danielsens Helbred nedbrudt, og trods han ofte søgte Lægehjælp, maatte han dog sidde stille og se paa, hvordan Konen maatte slide med Ploven og Harven, foruden alt det øvrige Arbejde, som nu kom til at hvile paa hende og Børnene; de 2 ældste var Piger og var da 10 og 8 Aar, det sidste var svagt og døde 2 Aar efter; Danielsen blev ringere

Aar for Aar han led af Tæring, og den 9. Januar 1891 døde han. Besætningen var da 2 Heste, 4 Køer og 1 Kvie.

Nu fortsatte hans *Enke* i det begyndte Spor, hun selv udførte saavidt alt ved Døtrenes Hjælp, pløjede alt selv, saaede Sæden, ogsaa Kunstgødningen, reparerede og forskønnede Bygningerne, idet hun selv udførte saavel Murer- som Snedker- og Malerarbeidet. Som Murske har hun f. Eks. brugt sin Grødske og som Økse sin Kaalkniv. Hun anskaffede sig efterhaanden Hakkelse- og Tærskemaskine, saa at de uden fremmed Hjælp kunde tærske Sæden. Nu har hun de $\frac{2}{3}$ ca. 30 Tdr. Ld. af Ejendommen under Dyrkning; og da Landboforeningens Bestyrelse eftersaa Ejendommen, fandtes alt i udmærket Orden. Alt Arbejde var udført med Omhu og Akkuratesse. Besætningen er nu 2 Heste, 4 Køer, 2 Kvier og 5 Faar; hun kunde nok holde et Par Kreaturer mere, men da de begyndte helt uden Midler, har det altid knebet at faa det til at slaa til, men der staar nu 3 grundmurede Længder, der er godt vedligeholdte — Assurancesummen er 2600 Kr. — og alt til Trods for hun har haft megen Sygdom. 5 Børn er døde foruden Faderen; hun kom til at sidde Enke med flere smaa Børn og opdrog dem; saa man undres over, at Gælden ikke er større end 3000 Kr. Der er her et ret enestaaende Exempel paa Landboslid, idet Konen, efter at Mandens Helbred var nedbrudt, har udført alt Mandens Arbejde, og i en Aarrække fortsat dermed, hvorfor der tilkendtes *Kristen Danielsens Enke 3. Sølvbæger*.

Sølvbæger 1896.

SØREN HANSEN.

Gaardejer Søren Hansen, Døringshave, pr. Nørre-Snede, overtog sin Gaard af Hartkorn ca. 1 Td. 1 Skp. i 1858; Bygningerne var simple, Besætningen 4 Stude, 4 Køer og nogle Faar. Ejendommen skulde svare Af-tægt, kapitaliseret til 700 Rdlr.; i Arv til andre Søkende skulde desuden udredes 600 Rigsdaler. Ved Overtagelsen var kun ca. $\frac{1}{10}$ af de 300 Tdr. Ld. opdyrket; Resten var Hede. Af den tilliggende Eng avledes ca. 12 Smaa-læs daarligt Hø paa et Areal af ca. 25 Tdr. Ld., som dengang bestod af Hedebunker, tørre Sandbunker, som Vinden havde hvirvlet sammen, saavel som lave Steder med Siv. Søren Hansen fik en Engen passerende Aa nivelleret, og da der er betydeligt Fald, lykkedes det at vande hele Arealet. Søren Hansen har personlig planeret hele Arealet til Overrisling. Karlen kunde han ikke bruge, da han ikke havde Forstand paa den Slags Arbejde. — Knoldene er førte til de lavere Steder, og der høstes nu 60—70 Læs Hø aarlig og ikke alene er Læssene større, men Høet er nu ogsaa langt bedre end forhen.

Straks da Søren Hansen overtog Gaarden, byggede han sig et ordentlig Stuehus, og efter selv at have brændt Murstenene, i 1865 3 solide Udhuse, ialt over 40 Fag. Af Hede er opdyrket 60—70 Tdr. Ld.; Merglen er hentet i $\frac{1}{2}$ Mils Afstand. I 1882 byggede S. Hansen paa Loddens østlige Ende en Gaard som Arvedel til sin Søn og bestaaende af et Stuehus og 2 Udlænger.

Søren Hansen giftede sig 75 Rigsdaler til med sin Kone; begge Ejendomme er nu gældfri. Besætningen paa den oprindelige Gaard er 2—3 Heste, 8 Køer, 6 Stkr. Ungkvæg og nogle Faar og paa Sønnens 2 Heste, 6—7 Køer, 6 Stkr. Ungkvæg og nogle Faar.

Sølvbæger 1896.

ANDERS CHRISTENSEN.

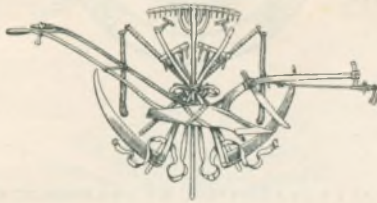
Anders Christensen af Gludsted, Ejstrup Sogn, Vrads Herred, Aarhus Amt, overtog som Lejer i 1866 sin nuværende Ejendom uden Midler. Arealet var ca. 60 Tdr. Ld. Hede og ca. 2 Tdr. Ld. daarligt Eng, hvorpaa kunde avles 4 Læs daarligt Hø. Afgiften var 50 Kr. aarlig. Ved at søge Arbejde som Daglejer og ved at sælge Høet samlede Anders Christensen sig efterhaanden saa meget, at han kunde opføre sig et Bindingsværkshus til Beboelse samt til Stald og Lade; først da kunde han føde et Par Stude, og siden 1869 har han selv haft Drivkraft, saa Arbejdet kunde fremmes. Mergeltransporten var meget besværlig, da Graven er $\frac{1}{2}$ Mil borte. I 1869 købte Anders Christensen Ejendommen for 600 Kr. samt en Aftægt af 40 Kr. Ved sit Giftermaal i 1876 fik han 460 Kr. og blev derved i Stand til at bygge en Længde til. Nu bestaar

Gaarden af 4 Længder assureret for 3500 Kr. Løsøret er forsikret for 4500 Kr. Paa Ejendommen holdes 2 Heste, 6 Køer, 6 Faar og 4 Svin. Gælden er 2000 Kr.

Jorden er veldyrket, hvor der tidligere kun var sort Hede, og adskillig Træplantning er foretagen.

Sølvbæger 1896.

LARS CHRISTIAN PEDERSEN.

Lars Christian Pedersen, Ejstrup Mark pr. Nørre-Snede, købte sin Ejendom i 1865 uden Midler, idet hans Sparepenge var gaaet med i Krigen 1864.

Paa Ejendommen fandtes dengang Bygninger til Værdi 2—300 Kr., Hartkornet var ca. 2 Skp. og Købesummen 1100 Kr. Den Gang var ca. 14 Tdr. Ld. opdyrket, medens Resten, 93 Tdr. Ld., var Hede. Senere er solgt 15 Tdr. Ld. for 150 Kr., samt Ret til Mergel til Lars Pedersens Ejendom. Lars Pedersen tog straks fat paa Opdyrkning af Heden, men det tog 4 Aar, inden den bar Frugt, men lidt efter lidt har han faaet hele Heden opdyrket, paa 10 Tdr. Ld. nær. I de første Aar maatte Hø og Halm købes. Merglen maatte hentes $\frac{1}{4}$ Mil borte, og Tørv eller Eng findes ikke paa Ejendommen, saa Vanskelighederne maa have været store.

Der findes nu et godt Stuehus og de fornødne

Udhygninger, assurerede for 1600 Kr. Besætningen er nu 4 Trækstude, 4 Køer, 6 Faar og 4 Svin, og af Hø og Halm avles rigeligt. Gælden paa Ejendommen udgør henved 2500 Kr. Lars Pedersen klarer sig nu godt, men svært har det været at opdrage 12 Børn, hvortil kom, at hans Kone i 1877 blev syg og maatte opereres. Dertil medgik 100 Kr.

Sølvbæger 1896.

NIELS RASK.

Husmand Niels Rask af Thorsted pr. Thisted, købte i 1864 $5\frac{1}{2}$ Td. Ld. for 2400 Kr., han ejede da 500 Kr., for hvilke han byggede og købte Besætning. I 1867 solgte han denne Ejendom, gik ud af Handelen med 700 Kr., og købte et Hus med 3 Tdr. Ld. for 2600 Kr. Ved Købet holdtes der knap en Ko, medens der 7 Aar efter holdtes 3 gode Køer. Paa denne Ejendom modtog han første Gang Præmie.

I 1874 mageskiftede han og erholdt sin nuværende Ejendom med 14 Tdr. Ld., i Hartkorn: $7\frac{1}{2}$ Skp. Besætningen var da 2 Køer og 3 Kalve. Vinterfodringen var knap, og Ejendommen i det hele forsømt. Besætningen er nu 1 Hest, 10 Kreaturer, hvoraf 6 Stkr. Ungkvæg, 2 Faar, 2 Grise og nogle Høns. Der er nu en Gæld af 500 Kr. paa Ejendommen. Niels Rask har ingen Formue og ingen Børn.

Jorden er veldreven, trods dens tarvelige Beskaffenhed. De to Tredjedele er nogenlunde godt Sandmuld, men med Sandahl. Resten er tarvelig Sandjord, udsat for Overblæsning af Flyvesand.

Sædskifterne ere:

I.	II.
1. Blandsæd (Grøntfoder).	1. Halv Brak.
2. Gulerødder.	2. Rug.
3. Havre.	3. Kartoffler.
4. Kløver og Græs.	4. Havre.
5. do.	5. Græs.

Der anvendes Staldfodring om Sommeren.

Navnlig Dyrkningen af Rodfrugt er god, men ikke betydelig i Omfang; der dyrkes 12 Skpr. Ld. med Rodfrugt.

Bygningerne er velindrettede; Møddinghuset og Ajekummen er rummelige og gode. Indretningen af et Vand-Mejeri er snild og hensigtsmæssig.

I Vinteren 1896 er blandt andet solgt 9 Kreaturer for 1005 Kr. foruden 12 Svin, 12 Grise, 1 So m. m.

En efter Egnens Forhold udmærket Have i Forening med 14 Bistader har i Aarenes Løb givet anseelige Biindtægter ved Salg af Frø, Urter, Bær, Honning og Frugtvin.

Landboforeningen har 5 Gange givet Niels Rask 1ste Præmie. Det kongelige danske Haveselskab har 6 Gange præmieret hans Havebrug.

Niels Rask er nu 60 Aar; hvad Manglen af en Børnesflok har sparet i dette Hjemms Økonomi, er medgaaet til en aarelang Sygdom, som Niels Rask har lidt under. Er end ikke alt i Bedriften saa tidssvarende, som det kan findes hos fremragende Husmænd

i andre Egne, saa er der dog i Forhold til Egnen, Jordbundsforholdene og den Periode, hvori Niels Rask gjorde sit bedste Arbejde, fremdrevet en værdifuld og paa mange Maader mønsterværdig Ejendom, der vidner om en meget dygtig Livsgerning.

Sølvmedalje 1897.

JENS PETERSEN.

Aftægtmand Jens Petersen, Foersom, Egvad Sogn, Ringkøbing Amt, er født 1825 i Gaarden kaldet »Foersom Mølle« ved Tarm. Han overtog sin Fødegaard, der nu i 5. Slægtled er i Familiens Eje, i Aaret 1852, med en ubetydelig Gæld. Til Gaarden, der havde ca. 2 Tdr. Hartkorn, hørte 30 Tdr. Ld. Ager, Sandjord, 23 Tdr. Ld. Eng og 40 Tdr. Ld. Hede. Marken gav en tarvelig Afgrøde, og Engen kun 25 Læs Hø aarlig. Ialt kunde der sødes en Besætning paa 2 Heste og 16 Stkr. Ungkvæg. En Vandmølle, der hører til Gaarden, blev dengang og senere passet ved Familiens Hjælp, kun enkelte Tider af Aaret har det været nødvendigt at holde Møllersvend. Kyndige, ældre Folk, der har kendt Forholdene nøje, da Jens Petersen overtog Ejendommen, anslaar Gaardens Værdi med

Besætning dengang til ca. 6000 Kr. og Møllens til 3000 Kr.

I Aaret 1861 købte Jens Petersen 35 Tdr. Ld. Hede og Mose for en Sum af 3800 Kr. og Aaret 1876 55 Tdr. Ld. for 1000 Kr.

I Tidens Løb har han ved Vandingsanlæg indvundet 20 Tdr. Ld. Eng og forbedret den ældre Eng, saa at det samlede Engareal nu giver aarlig 140 Læs Hø. Han har opdyrket og merglet 85 Tdr. Ld. Hede, og deraf drænet 18 Tdr. Ld.

Af den opdyrkede solgte han i Aaret 1862 40 Tdr. Ld., hvormed fulgte 6 Tdr. Ld. Eng og en Bygning, han havde opført paa Lodden, for en Sum af 5600 Kr.

For omtrent 10 Aar siden delte han Gaarden mellem sine 3 Sønner, efter at de to fraskilte Parceller var forsynede med hensigtsmæssige Bygninger, og ved hver Gaard anlagt en Have, ved den ene Gaard paa 1, ved den anden paa 2 Tdr. Ld.s Størrelse.

Af den sidste Gaard nyder Jens Petersen og hans trofaste Hustru Aftægt. Selv passer han Haven, der ubetinget er Egnens smukkeste, og skønt Jordbunden, før Haven blev anlagt, var ussel Hede, giver den nu Frugter og Urter saa godt som den bedste Jord.

Af Ejendommens Hedearreal har han tilplantet med Naaletræer 15 Tdr. Ld., der staar meget frodigt; deraf hører nu til hver af Gaardene 5 Tdr. Ld. De samlede Ejendomme har nu en Besætning af 6 Heste, 70 Stkr. Kvæg og 25 Faar og har en Værdi af 65,000 Kr. Denne store Værdiforøgelse er tilvejebragt uden at paaføre Ejendommene anden Gæld, end der er fremkommen ved Udredelsen af Medgift til 2 Døtre.

Endnu skal nævnes, at gamle Jens Petersen var den første paa Egnen, der gjorde Brug af Kunstgød-

ning, ligeledes var han blandt de forreste med Dræning og Mergling.

Han har været til et godt Exempel i alle Maader. Mange er de, der er ham taknemlige for hans Raad og Hjælp. Endnu er han Sjælen i Bedriften derhjemme. Sønnerne anerkender hans Overlegenhed og skatter hans kyndige Bistand og Raad.

Sølvbæger 1897.

ANDERS PETER JONASEN.

Husmand Anders Peter Jonasen af St. Nørlund, Ejstrup Sogn, Vrads Herred, Aarhus Amt, overtog sin Ejendom i 1879 og havde da en Kapital paa 300 Kr. Ejendommen bestod af 102 Tdr. Ld. uopdyrket Hedejord og Mose uden Bygninger eller Kreaturer og kostede i Indkøb 2500 Kr. Samme Aar byggede A. P. Jonasen et Spændehus, hvor han kunde søge Husly, medens han arbejdede paa Opdyrkningen af Hedejorden. Iøvrigt ernærede han sig ved at gaa paa Arbejde. I 1882 var han naaet saa vidt, at han kunde bygge sig et bedre Hus, hvortil han selv brændte Murstenene, og i 1883 var Opdyrkningen af Heden saa vidt fremskreden, at han kunde skaffe Foder til et Par Stude. Han byggede ikke til disse, men boede i Stalden om Vinteren. Herefter gik Opdyrkningsarbejdet hurtigere, og Jonasen tog nu tillige fat paa at mergle. Merglen hentede han fra en anden Ejendom.

Paa denne Maade skred Arbejdet fremad saaledes, at han i 1894 havde en Besætning paa 3 Heste, 11 Kreaturer, 7 Faar og 3 Svin, og nu har opdyrket 70

Tdr. Ld., hvorpaa er opført 4 Længer, brandforsikrede for 3050 Kr., og med et Løsøre, der er forsikret for 4912 Kr. Ejendommen sættes til en Værdi af 10,000 Kr. Gælden er 3400 Kr., der forrentes med 4 pCt.

A. P. Jonasen blev gift i 1887 og har 4 Børn. Hans Hustru har tilmed været svagelig.

Han har 2 Gange faaet 1ste Præmie af Vrads Herreds Landboforening for ypperlig Dyrkning af sin Jordlod.

Sølvbæger 1897.

JOHANNES CHRISTENSEN.

Husmand Johannes Christensen af Skærlund, Brande Sogn, Vejle Amt, købte i 1872 sin Ejendom, 67 Tdr. Ld. af Skærlund Hede, for 1200 Kr.; kun 1 Td. Ld. var opdyrket, og af Bygninger fandtes kun et lille 6 Fags Hus, bygget af Lyng og Ler.

Han tiltraadte Ejendommen med en Kapital paa 900 Kr. Første Aar avledes kun 3 Traver Rug og lidt Boghvede; dog holdt han 2 Stude og 1 Ko, hvortil den meste Føde købtes; ogsaa Græsningen maatte lejes. Han fandt Mergel paa Ejendommen og pløjede og merglede det første Aar 4 Tdr. Ld. af Heden, næste Aar atter 4 Tdr. Ld. og saa fremdeles. Da han havde været 3 Aar paa Ejendommen, kunde han fodre 3 Kreaturer.

Den første Sommer brændte han Mursten, og Aaret efter byggede han sig et 7 Fags Hus. J. Chri-

stensen arbejdede videre paa denne Maade Aar for Aar: opdyrkede Jorden, forøgede og forbedrede Besætningen og udvidede Bygningerne, saaledes at hele Hedearealet nu er opdyrket, og der findes 3 velvedligeholdte Bygninger paa 29 Fag, assurerede for 3300 Kr., samt holdes 2 gode Heste, 6 Køer, 3 Stkr. Ungkvæg og en Del Faar. I 1896 købte han yderligere $2\frac{1}{3}$ Td. Ld. Mose. Ejendommens Værdi sættes til 10,000 Kr. Gælden er 4000 Kr.

Naar der ses hen til, at J. Christensen i denne Aarrække har kunnet finde sig i at opdyrke Heden paa et saa afsides beliggende Sted, hvor der er $1\frac{1}{2}$ Mil baade til Kirken og Købmanden, og det endvidere tages i Betragtning, at han har haft en svagelig Hustru og opdraget 8 Børn, hvoraf de to er døde, skønnes det, at her er et Exempel paa Nøjsomhed, Udholdenhed og Opofrelse, der tjener som Mønster til Efterfølgelse.

Endnu kan nævnes, at han i 1879 fik Præmie for ypperlig Dyrkning af sin Lod, og at han har været Medlem af Sogneraadet i 6 Aar.

Sølvbæger 1897.

POUL ANDERSEN.

Poul Andersen, Hvidbjerg, Salling, overtog sin Ejendom i 1864. Den bestaar af 4 $\frac{1}{2}$ Td. Ld. vel-drevet Ager ved Huset samt nogle mindre Jordstykker, tildels i Heden.

Sædskifte:

1. Rug.	5. Gulerødder og Run- kelroer.
2. { Grøntfoder, Vikker.	6. Havre.
3. { Kartofler, Runkelroer, Turnips.	7. } Græs.
4. Blandsæd, moden.	8. }
4. Rug.	

Den lette, tildels magre Jord er dyrket med sjæl-
den Flid og Omhu.

Besætningen er 3 Køer, 1 Kvie, nogle Svin og
40 Høns. I 1897 er malket 16,429 Pd. Mælk. En
nyttig Have med Biavl findes. Jorden er i 18 Aar
drevet med Køerne.

Familien bestaar af Mand, Kone og 7 Børn. Man-
den har, skønt lidende af uhelbredelig Sygdom (Ryg-

marvstæring), praktiseret en sjælden Husflid, idet han selv har bygget Stald, Møddinghus, Ajelebeholder m. m., selv lavet *alt* sit Bohave og *alle* sine virkelig gode Redskaber.

Resultatet af denne ejendommelige Økonomi i For-
ening med Ejendommens gode Drift, fremtræder i den
Form, at der er ofret Børnene en for en Husmands
Midler sjælden god, men ogsaa dyr Oplæring i for-
skellige Fag.

Poul Andersen har ingen Formue haft. Gælden
er nu, trods store Udgifter til Børnene og i Anledning
af Sygdom, kun 1550 Kr.

Sølvmedalje 1898.

ANDERS DANIELSEN.

Anders Danielsen, Foldby Hede, Hinnerup, satte uden Formue, Arv eller anden Hjælp Bo i 1869 i en Lejestue paa Vithen Mark, lejede senere et Hus og forsøgte sig som Tækkemand fra 1872. Aaret efter købte han sig et Hus med 2 Tdr. Ld. Dette byttede han bort i 1882 for en 9 Tdr. Ld. stor Hedelod, som aldrig havde faaet Gødning, og som var uden Bygninger. *Her begyndte han med 1000 Kr.s Gæld og 1 Ko.* Der anskaffedes efterhaanden de nødvendigste Bygninger, der drænedes med stor Møje og Udgift gennem Ahl, og Kvægbesætningen forøgedes. Gælden steg til 4000 Kr. Denne er dog fra 1892 nedbragt til 3200 Kr.; samme Aar byggedes for 700 Kr. uden at gøre Gæld.

Ejendommen er nu velindrettet og veldreven.

Sædskifte:

1. Roer. Staldgødning.	5. Roer. Staldgødning.
2. Rug. Kunstgødning.	6. Havre.
3. Roer. Staldgødning.	7. } Græs.
4. Havre.	8. }

Besætningen er 5 à 6 Køer og 2 smaa Heste, samt en Del Svin og Høns. Til Mejeriet er leveret 40,127 Pd. Mælk i 1897, solgt Svin for 859 Kr. 41 Øre og tjent 300 Kr. med Hestene. Samme Aar er der købt Kraftfoder for 946 Kr., bygget for 250 Kr. og indsat i Sparekassen 700 Kr. *Sparepengene* udgør nu ialt 2000 Kr. Anders Danielsen har 12 *veloplærte* Børn; han er 49 Aar.

Sølvmedalje 1898.

SØREN PETERSEN.

Søren Petersen, Lading Hede, Mundelstrup, overtog i 1879 sin Ejendom, den Gang $3\frac{1}{2}$ Td. Ld. med et gammelt Hus, efter sine Forældre. Gæld 1500 Kr. og Aftægt 200 Kr. aarlig i 12 Aar.

Der holdtes 2 Køer, som Ejendommen ikke alene kunde føde. I 1880 købte han for 500 Kr. 2 Tdr. Ld. Krat og Mosehuller, og efter med Plov og Spade at have sat dette i Stand, købte han endnu 2 Tdr. Ld. gamle Tørvegrave for 1500 Kr. Fra 1884 byggedes ny Stald og nyt Stuehus, senere Møddinghus og Ajlebeholder, 2 Tdr. Ld. blev planeret og kulegravet og efterhaanden blev al Jord drænet og merglet, saaledes at Ejendommen nu bestaar af 8 Tdr. Ld., istandsatte og dyrkede med stor Omhu og Energi.

Sædskiye:

1. Roer.	6. Roer.
2. Blandsæd.	7. Blandsæd.
3. Rug.	8. } Græs.
4. Roer.	9. }
5. Blandsæd.	

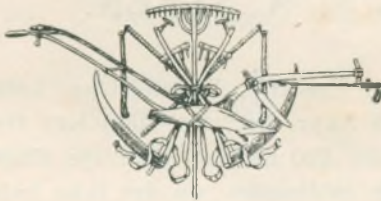
Besætningen er nu 5 Køer, 1 Kvie, 3 Grisesøer og nogle Høns. Køerne staldfodres Aaret rundt. Der er af Besætningen solgt

	for 927 Kr. 29 Øre i 1892,
- 1366 - » -	i 1893,
- 1523 - 48 -	i 1894,
- 1084 - 28 -	i 1895,
- 1526 - 56 -	i 1896,
- 1715 - 46 -	i 1897.

I 1897 var Udgifterne ialt 838 Kr. 16 Øre.

Søren Petersen har haft 11 Børn, deraf 4 levende; hans Gæld er 3000 Kr.

Sølvmedalje 1898.

A. STEEN.

A. Steen, Faistrup, Mundelstrup, købte i 1885 sin Ejendom, 18 Skpr. Ld., for 5000 Kr. Den høje Pris skyldtes et for 200 Kr. aarligt udlejet Bageri, som dog snart maatte nedlægges, da det ikke betalte sig. Da Steen med den dyre Ejendom ikke kunde leve af $2\frac{1}{4}$ Td. Ld. og en Ko, oprettede han en lille Handel, hvorved Føden blev tjent, medens der samtidig blev taget fat paa Jordens grundige og hurtige Opdyrkning.

12 Skpr. Ld. drives nu efter følgende Sædskitte:

1. Havre.
2. Rug, der slaas grønt til Staldfoder; derefter Roer i hele Skiftet.
3. Runkelroer.
4. Havre.
5. Græs.

Der gødes aarligt overalt og der avles ualmindelig store Afgrøder, navnlig af Græs og Runkelroer.

Resten af Jorden, 6 Skpr. Ld., dyrkes med Frugt, navnlig Hindbær og Jordbær, af hvilke der i 1897 er solgt for 1082 Kr. 10 Øre, i 1898 for 883 Kr. 32 Ø.

Besætningen er nu 3 Køer, 1 Hest og 4 Grisesøer. Der købes 6 Læs Hø. 3 Køer, hvoraf den ene kun gav Mælk i 8 Maaneder, malkede i sidste Regnskabsaar 22,800 Pd. Mælk.

I 1897 solgtes:

Mælk	671 Kr.	»	Øre.
Svin	792 -	»	-
Frugt	1082 -	10	-
Planter af Hindbær og Jordbær ..	237 -	65	-
Forskelligt	78 -	»	-

Ialt Indtægter 2860 Kr. 75 Øre.

Udgifterne til Kraftfoder, Hø, Frø, Sædekorn og Hjælp ved Plukning og Lugning var i 1897 ialt ..

700 - » -

Rest 2160 Kr. 75 Øre.

Gælden var i 1885 og er endnu 2500 Kr.; men med de sidste Aars betydelige Indtægt for Øje, formoder vi, at Ejeren har opsparet nogen Formue.

Steen har 4 voksne Børn, der med betydelige Udgifter er *veloplar*te i forskellige Haandværk. Langvarig Sygdom i Familien og Hospitalsophold har medført store Udgifter.

Sølvmedalje 1898.

JOSEF JENSEN.

Josef Jensen, Staugaard Mark, Tørring, overtog Ejendommen i 1884 for 5425 Kr. Senere er der købt et Engstykke for 800 Kr. Arealet er 7 Tdr. Ld. Sandjord og 2 Tdr. Ld. Eng og velopdyrket Mose. Ved Købet ejede Mand og Hustru 800 Kr. Besætningen var i 1884 2 Køer og 1 Kvie, nu i 1898 6 Køer og 1 Kalv, foruden nogle Svin og Høns. Marken er drænet og veldreven. Køerne benyttes til alt Trækarbejde; ca. 1 Td. Ld. graves aarligt. Familien bestaar af Mand, Hustru og 5 Børn. Gælden er 3800 Kr.

Ejendommen er i en forholdsvis kort Aarrække med megen Energi og Dygtighed drevet frem til et mønsterværdigt Landbrug.

Sølvmedalje 1898.

JØRGEN URUP.

Jørgen Urup, Hørning, købte en tarvelig Ejendom paa 3 Tdr. Ld. i 1859 for 200 Rigsdaler, samt 100 Rigsdaler i aarlig Aftægt. Der begyndtes med en lille Gæld, som efter Krigen var vokset til 600 Rigsdaler.

Jorden, Sandjord med Grusunderlag, drives mønsterværdigt, Rodfrugtdyrkningen især, og den lille Ejendom har i mange Aar været et *Forbillede for Egnens Husmænd*.

Sædskifte:

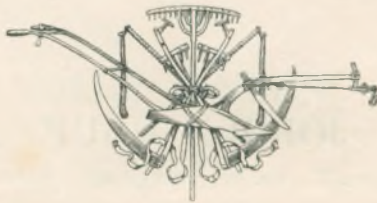
1. Staldfoder.	4. Roer.
2. Rug, slaas grøn, derefter Roer.	5. Blandsæd.
3. Byg.	6. } Græs.
	7. }

Besætningen er 3, sommetider 4 Køer, nogle Svin

og 15 Høns. Sidste Aars Mælkeudbytte opgives til 19,663 Pd.

Jørgen Urup har sat Ejendommen i god Stand. Stald, Møddinghus og Ajlebeholder er velindrettede. Han har nu solgt Ejendommen til en Datter for 3600 Kr. Jørgen Urup er Invalid og oppebærer en Pension, der nu udgør 597 Kr., hvilket naturligvis har været ham en Støtte.

Sølvmedalje 1898.

J. P. SØRENSEN.

J. P. Sørensen, Battrup, Maarslet, købte 5 Tdr. Ld. i 1876 for 5000 Kr. og opførte de fornødne Bygninger, hvorefter Gælden beløb sig til 2500 Kr.

Jorden, dels Lerjord, dels Sandmuld, dyrkes meget omhyggeligt efter følgende Sædskifte:

1. Byg.	4. Roer.
2. Runkelroer.	5. Havre.
3. Blandsæd.	6. Græs.

Et særskilt Skifte er udlagt med Lucerne.

Paa 5 Skpr. Ld. drives der en indbringende Frøavl, et alsidigt Havebrug, Frugtavl, Biavl og et anseligt Hønseri, hvilket alt giver gode Biindtægter.

Besætningen er 4 Køer, 3 Grisesøer, 70 Høns og

6 Bistader. Paa Grund af Sygdom i Besætningen kan paalideligt Regnskab ikke meddeles i Aar.

Bygningerne er rigelige og velindrettede.

I 1894 arvede J. P. Sørensen 1000 Kr. Han er nu 60 Aar og har 6 Børn. Han har ingen Gæld, derimod lidt Formue.

Sølvmedalje 1898.

THOMAS CHRISTIAN MADSEN.

Aftægtsmand Thomas Christian Madsen af Drongstrup, S. Felding Sogn, Ringkøbing Amt, der er 83 Aar gammel, overtog sin Ejendom 1838 med en Prioritetsgæld af 350 Rigsdaler og en Aftægt til sin Hustrus Forældre. Han var da i Besiddelse af 100 Rigsdaler.

Da han overtog Ejendommen, der var flere Hundrede Tønder Land stor, bestod den næsten udelukkende af Hede og Mose, medens der kun var faa Tønder Land opdyrket Jord; Besætningen var da 6—7 Køer, 8 Stkr. Ungkvæg, 2 Heste og en Del smaa Hedefaar. Men der hengik ikke mange Aar, før han ved Hjælp af et lille Vandløb fik adskillige Tønder Land omdannet til Eng og ved Furebrænding og Paa-kørsel af Mergel, som han maatte købe og hente langvejs fra, fik opdyrket betydelige Arealer af Heden, og samtidig forøgedes Besætningen lidt efter lidt til 25 à 30 Kreaturer og 5 Heste.

Thomas Christian Madsen var Medlem af Bestyrelsen af »den store Skjernaas Kanal«, og det var særlig ved hans Foregangsvirksomhed, at afdøde Oberst Dalgas fik Held til at gennemføre dette store Foretagende.

Vandet fra den store Skjernaas-Kanal har kostet Ejendommen 6000 Kr., foruden hvad det har kostet at faa Ejendommen anlagt til Overrisling, hvilket andrager en lignende Sum.

Nu har Th. Chr. Madsen afstaaet sin Gaard til sine Børn, og en Del Parceller er solgt til fremmede. Han har Aftægt fra Hovedparcellen, og denne Aftægt er sat til 400 Kr. aarlig. Han har ingen Formue.

Hovedparcellen har en Værdi af	25,000	Kr.
En fraskilt Gaard paa Nørreland	10,000	-
- — — - Sønderland	10,000	-
- — — - —	12,000	-
- — — - —	8,000	-

Alle Ejendommene forrenter sig godt.

Paa hver af de fraskilte Parcelgaarde holdes en Besætning af ca. 15 Kreaturer og 3 Heste, medens der paa Hovedgaarden holdes 30 Kreaturer og 8 Heste.

Han har været til et godt Exempel i alle Maader, kan endnu trods sin høje Alder pløje den stærkeste Hede og Mose og deltage i alt forefaldende Bondearbejde og er til stor Hjælp for sine Børn ved Ledelsen af Ejendommens Drift.

Sølvbøger 1898.

LEON MEELGAARD.

Husmand Leon Meelgaard af Thise, Nørre Herred, Salling, overtog Ejendommen, der staar for Hartkorn 6 Skpr., med et Areal af 28 Tdr. Ld., i Aaret 1880 med en Gæld af 3200 Kr. Hustruens Arv udgjorde 6000 Kr., altsaa var han, da han overtog Gaarden, i Besiddelse af en Formue paa 2800 Kr. foruden Ejendommen; dog skal det bemærkes, at han i 1883 lod sig livsforsikre; hertil svares aarlig 150 Kr. i Præmie.

Jorden, der er af let, sandet Beskaffenhed, var den Gang i en meget daarlig Forfatning.

Ejendommens Forbedring er navnlig sket ved Rodfrugtdyrkning, Sommerstaldfodring, hensigtsmæssig Opbevaring af Gødningen i lukket Møddinghus, Opsamling af Ajlen og Opdyrkning af omtrent 10 Tdr. Ld. Hede.

Der er plantet Læbælter af Hvidgran flere Steder paa Marken samt i Skellet med Naboerne; ligeledes er der ved Bygningerne tilplantet ca. 3 Tdr. Ld.

Besætningen er nu 2 Heste, 6 Køer, 1 Tyr, 5 Ungkreaturer og 16 Svin.

Han ejer nu foruden Ejendommen 4000 Kr. Brandforsikringssummen for Avl, Besætning og Løsøre er ca. 5000 Kr. højere end ved Ejendommens Overtagelse i 1880.

Selvfølgelig er Ejendommens Værdi ved de foretagne Forbedringer betydeligt forøget, saa at denne maaske nok kan anslaaes til nu at udgøre 4000 Kr. mere end ved Overtagelsen. Foruden dette smukke økonomiske Resultat har hans Arbejde tillige været af Betydning for Egnen som Exempel til Efterligning.

Sølvbæger 1898.

NIELS THOMSEN.

Husmand Niels Thomsen, Skibbild, Amberg Sogn, Ringkøbing Amt, overtog Ejendommen i 1874 uden Midler, idet Aftægten, der skulde svares, samt Gælden paa Ejendommen omtrent udgjorde dens Værdi. Arealet var 90 Tdr. Ld. Hede, hvoraf kun nogle faa Tønder Land opdyrket. Der var kun et lille, gammelt Hus uden Værdi, hvorfor han Aaret efter Ejendommens Overtagelse byggede 14 Fag Hus, hvortil han selv brændte Stenene. Samme Aar giftede han sig; hans Hustru havde 800 Kr. Ved ihærdigt Arbejde fortsatte han nu Opdyrkningen af Heden og merglede den; Merglen maatte hentes omtrent $\frac{1}{2}$ Mil borte.

I 1877 købte han den første Hest og et Par Aar efter en til, og nu gik det rask fremad med at forvandle Heden til Agerjord. Nu er hele Ejendommen opdyrket; der staar 4 velvedligeholdte Længer, der er anlagt en stor Have med Læbælte og Frugttræer, ligesom en væsentlig Del af Ejendommen er indhegnet. Besætningen er nu 4 Heste, 1 Føl, 14 Kreaturer, 10 Faar og 16 Lam.

Ejendommen, som han nu ejer gældfri, anslaaes med Besætning til 14,000 Kr.

Sølvbæger 1898.

SØREN CHR. PEDERSEN.

Husmand Søren Chr. Pedersen, Askjær, Brande Sogn, Vejle Amt, overtog sin Ejendom i 1876 uden Midler, men han fik den udyrkede Jord uden Bygninger som Arvepart.

Arealet var 25 Tdr. Ld.

Han købte straks paa Kredit et Par Stude til at pløje med. Den første Sommer brændte han Sten og byggede 12 Fag Hus, og første Efteraar saaede han i Ejendommen 3 Skpr. Rug; Aaret efter kunde han foruden Studene holde en Ko. I 1878 giftede han sig; hans Hustru medbragte i Arvepart 400 Kr. I 1893 var hele Ejendommen opdyrket paa 2 à 3 Tdr. Ld. nær, der benyttes til Tørveskær; der var nu bygget ialt 3 Længer, assureret for 1840 Kr. Besætningen var 1 Hest, 1 Føl, 3 à 4 Køer og nogle Faar. Samme Aar købte han en Naboejendom, der foruden Aftægt

til Sælgeren kostede 1500 Kr.; Arealet var 38 Tdr. Ld., hvoraf Halvdelen havde været dyrket. I 1898, da Landboforeningens Bestyrelse besaa Ejendommen, var de begge opdyrkede med Undtagelse af ca. 6 Tdr. Ld., hvoraf dog de 4 var pløjede, men endnu ikke merglede. Udsæden var nu 5 Tdr. Rug, 15 Tdr. Havre, $5\frac{1}{2}$ Td. Byg, 6 Skpr. Boghvede og $3\frac{1}{2}$ Td. Kartoffler. Alt var tilsaaet med Omhu og i god Orden, hvorfor der ogsaa i Forhold til Aaret var Udsigt til jævn god Afgrøde. Besætningen var nu 2 Heste, 10 Kreaturer og 8 Faar, Bygningsassurrancen 3440 Kr., Ejendommens Værdi uden Aftægt ca. 9000 Kr. Gælden er 4000 Kr.

Naar der ses hen til, at Søren Chr. Pedersen, der i sit Ægteskab har haft 14 Børn, hvoraf de 10 er døde — den ene var aandssvag og levede i 5 Aar —, trods meget smaa Kaar og trods Uheld og Besværligheder ved Afgrøftning og Mergling, alligevel har naaet at kultivere et saa stort Areal, saa forstaar man, at man her har et lysende Exempel paa Nøjsomhed, Udholdenhed og Opofrelse, der kan tjene som Mønster til Efterlignelse.

Sølvbæger 1898.

FREDERIK DAM.

Frederik Dam, Ejstrup ved Kolding, købte i 1865 sin Ejendom, bestaaende af 8 Tdr. Ld. sandmuldet Jord med Grusunderlag. Heraf laa 3 Tdr. Ld. uopdyrket, Resten var i meget daarlig Forfatning, og der holdtes paa Ejendommen 1 Ko og 1 Faar. Ved Overtagelsen fik han 3000 Kr. Gæld paa Ejendommen og en Aftægt, der er betalt i 31 Aar med et samlet Beløb af 13,300 Kr.

Efterhaanden ombyggede eller udvidede Fr. Dam Bygningerne og indrettede Møddinghus og Ajlebeholder, senere rummeligt Hønsehus med Hønsegaarde, der er beplantede med Frugtræer.

Jorden er efterhaanden kulegravet i 18 Tommers Dybde. 1 Td. Ld. er omdannet til Overrislingseng, som tillige er drænet. Jorden drives efter følgende Sædskifte:

1. To Grøntfoderafgrøder, Rug, Byg, Boghvede.
2. Gulerødder, Kaalrabi og Turnips.
3. Kartofler: Richters imperator og Magnum bonum.

4. Blandsæd.
5. Rug.
6. Havre.
7. Græs.

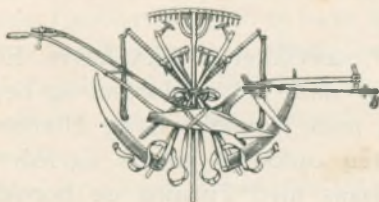
Der holdes nu 5 Køer, 1 Kvie, 1 Kalv, 6—8 Svin og 100 Høns. Mælkeudbyttet angives til gennemsnitlig at udgøre 7240 Pd. pr. Ko.

Fr. Dam har haft 3 Børn. En svagelig Søster har han plejet og ernæret i 28 Aar.

Fr. Dam og hans Hustru har i hele Bedriften, der længe har været et Mønster for Egnen, vist en Flid og Dygtighed, der fortjener megen Opmærksomhed. Man mærker i mange af Bedriftens Grene den Omhu og Betænksomhed, hvormed det nu gamle Ægtepar lige fra første Færd har arbejdet paa at højne Udbyttet af den tarvelige, delvis tørre Jordbund; navnlig fremhæves den gode Kartoffel- og Græsavl.

Fr. Dam har 3 Gange modtaget 1ste Præmie.

Sølvmedalje 1899.

KRIGSASSESSOR THIESEN.

I 1884 købte Krigsassessor Thiesen, Vejle Søndermark, sin Ejendom med ca. 2 $\frac{1}{2}$ Td. Ld. let Muld- og Sandjord med Grusunderlag. Senere er i Vejle Enge købt 4 Skpr. Ld. Ved Ejendommens Overtagelse kunde den ikke føde en Ko uden indkøbt Hjælpfoder.

Ejendommen er sat i fortrinlig Stand. 1 Skp. Ld. er ved Udgravning omdannet til Eng, der overrisles med Drænvand og giver 3—4 Slæt aarlig. Et mindre Jordstykke har i 11 Aar baaret Lucerne. Følgende Sædskifte benyttes paa en Del af Jorden:

1. Rug med Vintervikker, $\frac{2}{3}$ Vikkehavre. Efterhaanden som Rugen slaas graves Jorden og beplantes Dag efter Dag med Knudekaal, og efterhaanden som Vikkehavren opfodres graves ligeledes daglig og Jorden tilsaas med Turnips og bortfeldske Roer. Der gødes stærkt til de første Afgrøder.
2. $\frac{2}{3}$ Kartoffler og $\frac{1}{3}$ Gulerødder. Gødes.
3. Blandkorn med Udlæg. Gødes.
4. Græs. Slaas 2 Gange.
5. Græs. Vandes med Ajle og slaas 2 Gange.

Der holdes nu 3—4 Køer og fedes 6 Svin. Beklages maa det dog, at Køerne i Godhed og Værdi ikke staar i rette Forhold til Jordens ypperlige Dyrkning. Der sælges aarlig ca. 50 Tdr. fine Kartoffler fra Marken samt nogle Havesager. Ejendommen har givet en god Indtægt, et enkelt Aar godt 800 Kr.

Thiesen, der er Invalid, og har mistet venstre Arm, har lagt et betydeligt og dygtigt Arbejde i Jordens Istandsættelse. Han har selv, kun med Hjælp af Børnene, kulegravet hele Ageren, bortført Sten og Ahl og bragt Jorden i høj Kultur.

Foruden Ejerens Virksomhed som praktisk Jordbruger har han vist megen Interesse for Husmandsagen i det hele taget. Han har holdt en Del Foredrag om smaa Jordbrug rundt omkring i Landet; han har ogsaa i Landboforeningen uden Vederlag holdt saadanne Foredrag og har i Aarenes Løb modtaget Besøg af ca. 700 rejsende Husmænd, dels enkeltvis og dels under Fører.

Ejeren har mellem 7 og 800 Kr. i Pension, skylder intet paa Ejendommen og har vel endog en Sparekilling, men da han aldrig har arvet eller paa anden let Maade har faaet Midler i Hænde og begyndte sin Virksomhed som Landbruger efter at have været Underofficer i 25 Aar og har haft 12 Børn, paa hvis Opdragelse og Undervisning i Latin- og Realskole der er anvendt forholdsvis meget, kan der nok forudsættes en god Økonomi.

Der skyldes Krigsassessoren, hvis lille, men lærerige Jordbrug er vel kendt i vide Kredse i Jylland, en Tak for den varme Interesse, han har vist de mange, der søgte Belæring hos ham. Paavirkninger fra hans Plantedyrkning, fra hans utrættelige Omhu for Jordens Behandling og fra hans i de fleste Henseender godt

gennemførte Økonomi spores tydeligt i mange jydskes Husmandsbrug, og Indtrykkene fra et Besøg hos Thiesen og hans Familie bevares med Tak hos dem, der har besøgt ham.

Sølvmedalje 1899.

CLAUS ESKILDSEN.

Claus Eskildsen, Birk, Herning, købte i 1885 for 1600 Kr. med 600 Kr.s Udbetaling Stedet — et lille faldefærdigt Hus og 5 Fag ufuldendt Grundmur — med 2 Tdr. $5\frac{1}{2}$ Skp. Ld. lav, mager, sur Kærjord med Sandunderlag. 2 Skpr. Ld. og en lille Kaalhave var dyrkede, Resten henlaa uopdyrket, fuldt af Sandhuller og gav 1, højst 2 Læs magert Hø.

Eskildsen udgrøftede Jorden og indrettede en Vindmølle til Udpumpning af Vandet, Læbælter er plantede mod Nord og Vest.

Den lave Jord er udlagt til vedvarende Græs, der staar overordentlig frodigt paa Grund af den Gødningkraft, hvori Jorden er bragt, og da der stadig tilføres den Overgødning.

3 Skpr. Ld. dyrkes stadig med Grøntfoder og Rodfrugt, medens $6\frac{1}{2}$ Skp. Ld. er anlagt og dyrkes som Have, i hvilken findes 80 à 90 gode Frugttræer, mange

Frugtbuske, og hvor der tillige dyrkes en stor Del Køkkenurter; i Haven findes 26 Bistader.

Besætningen bestaar af 2 Køer, 3 Grisesøer, 2   6 Ungsvin og 40 Høns.

Ejendommen giver et smukt Nettooverskud — saaledes f. Ex. i 1890 og 1894 over 1000 Kr.

Bygningerne, der er pyntelige og velholdte, er brandforsikrede for 2030 Kr., Løsøret for 3200 Kr.

Paa Ejendommen hviler en Gæld til Husmandskreditforeningen af 2400 Kr., men Ejeren antages at eje mindst lige saa stor en Formue, skønt han, siden han fik Ejendommen, ikke har arvet eller paa anden Maade modtaget Kapital; men han har paa den anden Side forstaaet ved forskellig Handel at skaffe sig gode Biindtægter.

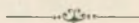
Da han købte Ejendommen, gav han i Kommuneskat 2 Kr., medens han nu svarer 43 Kr., hvilket maa tjene til Bevis for foranf rtes Rigtighed.

Claus Eskildsen er 58 Aar nu i 1899, og hverken han eller hans Hustru er stærke af Helbred. De har kun et Barn, en Søn, der har faaet en udmærket Opdragelse, gaaet i Realskole, senere taget den udvidede Handelsexamen med Engelsk, Fransk, Tysk og Stenografi, og har nu en vellønnet Stilling som Bogholder i en stor Forretning i København.

Claus Eskildsen er præmieret af Hammerum Herreds Landboforening, Hammerum Herreds Planteforening og det kongelige danske Haveselskab.

Det er kun ved en meget høj Grad af Sparsommelighed, at det er lykkedes Eskildsen at faa saa meget ud af sin med Flid drevne daarlige Ejendom.

Sølvmedalje 1899.

SØREN ANDREASEN.

Husmand Søren Andreasen af Hallundbæk, Ejstrup Sogn, Vrads Herred, Aarhus Amt, købte i 1882 sin Ejendom og havde da en Kapital paa 1000 Kr. Ejendommen, der kostede 5000 Kr., bestod af 212 Tdr. Ld. Hedejord, hvoraf 25 Tdr. Ld. var opdyrket, samt lidt Eng; Bygningerne var assurerede for 1800 Kr., Løsøret for 2000 Kr. Paa det opdyrkede Areal avledes 20 Traver Rug, 20 Traver Havre og 6 Læs Hø. Besætningen var 2 Stude, 2 Køer, 6 Faar og 1 Svin. Søren Andreasen tog straks fat paa Opdyrkning og Mergling af Hedejorden, Anlæg af Eng samt Plantning af Skov, og har nu, trods de vanskelige Transportforhold og Ejendommens uheldige Beliggenhed: 2 Mil til nærmeste Station, $\frac{1}{4}$ Mil til Engen og $\frac{1}{2}$ Mil til Mergel, opdyrket 120 Tdr. Ld. Hede, anlagt 4 Tdr. Ld. Overrislingseng og tilplantet ca. 10 Tdr. Ld. med Gran og Fyr.

Paa det opdyrkede Areal kan nu holdes 5 à 6 Heste, 4 Stude, 10 Køer, 2 Kvier, 2 Kalve, 1 Tyr, 7 à 8 Faar og 6 à 7 Svin. Bygningerne er assurede for 5000 Kr., Løsøret for 9000 Kr. og Ejendommens Værdi anslaaes til 18,000 Kr. Gælden er 4000 Kr.

Søren Andreasen har haft 8 Børn, hvoraf de 4 er levende. Der er betroet ham flere Tillidshverv, og han nyder megen Agtelse paa Egnen og har været til et godt Exempel for alle.

Sølvbæger 1899.

PEDER LAURSEN.

Gaardejer Peder Laursen af Skerris, Brande Sogn, Vejle Amt, købte i 1855 sin Ejendom paa 80 Tdr. Ld. Hede og Mose, med lidt Moseeng, uden Bygninger. Ejendommen kostede 800 Rigsdaler, men han og Hustru ejede tilsammen kun 150 Rigsdaler. Det første Aar derpaa var Peder Laursen i Hjulmandslære, men i sin Fritid pløjede han med et Par indkøbte Stude de 2 første Tdr. Ld. af Hedearealet. Det andet Aar fik han bygget et Hus, muret af ubrændte Sten og Hedetørv, hvorefter han med sin Hustru flyttede ind i Ejendommen. Efter i 2 Aar at have arbejdet paa Jordens Opdyrkning og Mergling, solgte Peder Laursen Ejendommen for 1400 Rigsdaler.

Samme Aar købte han sin nuværende Ejendom, der bestod af 40 Tdr. Ld., hvoraf en Del i sin Tid havde været opdyrket, men det var saa længe siden, at hele Arealet maatte betragtes som uopdyrket. Prisen for denne Ejendom var 1350 Rigsdaler. Bygninger fandtes ikke, men han lejede Lejlighed, indtil han den første Sommer fik bygget 2 smaa Huse. Besætningen

var 2 Stude og 1 à 2 Køer. De 3 første Aar avledes noget Græs og Hø, men næsten intet Korn, da Jorden var sur. Peder Laursen tog derfor fat paa Dræning af Jorden, og Udbyttet steg herefter; Besætningen forøgedes, og flere Bygninger opførtes. Da det oprindelige Areal til Ejendommen var opdyrket, udvidedes denne ved Indkøb af ny Jord: i 1868 9 Tdr. Ld. for 300 Rigsdaler, i 1873 14¹/₂ Td. Ld. for 650 Rigsdaler, derefter et Stykke Eng for 1450 Kr. og 3 forskellige Lodder paa ca. 60 Tdr. Ld. for 4000 Kr.

Besætningen udgør nu 4 Heste, 16 Kreaturer og 7 Faar. Bygningerne er assuredede for 6800 Kr. Ejendommens Værdi anslaaes til 18,000 Kr. Gælden er 3000 Kr.

Hertil bemærkes, at Peder Laursen har haft 5 Børn, hvoraf de 2 hver har faaet en Arvepart paa 4000 Kr., at Ejendommen stadig er holdt i god Drift, og at denne saavel som P. Laursens hele Færd har været et Mønster paa Egnen.

Sølvbæger 1899.

JENS PETER THOMSEN.

Husmand Jens Peter Thomsen af Aagaard, Tyregod Sogn, Vejle Amt, købte i 1853 50 Tdr. Ld. Hede og Mose uden Bygninger for 1000 Rigsdaler. Hustruen og han ejede tilsammen 900 Kr. Af Arealet var 2 Tdr. Ld. opdyrket. Den paafølgende Vinter pløjedes yderligere 2 Tdr. Ld. af Heden op ved Hjælp af et Par Stude, og næste Sommer opførte J. P. Thomsen selv de første 9 Fag Hus. Senere opdyrkedes henved 2 Tdr. Ld. aarlig, hvortil Merglen købtes og transporteredes ca. $\frac{1}{4}$ Mil; Bygningerne udvidedes og Besætningen forøgedes.

Efter 12 Aars Forløb døde Hustruen og efterlod 8 Børn; men J. P. Thomsen arbejdede ihærdigt videre paa Opdyrkningen, der nu er tilendebragt. Jorden er i god Drift. Besætningen bestaar af 2 Heste, 6 Køer og 6 Svin. Bygningerne er assurede for 2900 Kr. Ejendommens Værdi anslaaes til 8000 Kr. Gælden er 3400 Kr.

Sølvbæger 1899.

JENS SEJERSEN.

Husmand Jens Sejersen, Højballe i Maarslet Sogn, købte i 1869 sin Faders Ejendom, som han havde i Fæste, for en Pris af 5500 Kr. med en lille Aftægt, der endnu hviler paa Ejendommen.

Til Huset hørte 9 Tdr. Ld. god Muldjord, der nu er stærkt gødet. Hartkorn 7 Skpr. 1 $\frac{1}{2}$ Fdkr. Paa Ejendommen hviler en Prioritetsgæld af 2000 Kr. I sin Besiddelsestid har han bygget alle Bygninger op fra nyt, meget tidssvarende indrettede, stor Ajlekumme m. m., alt assureret for 4500 Kr., hvilket er lavt, og omgivet af en passende Læplantning og Have. Besætningen består af 2 Trækstude, der med god Avance omsættes hvert Aar, samt 5 à 6 Malkekøer og et stort Svinehold. Besætningen staldfodres totalt, og der gives til Grøntfoderet et passende Tilskud af Kraftfoder. Naar Køerne ikke maler tilstrækkeligt, bliver de om-

satte uden Tab, da de altid malkes fede. Det aarlige Mælkesalg, foruden hvad der bruges i Husholdningen, varierer fra 40—45,000 Pd. Mælk, og der fedes aarlig til Salg 40—50 Svin.

Manden, 56 Aar, og Konen driver selv Ejendommen ved Hjælp af 2 Smaapiger, der er de sidste af hans 6 Børn, der endnu er hjemme.

Marken er inddelt i 7 Vange og drives saaledes:

1. Vikkehave, der dels bruges grøn, dels gøres i Hø. $\frac{1}{3}$ af Skiftet besaas om Efteraaret med Rug.
2. $\frac{2}{3}$ Kaalrabi og $\frac{1}{3}$ Rug, som slaas grønt, hvorefter der saas Kaalrabi eller Turnips ogsaa i denne Tredjedel.
3. Byg, der modner; men 1 à 2 Agre saas dog med Havre, som slaas grøn, hvorefter der saas Turnips.
4. $\frac{2}{5}$ Runkelroer $\frac{2}{5}$ Kaalrabi og $\frac{1}{5}$ Gulerødder og og Kartofler.
5. Havre.
- 6-7. Kløver og Græs.

Mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{3}$ dyrkes med Rodfrugt.

Jens Sejersen har 3 Gange modtaget 1ste Præmie og flere Gange 2den, men nu i de sidste 10 Aar ikke æsket Præmie.

Jens Sejersen og Hustru er Folk, der ikke blot har lagt et stort og godt Arbejde i Bedriften, men som tillige har forstaaet at udnytte deres Samtid. Hans Kone lavede saaledes, allerede de første Aar de var gift, meget fint Smør, som hun solgte til Aarhus til højeste Pris, og Jens Sejersen drog til Omegnens Markeder og købte gode Kælvækøer til billig Pris og solgte de fedede Udsættere til højeste Pris i Aarhus og lignende Steder.

Sølvmedalje 1901.

MARCUS JENSEN.

Husmand Marcus Jensen, Dalbyneder pr. Havndal, besidder en Ejendom, bestaaende af:

2 Tdr.	5 $\frac{1}{2}$	Skp.	Ld.	Mark,
»	-	7	-	- Eng,
»	-	3	-	- Have.

Ejendommen, som han overtog i 1888, havde dengang en Værdi af ca. 5000 Kr. Han er ugift og passer selv alt i Hus, Mark og Have. Men trods dette, er alt vel drevet, og Huset indvendigt saa vel som udvendigt holdt særdeles hyggeligt og pænt. Marken drives efter følgende Sædskifte:

1. Kartofler.
2. Byg.
3. Runkelroer.
4. Havre.

5. Runkelroer.
6. $\frac{1}{2}$ Rug $\frac{1}{2}$ Hvede, afslaas grøn, derefter Vikkehavre til Grøntfoder.
7. Havre med Udlæg.
8. Kløver.

Han anvender fuldstændig gennemført Sommerstaldfodring. Ved Ejendommen er bygget Møddinghus, Ajlebeholder og en temmelig stor Roekælder. Marken er indhegnet med Tjørn og Traad.

Haven, som bestaar af en Toft, 2 Skpr. Ld., blev i 1890 kulegravet og tilplantet med i alt 100 Æble- og Pæretræer samt en Del Frugtbuske. Den gamle Have, 1 Skp. Ld., anvendes til Dels ogsaa som Frugthave og her findes omkring 50 Frugtræer af forskellig Slags, samt Frugtbuske. Endvidere findes i Haven 12 Bistader. Paa Ejendommen holdes for Tiden 3 Køer og 1 Kvie samt 5 Svin.

I 1899 solgtes til Mejeriet:

30753 Pd. Mælk til Værdi.....	Kr. 1055.67
Solgt i Hjemmet for	- 60.00
Endvidere solgt 15 Svin for . . .	- 633.47
	<hr/>
Ialt	Kr. 1749.14

Indkøbt:

Oliekager.....	Kr. 375.00
Byg og Majs.....	- 125.00
15 Smaagrise	- 160.00
Frø	- 16.00
	<hr/>
Ialt	Kr. 676.00

Efter Kontrolforeningsprotokollen har Køerne givet følgende Udbytte i Mælk og Smør fra 1. Juli 1900—1. Juli 1901:

Koens Nr.	Mælk Pd.	Smør Pd.	Antal Foder- enheder	Pd. Mælk til 1 Pd. Smør	Produktions- pris pr. Pd. Smør
1	12,769	545, ⁶⁷	6,341	23, ₄	46, ₄
2	8,043	312, ⁷⁵	5,198	25, ₃	70, ₅
3	11,584	439, ⁴⁵	5,864	26, ₄	54, ₂
Sum . . .	32,396	1,297, ⁸⁹	17,403		
Middel .	10,799	432, ⁶²	5,801	24, ₉	54, ₅

Ejendommen var ved Overtagelsen tarveligt drev-
ven; men ved den nuværende Ejers Dygtighed, Flid
og Omhu er den nu i saa fortrinlig Kultur, at man
kun faa Steder ser lignende Afgrøder, som her findes.
Indtægten af Haven kan i Øjeblikket ansættes til ca.
150 Kr. aarlig, men vil i Fremtiden rimeligvis blive
betydelig større.

Sølvmedalje 1901.

MIKKEL JENSEN.

Smed Mikkel Jensen, Skals, købte i 1879 sin Ejendom, hvis Areal er 8 Tdr. Ld.; senere erhvervede han 3 Tdr. Ld. Eng.

Jorderne, som er af meget let Beskaffenhed, laa unyttede hen; der, hvor Mikkel Jensens smukke Hjem med omliggende Have og tilliggende veldrevne Marker nu ligger, stod dengang hverken Hus eller Træer.

Med Flid og Snille, med Nøjsomhed og Udholdenhed har han naaet et smukt Resultat; hans Husmandsbrug er bleven en Pryd i Egnen og meget indbringende for sin Ejer.

Mikkel Jensen har flere Gange faaet 1ste Præmie, og det har været en Fornøjelse at se, hvorledes alt er gaaet frem i Aarenes Løb. Bygningerne er blevne tidssvarende indrettede, Besætningen er fortrinlig og Avlen renere, frodigere og større.

Besætningen bestaar af 2 smaa Heste, 4 Køer, 3 Stkr. Ungkvæg, 6 Svin og 40 Høns.

Sædskiftet er:

1. Rodfrugt. Staldgødning.
2. Havre.
3. Rug. Staldgødning.
4. Kartoffler. Staldgødning.
5. Havre.

6.-7. Græs. 2. Aars Græs faar lidt Ajle.

Et Stykke paa 1 Td. Ld. ligger til Staldfoder.

1 Td. Ld. dyrkes udelukkende med Staldfoder.

Til Mejeriet har han fra 27. Maj 1900 til 26. Maj 1901 leveret 34,327 Pd. Mælk for 1090 Kr. 67 Øre.

Familien bestaar af Mand, Kone og 5 Børn.

Sølvmedalje 1901.

SØREN JENSEN.

Smed Søren Jensen, Romlund, overtog i 1881 Ejendommen, som var 10¹/₂ Td. Ld. Det var et Stykke uopdyrket Sandjord, som tildels var bevokset med Lyng, samt nogle opskaarne Tørvegrave. Paa Jorden fandtes ingen Bygninger.

Med stor Flid og Energi har han i de forløbne 20 Aar forvandlet den tidligere værdiløse Ejendom til en af de smukkeste Husmandsbrug i vid Omkreds.

Straks tog han fat paa at rydde Jorden for de derpaa sammenhobede Sten, pløjede og merglede den, samtidig dermed opførtes Bygning til Behoelse og det nødvendigste Staldrum.

Derpaa fulgte i Aarenes Løb flere Forbedringer. Mosehullerne opfyldtes, Jorden drænedes, Læbæltet, som nu staar frodigt og afgiver fortræffeligt Læ, plantedes, Haven anlagdes, bedre Stalde opførtes, og Mød-

dinghus byggedes. I 1901 er bygget en Ajlekumme; tillige bruges Tørvestrøelse. 8½ Td. Land er under Ploven. Resten, 2 Tdr. Ld., er Mosehuller, Plantning, Gaardsplads m. m.

Jorden drives med Køerne.

Sædskiftet:

1. Blandsæd til Staldfodring og Kartoffler. Staldgødning.
  2. Rug. Staldgødning.
  3. Rodfrugt. Staldgødning.
  4. Havre.
  - 5.-6. Græs.
- 1 Td. Ld. anvendes desuden særskilt til Staldfoder.

Fra 1ste Maj 1900—1ste April 1901 er solgt:

16,573 Pd. Mælk for . . . . . Kr. 482.77

2 Kalve . . . . . - 15.00

Svin . . . . . - 210.65

Æg . . . . . - 64.05

Fjerkræ . . . . . - 10.00

_____ Kr. 782.47

og anvendt i Husholdningen:

208 Pd. Smør à 85 Øre.. Kr. 176.80

Flæsk . . . . . - 106.00

Æg . . . . . - 63.70

Fjerkræ . . . . . - 8.00

_____ Kr. 354.50

_____ Kr. 1136.97

Til Kreaturer og Svin er købt:

4000 Pd. Kager . . . . . Kr. 264.00

2022 - Klid . . . . . - 101.00

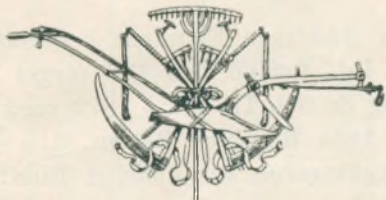
_____ Kr. 365.00

Familien består af Mand, Hustru og 7 Børn.
Anerkendende dette store og dygtige Arbejde, der

er nedlagt i Ejendommens Opdyrkning, maa Dommerne dog bemærke, at visse Forhold i Bedriften kunde være heldigere. Besætningen burde være noget bedre, Gødningens Opbevaring mere formaalstjenlig; Rodfrugten, særlig Kartofflerne, havde for stor Afstand. At Dommerne nødsages til at pege paa disse Mangler, skal dog ikke forringe Søren Jensens Fortjeneste af den ualmindelige Flid, hvormed han har oparbejdet sit smukke Hjem og samtidig været Banebryder i Egnen for mange Fremskridt, ikke blot i Markens Drift, men ogsaa paa mange andre Omraader. Han nyder almindelig Anseelse i sin Egn og har mange Tillidshverv.

Sølvmedalje 1901.

KRISTEN RØDDING.

Kristen Røddings Ejendom i Galten, Klank, er paa 5 Tdr. Ld., for en stor Del meget let Sandjord. Han overtog de 3½ Td. Ld. i 1872 med en Gæld paa 550 Kr. I 1875 tilkøbtes Resten, 1½ Td. Ld., for 900 Kr. Bygningerne var daarligt Bindingsværk; de er senere forbedrede og betydelig udvidede og der er overhvælvet Ajlebeholder og Gødningshus. Disse Forbedringer af Bygningerne har kostet 700 Kr. — Der er pæn Have med 20 Frugtræer. Gælden er nu 1500 Kroner.

Jorden er merglet og drænet i de 5 første Aar, senere gravet 2 Gange. Den er til Trods for sin daarlige Bonitet i en særdeles god Kultur.

Avlen var sidste Aar:

2500 Pd. Blandkorn.

380 Tdr. Roer.

4500 Pd. Agerhø.
 1500 - Vikke-Havre-Hø.
 10 Tdr. Kartoffler.
 320 Pd. Rodfrugtfrø.

Besætningen er 4 Køer, 6 Fedesvin og 30 Høns.
 Der er sidste Aar solgt:

25000 Pd. Mælk . . .	Kr.	850.00
12 Fedesvin . . .	-	650.00
2200 Æg	-	102.00
		Ialt Kr. 1602.00

Af Fodringsregnskabet anføres:

Aar	Købt Svin for	Foderet				Værdi	Hele Ud- giften	Produ- ceret Svin for	Mer- værdi
		Kraft- foder	Rod- frugt	Mælk					
1898- 1899)	100	3244	7350		184,62	284,62	457,88	173,26	
1900- 1901)	147	3607	5986		316,05	463,05	843,99	380,94	

Ved Beregning af Svineproduktionen er der taget for-
 nødent Hensyn til Beholdningerne.

Merværdien 1898—1899 er til Dækning for Mælk, Valle,
 Grønt og Pasning. I 1900—1901 ligeledes, dog er Mælken
 her sat i Værdi og medregnet.

Svinene.

Malkekøerne.

Aar	Koantal i Gennemsnit	Kraftfoder	Roer	Ho	Halm Foderenhed	Grøntfoder og Græs Foderenhed	Ialt Foderenhed	Ialt Mælk	Gennemsnitlig Mælk pr. Ko	Mælk af 100 Foderenheder
1898-1899)	3,4	Ⓕ 5585	Ⓕ 40873	Ⓕ 4860	720	6120	18456	Ⓕ 25270	Ⓕ 7432	Ⓕ 137
1900-1901)	3	5569	51550	4593	630	5400	18191	26164	8721	144

Halm og Grøntfoder er sat efter Skøn til 1 Foderenhed af Halm pr. Dag pr. Ko i 7 Maaneder. Græs og Grøntfoder er sat til 12 Foderenheder pr. Dag pr. Ko i 5 Maaneder.

Hønsene.

Overskud af ca. 30 Høns	1 Aar	Kr. 49.04.
— - - 40 -	2 - -	37.58.
— - - 40 -	3 - -	61.48.

Om Avlen mangler i det hele Oplysninger, som kan benyttes.

Pengeregnskabet udviser i de 3 Regnskabsaar et Overskud af henholdsvis 267 Kr., 270 Kr. og 314 Kr. 40 Øre, hvormed Indtægten overstiger Udgiften. Det bemærkes, at Privat-Konto ikke udviser ret store Beløb.

Kristen Rødding er 50 Aar, ugift; han har sin Moder, som er 79 Aar, hos sig.

Han driver sin Jord med usædvanlig Omhu. Afgrøderne er ualmindelig rene, og særlig hans Rodfrugt er velplejet som faa Steder og udviser en ganske mønsterværdig Plantebestand.

Sølvmedalje 1901.

OLE HANSEN.

Ole Hansens Ejendom i Dalby pr. Silkeborg er $1\frac{1}{2}$ Td. Ld. Bakke og Skrænt; han overtog den i 1892, og den var da saa mager og uden Gødningskraft, at der kun holdtes en Ged paa den.

Ole Hansen og Hustru er ældre Folk og har ingen Børn. De har tidligere haft en lidt større, ogsaa meget bakket og mager Ejendom, som ogsaa blev præmieret af Landboforeningen.

Ved Overtagelsen af den nuværende Ejendom havde han og har endnu en Gæld paa 1400 Kr.; men foruden dette, at Jorden er bragt i Kultur og Gødningskraft, er der ogsaa gjort Forbedringer paa Huset samt bygget Ajlebeholder og Gødningshus. Der bruges ogsaa lidt Tørvestrøelse. Der er 2 Skpr. Ld. Have med Frugttræer og Buske. Jorden bearbejdes mest med Spade og Greb samt lidt lejet Trækkraft.

Der holdes 2 Køer, 2 Svin og ca. 50 Høns.

Sædskiftet er følgende:

1. Tidligere Grønhavre, nu Rug, hvortil der gødes. Den slaas grøn og derefter gødes med Ajle og saas Turnips. I en Del af Arealet Grøntfoder, mest Havre.
2. Blandsæd til Modenhed. Staldgødning.
3. Roer, alle 3 Slags. Staldgødning og Ajle.
4. Blandingskorn til Modenhed.
5. Havre. Gødning.
6. Kløver. Ajle.
7. Græs.

Der fodres med Kraftfoder: Klid, Majs og Kager. Der gives 8 Pd. hver Dag, naar Koen malker 30—40 Pd. Om Sommeren gives 4 Pd. Kraftfoder til Grøntfoderet.

I de sidste 3 Aar har Ole Hansen faaet 1ste Præmie hvert Aar. Han gaar 200 Dage paa Arbejde Sommer og Vinter for en Dagløn af henholdsvis 1 Kr. 35 Øre og 85 Øre.

Ejendommen er velholdt, Afgrøderne meget kraftige, særlig Roerne, dog ikke helt rene.

I 1900 var Avlen:

10 Tdr. Korn til Værdi	80	Kr.	
160 - Roer —	85	-	
4 - Kartoffler —	10	-	
Grøntsager —	4	-	
			179 Kr.

R e g n s k a b .

Indtægt.

6200 Pd. Mælk af 1 Ko	Kr. 208.00
3 Svin	- 105.00
Æg	- 90.00
Fjerkræ	- 8.00

Overføres Kr. 411.00

Overført Kr. 411.00

Anvendt i Husholdningen:

Mælk	Kr. 46.08	
Smør	- 60.00	
Flæsk	- 40.00	
Æg	- 16.00	
Fjerkræ	- 6.00	
		<hr/>
		- 168.08
		<hr/>
		Kr. 579.08

Udgift.

500 Pd. Kager	Kr. 32.00	
1200 Pd. Klid	- 66.00	
Købt til Svinene for	- 94.00	
4 Grise	- 65.00	
Hele Avlen opfodret	- 179.00	
		<hr/>
		- 29.25
		<hr/>
		Kr. 465.25
		<hr/>
		Overskud - 113.83
		<hr/>
		Kr. 579.08

Sølvmedalje 1901.

SØREN MOGENSEN.

Søren Mogensen af Veggørslev lejede i 1882 fra Stamhuset Benzon et Hus med Jord, af hvilket han svarer en aarlig Afgift af 120 Kr. foruden Skatter ca. 18 Kr. Jordlodden bestaar af 3 Tdr. 4 Skpr. Ld. Ager og 5 Skpr. Ld. Kær. Agerjorden er middelgod, let Muldjord og drives efter følgende Sædskifte:

1. $\frac{1}{2}$ Grøntfoder, 6-radet Byg med Boghvede, derefter Sennep og $\frac{1}{2}$ Kartoffler.
2. Rug, 200 Pd. Superfosfat paa 4 Skpr. Ld. Ingen Staldgødning.
3. Roer. Ajle og Staldgødning.
4. Blandsæd.
5. Kartoffler og Roer. Gødning Efteraar og Foraar.
6. Blandsæd med Udlæg.
7. Kløver.

Kærlodden dels til Korn og Roer og dels til Tørveskær.

Til Ejendommen er anlagt en Have, 1 Skp. Ld. stor, hvori er plantet 45 Frugttræer.

Besætningen bestaar nu af 4 Køer og 6 Svin, hvorhos der holdes 30 Høns. Køerne, som omsættes, malter i Gennemsnit 22,000 Pd. Mælk aarlig.

Søren Mogensen meddeler sit Regnskab fra Maj 1900 til 1. Maj 1901 saaledes:

Markens Drift.

Arbejdet paa Marken er lig Høstløn, som

er 5 Tdr. Korn	Kr. 45.00
I Fæste og Husleje.....	- 140.00
Kommuneskat og Tiende	- 20.00
	<hr/>
	<i>Udgift</i> Kr. 205.00

Avlet 24 Tdr. Blandsæd	Kr. 210.00
— 7 - Rug	- 70.00
— 200 - Roer.....	- 160.00
— 30 - Kartoffler	- 60.00
	<hr/>
	<i>Indtægt</i> Kr. 500.00

Koholdet.

Udgift.

1723 Pd. Bomuldsfrøkager	Kr. 109.30
1030 - Klid ..	- 52.40
2000 - Majs	- 90.00
170 - Roer.....	- 136.00
4 Læs Hø.....	- 48.00
	<hr/>
	Kr. 435.70

Indtægt.

18,500 Pd. Mælk af 3 Køer	Kr. 641.00
Mælk til Husholdning, daglig 2 Pd. à 3½ Ø.	- 25.00
Mælk til Kalve	- 25.00
Skummet Mælk (ca. 17,000 Pd.) frit tilbage	- 170.00
	<hr/>
	Kr. 861.00

Svineholdet.*Udgift.*

1000 Pd. Majs	Kr. 45.00
3500 - Blandsæd.....	- 175.00
1200 - Rug	- 60.00
30 Tdr. Roer	- 24.00
17,000 Pd. skummet Mælk	- 170.00
20 Tdr. Kartoffler ..	- 40.00
7 Pattegrise	- 82.00
	<hr/>
	Kr. 596.00

Indtægt.

16 Pattegrise	Kr. 183.00
1 Griseso	- 75.00
1 Fedesvin	- 84.00
7 Svin til Slagteriet	- 339.59
Overskud fra Slagteriet	- 18.20
	<hr/>
	Kr. 699.79

Hønsene er fodrede med Majs og Korn sammen med Svinene.

Der er solgt Æg for 84 Kr.

Søren Mogensen er en Mand paa 60 Aar, arbejd-
som og exemplarisk i al sin Færd. Han har 4 Børn,
alle voksne og i selvstændige Stillinger; 3 Sønner er
henholdsvis Husmand, Jernbaneportør og Murer og
en Datter er Mejerske.

Han har for ypperlig Dyrkning af sin Huslod
faaet 3die Præmie i 1895 og 1ste Præmie i 1896,
1897 og 1898.

Sølvmedalje 1901.

THOMAS CHR. JENSEN.

Husmand Thomas Chr. Jensen af Bøvl Mark, S. Omme Sogn, Vejle Amt, overtog i Aaret 1877 sin Ejendom, ca. 40 Tdr. Ld. Hede og Mose, for 700 Kr. Han ejede en Kapital paa 100 Kr., saa han maatte forrente 600 Kr. I 1879 og 1881 tilkøbte han 37 Tdr. Ld. Hede og Mose for 400 Kr. Han har opdyrket Ejendommen og merglet ca. 50 Tdr. Ld. og af en knoldet Mose anlagt et Stykke Eng, hvorpaa der nu aarlig avles 7 Læs Hø.

Han har bygget et nyt og godt, grundmuret Stuehus, repareret og udvidet Udhusene, anlagt Have og plantet Læplantning i Marken.

Kreaturholdet bestaar nu af 2 smaa Heste, 7 Køer, 3 Unghøveder, 7 Faar og 6 Svin.

Bygningerne er brandforsikrede for 2250 Kr. og Løsøret for 3520 Kr.

Gælden er 3000 Kr.

Familien bestaar af Mand, Kone og 4 Børn; en gift Datter har faaet en Medgift af 400 Kr. Familien er agtet og afholdt.

Sølvbæger 1900.

ANDERS CHRISTENSEN.

Husmand Anders Christensen af Kejlstrup, Nørre Snede Sogn, Vrads Herred, Aarhus Amt, købte ved Hjælp af en Arv paa 3400 Kr. i 1863 90 Tdr. Ld., for største Delen Hede- og Mosejord, og i 1874 15 Tdr. Ld. Hedejord og $1\frac{1}{4}$ Td. Ld. Eng for i alt 5000 Kr. Da han overtog Ejendommen, kunde han daarlign holdt 2 Stude, 1 Ko, 2 Kalve og 4 à 5 Faar paa den.

Nu er alt vel opdyrket, og der er rigeligt Foder til 4 Arbejdsheste, 1 Føl, 10 Køer, 6 Stkr. Ungkvæg, 4 Faar og 6 Svin. Flere Bygninger er opførte, og der er anlagt en smuk Plantning vest for og en smuk Have syd for Gaarden. Bygningerne er brandforsikrede for 4500 Kr. og Løsøret for 7178 Kr. Gælden er 4000 Kr., medens Ejendommens Værdi med Besætning lavt regnet anslaaes til 14,000 Kr.

Han har været 2 Gange gift, har haft 8 Børn og har til Børnene af 1ste Ægteskab udbetalt 1000 Kr. Familiens Vandel har i enhver Henseende været rosværdig, og dens Flid og Dygtighed har tjent som følgeværdigt Exempel.

Sølvbæger 1900.

NIELS JENSEN.

Boelsmand Niels Jensen af Trædemark, S. Omme Sogn, Vejle Amt, overtog Ejendommen efter sin Fader i 1875. Ejendommens Størrelse var da ca. 140 Tdr. Ld., mest uopdyrket, høj Hede. Han havde ingen Midler, men fik i Medgift med sin Hustru ca. 100 Kr. Paa Ejendommen hvilede en Gæld af 5000 Kr., foruden en Aftægt til 2 Personer, hvoraf den ene døde samme Aar, medens den anden, Ejerens Moder, lever endnu. I 1876 solgte han ca. 40 Tdr. Ld. for 2800 Kr. Resten, som hovedsagelig var Hede, har han i Aarenes Løb kultiveret og merglet paa 3 Tdr. Ld. nær.

Da han overtog Ejendommen var Besætningen 2 Heste og 6 Stkr. Kvæg; nu er den 3 Heste, 12 Stkr. Kvæg, 9 Faar og 6 Svin. Bygningerne er forbedrede i høj Grad. De er nu brandforsikrede for 5000 Kr., medens de i 1875 var forsikrede for 800 Kr. Omkring

Bygningerne har han plantet ca. 5 Tdr. Ld. med Naaletræer, og i Marken er der plantet Læbælter. Nu anslaaes Ejendommens Værdi til 10,000 Kr. Der hviler en Gæld af 3000 Kr. paa den. Han har haft 3 Børn. Manden sidder i Sogneraadet, og han og Familien er agtet blandt Egnens Befolkning.

Sølvbæger 1900.

SØREN HANSEN BÆK.

Husmand Søren Hansen Bæk af Langeskov ved Brørup er født den 8. April 1842 i Hygum Sogn i Sønderjylland, hvor Forældrene havde en Hede-Ejendom paa ca. 30 Tdr. Ld. De efterlod ham en Arv paa 800 Rigsdaler. Da han var 16 Aar gammel, døde hans Forældre, og han kom ud mellem fremmede og af-tjente sin Værnepligt i 1865. Han blev gift i 1867 og købte en Ejendom i Københoved Skov, men blev udvist, saaledes at han ikke kom til at bebo den. Han handlede derfor og fik en Ejendom paa 6 Skpr. Ld. med en simpel Bygning paa Maltbæk Mark. Det var en daarlig Forretning, men han maatte jo redde sig, som han bedst kunde. Denne Ejendom solgtes saa i 1868 for 500 Rigsdaler, med et Tab af 100 Rigsdaler.

Samme Aar købte han sin nuværende Ejendom, en Skovlod med mager Jord, Takst 2—3. Der var

4¹/₂ Td. Ld., hvoraf 3 Tdr. Ld. var uopdyrket og hist og her bevoksede Krat. 1869 begyndte han at bygge Stuehus, men formedelst gentagne Indkaldelser til Militærtjeneste, blev det først færdigt Aaret efter. Der blev købt en Ko, til hvilken han dog maatte købe en stor Del af Føden. Han begyndte at opdyrke Jorden, 2—4 Skpr. Ld. aarlig, men det var et besværligt Arbejde, da der var Krat eller Træstubbe næsten overalt.

I 1875 købtes 1¹/₂ Td. Ld. til for 800 Kr. samt et Stykke Mose for 100 Kr. Fra nu af begynder han at faa Præmie for ypperlig Husloddyrkning.

I 1878 købte han en gammel Bygning til Nedbrydning, hvoraf han byggede en Lade, som kun kostede ham 175 Kr. i Penge, da han udførte det meste Arbejde selv. Han havde dengang 3 Køer.

I 1884 købte han yderligere en Jordlod for 2050 Kr. samt en Moselod for 100 Kr. I 1886 holdtes 4 Køer og 1 russisk Hest. Tidligere havde han udført det meste Markarbejde med Køerne, men nu benyttede han en Ko og en Hest sammen. Et Par Aar senere købtes en Hest til.

I 1896 byggedes en ny og tidssvarende Lade, som kostede 1200 Kr., og i 1901 et Møddinghus, da det gamle var for lille. Desuden findes nu 3 Ajlebeholdere, der er bygget efterhaanden som Ejendommen er udvidet.

Til Ejendommen hører nu ialt 11 Tdr. Ld. sandmuldet Jord med følgende

Sædskifte:

1. Grønjordshavre.
2. Blandsæd, dels til Modenhed, dels til Grøntfoder.
3. Rug.
4. Rodfrugter (Gulerødder).

5. $\frac{1}{3}$ Kartofler og Turnips, $\frac{1}{3}$ Byg, $\frac{1}{3}$ Blandsæd.
6. Havre.
7. Kløver og Græs.
- 8.-9. Græs.

Til Ejendommen hører endvidere 1 Td. Ld. Mose, som giver Tørv og Strøelse.

Besætningen er 4 Køer, 1 Kvie, 5 Svin og 2 smaa Heste.

Ejendommens Værdi anslaaes til 8000 Kr. Gælden er 3000 Kr.

Husstanden bestaar af Mand, Kone, Plejedatter og Tjenestepige.

I de sidste 20 Aar har Søren Bæk ikke arbejdet noget af Betydning for fremmede. For at tjene lidt med Hestene har han en Mand til at køre Mælk til Mejeriet.

Siden først i Halvfjerdserne har han haft en betydelig Biavl, der har givet en ret anselig Indtægt ved Siden af Ejendommen.

Bedriften vidner om, at der er gjort et stort Arbejde, og at Ejendommen i mange Aar har været mønsterværdig samt staar som et Forbillede for Egnens fremadstræbende Husmænd. Søren Hansen Bæk har været Medlem af den stedlige Kontrolforening siden 1896. De fremlagte Regnskabsbøger viser, at han i 5 Aaret 1896—1901 har haft 3,57 Ko pr. Aar, og Udbyttet har været:

5984 Pd. Mælk med 235,9 Pd. Smør for 3784 Foderenheder pr. Ko pr. Aar.

For hver 100 Foderenheder er opnaaet 158 Pd. Mælk og 6,23 Pd. Smør. Til 1 Pd. Smør er medgaaet 25,36 Pd. Mælk.

Regnskabsførelsen for den øvrige Bedrift har ikke

været Bæks stærke Side, men efterfølgende Tal giver dog noget Indblik i Omsætningen i de 2 sidste Aar:

1899—1900 købt:

Kraftfoder til Køerne	Kr.	136.45
— - Svinene	-	194.42
	Ialt Kr.	330.87

Solgt:

Mælk	Kr.	1188.37
6 Svin og 18 Grise	-	297.31
	Ialt Kr.	1485.68

Forskel Kr. 1154.81.

1900—1901 købt:

Kraftfoder til Køerne	Kr.	150.05
— - Svinene	-	195.00
Frø	-	39.91
	Ialt Kr.	384.96

Solgt:

Mælk	Kr.	1139.43
Svin	-	432.00
Cikorierødder	-	147.93
	Ialt Kr.	1719.16

Forskel Kr. 1334.20.

Sølvmedalje 1902.

MORTEN JENSEN.

Morten Jensen, Riis Mark, Jerlev ved Vejle, som nu er 63 Aar gammel, købte sin Ejendom i 1873 og havde ved Modtagelsen af den 1500 Kr.s Gæld. Senere har han købt 1 Td. Ld. til, som han gav 650 Kr. for. Disse 2150 Kr. er nu udbetalte, samtidig med at Morten Jensen har 1550 Kr. i Sparekassen. I 19 Aar laa hans Hustru uarbejdsdygtig hen af en Nervesygdom, og en Søn er gentagne Gange opereret, alt med en kontant Bekostning af 800 Kr. I 1890 døde Hustruen.

Paa Ejendommen var et faldefærdigt Hus, men nu er der 1 Stuehus og 2 Udhuse, som er stærke og ret godt svarende til Ejendommens Størrelse. Disse Bygninger har Ejeren i alle Henseender opført med egne Hænder. Endvidere har han anvendt overordentlig meget Arbejde paa Opfyldning og Udgrøftning, da ca. $\frac{1}{5}$ af Jorden stod under Vand.

Der er ca. $4\frac{1}{2}$ Skp. Ld. Eng. Ejendommens hele Areal er 5 Tdr. 3 Skpr. Ld.

Agermarken drives i 7 Skifter, nemlig:

1. Staldfoder og Grøntfoder.
2. Rug og Gulerødder.
3. Byg og Blandsæd.
4. Blandsæd og undertiden lidt Gulerødder.
5. Blandsæd.
6. Kløver.
7. Græs.

En stor Del af Blandkornet afhugges grønt til Staldfoder eller Hø. Marken er derved holdt godt ren.

Paa Ejendommen holdes for Tiden 3 Køer, 1 Kvie, 1 Faar med Lam, 2 Svin og nogle Høns. Ved Modtagelsen af Ejendommen kunde der ikke avles Føde til 1 Ko.

Regnskab

fra 1. Maj 1901 til 1. Maj 1902.

Indtægt:

Solgt 24,500 Pd. sød Mælk til

Mejeriet à $3\frac{1}{2}$ Øre	Kr. 857.50
Andel i Mejeriets Overskud	- 98.00
Solgt 1 Ko (med Mælkefejl)	- 130.00
3 Kalve	- 30.00
18 Smaagrise	- 270.00
3 Fedesvin	- 201.88
2 større Grise	- 60.00
1 Lam	- 22.00
14 Kyllinger	- 10.50
60 Pd. Æg	- 25.00

Kr. 1704.88

Overføres Kr. 1704.88

Overført Kr. 1704.88

Udgift:

Modtaget 20,000 Pd. skummet	
Mælk fra Mejeriet à $\frac{3}{4}$ Ø. Kr. 150.00	
Solsikke- og Bomuldsfrøkager. -	400.00
Majs . . . . . -	350.00
	<hr/>
	Kr. 900.00
	<hr/>
	<i>Overskud</i> . . . Kr. 804.88

I Husholdningen er desuden brugt:

776 Pd. sød Mælk à $3\frac{1}{2}$ Ø.	Kr. 27.16
Varer fra Købmanden. . . . . -	200.25
25 Pd. Æg. . . . . -	10.00
1 Svin (300 Pd.). . . . . -	80.00

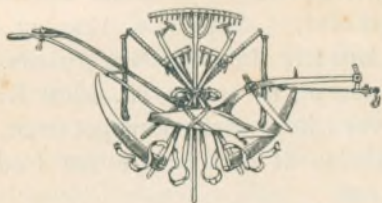
Ialt Kr. 317.41

Morten Jensen er en aandelig og legemlig stærk Personlighed. Vilje og Kraft præger baade ham og hans Gerning. Han begynder med 1500 Kr. Gæld paa en til dels besværlig Ejendom, slaar Sten paa Landevejen for ca. 500 Kr. om Aaret; samtidig med betydelige Bekostninger paa Sygdomme i Familien og manglende Hjælp i Hjemmet bygger han Sten for Sten alle sine Huse, kører Mosejord op paa Bakken og Bakken ned i Mosehullerne, graver en dyb og lang Afvandingskanal gennem Naboens Mark, laver selv Engpumpe med Mølle, forøger Besætningen, glemmer ikke at beplante den højeste Rand og Skrænterne paa den stridbare Bakke, ej heller at plante Hegn om Markerne eller at bygge Lysthus i Haven. Han dyrker Jorden med godt Udbytte om end ikke efter helt moderne Principper, og mod de mødende Vanskeligheder lægger han ofte lidt mere Kraft i end Snille. Dog, om Udbyttet af hans Gerninger vidner jo til dels ovenstaaende

Regnskab og dels — Sparekassebogen. Morten Jensen er selvhjulpen og modig. Han kunde nu være træt; men han har aabenbart erklæret Bakkerne uforsonlig Krig indtil Underkastelse under Kulturen. Da der ikke er stort mere at vende op og ned paa inden for hans egne 4¹/₂ Td. Ld., har han hos Ejeren af den store Nabogaard faaet overladt til Opdyrkning en stejl Banke og et Hul, og Morten Jensen vil *have* og faar ogsaa Udbytte deraf.

Til det materielle Udbytte af sit utrættelige Mod kan han saa heldigvis føje dette, som han i Slutningen af et Brev til en af Dommerne selv udtrykker saaledes: Alt i alt kan jeg ikke andet end være fornøjet med min lille Ejendom; jeg har nu fyldt mit 63. Aar, og min Arbejdskraft vil vel nok aftage, men jeg kan dog se Fremtiden trøstig i Møde.

Sølvmedalje 1902.

KRISTIAN MORTENSEN.

Kristian Mortensen, Sindbjerglund, Uldum, der oprindelig var Væver, men gennem Læsning fik Lyst til Landbruget, overtog i 1883 sin Ejendom, 9 Tdr. Ld. Ager Lermuld, 4 Skpr. Ld. Eng og 4 Skpr. Ld. Tørvemose, foruden Have og Byggeplads.

Gælden var og er endnu ca. 5000 Kr.

Jorden var i Begyndelsen meget uren, forsømt og forsultet, saaledes at der næppe var Føde til 1 lille Hest og 3 Køer.

Nu er Besætningen 1 stor Hest, 4 Køer, 1 Kvie, 2 Kalve, 1 Ged og 4 Svin samt 40 Høns.

Kristian Mortensen har til dels ombygget Udhusene. Der findes en Ajlekumme, et Møddinghus og en praktisk Rodfrugtkælder til 400 Tdr. Roer.

Af tidssvarende Redskaber haves en Rodfrugtsaamaskine, en Rensemaskine, en Ringtromle og en Radrenser til Haand- og Hestekraft.

Sædskiftet er:

1. Grønjordshavre. Ajle om Efteraaret til Græsset.
2. $\frac{2}{3}$ Rodfrugt og $\frac{1}{3}$ Blandsæd, som avles grønt. Staldgødning.
3. $\frac{2}{3}$ Byg (Staldgødning) og $\frac{1}{3}$ Rug (Ajle).
4. $\frac{2}{3}$ Rug og $\frac{1}{3}$ Blandsæd, som avles grønt.
5. Rodfrugt. Staldgødning og Ajle før Saaningen.
6. Havre med Udlæg.
7. Kløver.

Hvert Skifte er 9 Skpr. Ld. 5 Skpr. ligger til vedvarende Græs, som faar Ajle om Foraaret. 2 Skpr. Ld. bruges til Staldfoder.

Der haves Gødningsforsøg i Kaalrabi for Vejle Amts Landboforening.

Der leveres ca. 28,000 Pd. Mælk aarlig eller ca. 7000 Pd. pr. Ko og fedes 8 Svin samt opdrættes og fedes nogle Stykker Ungkvæg. Der staldfodres mest. Ejendommen svarer sig saaledes, at Familien, der bestaar af Mand, Hustru og 1 Barn (sygt), lever af den; der svares Renter af 5000 Kr. samt Afgifter, og der haves desuden et Overskud af 200 Kr.

Man staar her overfor en baade med Flid og Dygtighed dreven Ejendom og man kan kun beklage, at Kr. Mortensen paa ét Punkt staar tilbage, idet han har ladet Regnskabsførelsen ligge. Han er imidlertid ikke blind for dennes Betydning og vil sikkert ogsaa tage den i sin Tjeneste. Personlig og i hele sin Driftsmaade har han Betingelser for at drage megen Nytte af et velført Regnskab, som vil gavne Fremgangen baade i Jordbrug og Husdyrbrug.

Kristian Mortensens Mark er særdeles velplejet og fortjener at ses af mange.

Sølvmedalje 1902.

PEDER MADSEN SIG.

Peder Madsen Sig, Vildbjerg, Herning, købte i 1882 sin nuværende Ejendom, 10 Tdr. Ld., som da var ubebygget, og deraf var ca. 1½ Td. Ld. uopdyrket, medens Resten var Hedemose og Tørvegrave. Købesummen var 2600 Kr., og hans og Konens hele Kapital var 800 Kr., som fuldstændig gik med til Opførelsen af de nødvendigste Bygninger.

De første Aar gik det kun smaat med Opdyrkingen, thi al Trækraften maatte lejes, og da der paa hele Stedet dengang kun kunde sultefødes en Ko, maatte Manden saa godt som stadig være ude paa Arbejde for at tjene det fornødne. Et Par Aar efter Tiltrædelsen døde Konen, og P. Madsen maatte sælge sin eneste Ko for at klare den Gæld, han havde paa-draget sig under hendes Sygdom. I de næste paa-følgende 2 Aar holdt han ingen Kreaturer, men bort-solgte Afgrøden og brugte udelukkende Kunstgødning, medens han ernærede sig og en lille Datter ved at arbejde for fremmede.

I 1886 giftede han sig igen og fik med sin anden Hustru en Medgift, lige stor nok til at købe en Ko

for, og da der nu var opdyrket saa meget, at der kunde fødes et Kreatur mere, købte han en Trækstud. Hans Helbred var bleven en Del svækket ved overanstrengende Arbejde, og da han nu selv var i Besiddelse af et Trækdyr, blev han mere hjemme og kastede sig med større Iver over sin Bedrift.

Opdyrkningen skred nu raskt fremad, og da han i 1890 havde naaet at faa al Mosen pløjet og merglet, købte han en Naboparcel paa 4 Tdr. Ld., ligeledes Hedemose og Grave, for 1400 Kr. Merglen tog han op i sin egen Jord og jævuede Hullerne med Spaden, ligesom alle Tørvegravene nu ogsaa er jævuede, saaledes at han med Spaden alt i alt har jævuet og dannet ca. 1^{1/2} Td. Ld. For at faa Vandet bort af en til dels meget sur Jord, brugte han først aabne Grøfter, men nu er disse jævuede, og alt er drænet, og da Merglen, som han først brugte fra sin egen Mark, var daarlig og virkede for lidt, har han i de sidste Aar merglet alt paany, købt Merglen og hentet den ca. ¹/₂ Mil borte.

Hele Ejendommen er nu 14 Tdr. Ld. med ca. 1 Skp. Hartkorn, og Bygningerne, som han allesammen har opført Tid efter anden, er brandforsikrede for ca. 3000 Kr. I de senere Aar har han opført Møddinghus, Ajlebeholder og Rodfrugthus, alt godt og praktisk indrettet, samt anlagt en efter Forholdene pæn lille Have.

Besætningen bestaar nu af 2 store Trækstude, 4 Køer, 1 Kvie og 1 Kalv samt 4 à 6 Svin. Der er sidste Aar leveret til Mejeriet ca. 28,000 Pd. Mælk og solgt 16 Fedesvin og 2 Fedekalve. Studene omsættes én Gang aarlig med meget god Fortjeneste, idet han foder dem under Brugen, saa de gaar lige fra Arbejdet til Fedemarkedet.

Sædskifte:

1. Byg, Blandkorn og Kartoffler. Staldgødning.
2. Kaalrabi og Rug (som for en Del afslaas grøn til Staldfoder, hvorefter der saas Turnips. Staldgødning med lidt Tilskud af Superfosfat.
3. Havre, udlagt med Kløver.
4. Kløver.
5. Græs. Ajle.

Besætningen staldfodres hovedsagelig og kommer først ud nogle Timer daglig efter at baade Kløver- og Græsmarken er slaet. Avlen er ca. 20 Tdr. Rug, 20 Tdr. Byg, 10 Tdr. Blandkorn, 50 Tdr. Havre, 500 Tdr. Kaalrabi og Turnips og 50 Tdr. Kartoffler samt 16 Læs Kløverhø.

Familien bestaar nu kun af Manden og Konen, da hans eneste Datter for et Aars Tid siden er død i en voksen Alder. De passer selv Ejendommen, men maa dog til strængere Arbejde holde nogen Hjælp, da Manden ikke længere taaler stærkere Anstrængelse.

Paa Ejendommen hviler ialt en Prioritetsgæld af 4000 Kr., men Bedriften giver alligevel et meget net Overskud, som jo dog hidtil for Størstedelen er gaaet med til Grundforbedringer i Marken og til nye Bygninger.

Peder Madsen Sig er af Landboforeningen for ypperlig Dyrkning tilkendt 2den Præmie i 1890 og 1893 og 1ste Præmie i 1895, 1897 og 1899.

Han meddeler for 1901 efterfølgende

R e g n s k a b .

Indtægt:

Solgt Mælk til Mejeriet . . . . . Kr. 652.69

Overskud af Mejeriet . . . . . - 110.12

Overføres Kr. 762.81

	Overført Kr. 762.81
Solgt 15 Slagterisvin	- 750.86
2 fede Kalve	- 142.00
Korn og Halm	- 220.00
Tjent paa Trækstudene	- 200.00
Solgt Æg	- 100.00
	<hr/>
	Kr. 2176.67

Udgift:

1000 Pd. 18 % Superfosfat . . .	Kr. 35.00
Kløver- og Rodfrugtfør	- 50.00
Oliekager: 6240 Pd. à 6 Øre . . .	- 374.00
Majs og andre Kornsorter til Svinene	- 100.00
16 Maanedsgrise	- 200.00
Renter til Kreditforeningen . . .	- 180.00
Kommuneskat	- 40.00
Præstetiende m. m.	- 2.00
Brandforsikring.	- 11.00
Mergel	- 90.00
Bygget Turnipshus	- 100.00
Daglejerløn	- 50.00
En Kagebrækker	- 28.00
Drænrør	- 50.00
Arbejds løn for Grøftning og Dræ- ning	- 50.00
Smør, Kød, Kolonialvarer m. m.	- 350.60
Vedligeholdelse af Bygninger . .	- 100.00
	<hr/>
	Kr. 1811.00

Overskud . . . Kr. 365.67

Peder Madsen Sig har med smaa Midler, men med stor Flid og Dygtighed naaet et Resultat, som med Rette kan kaldes efterlignelsesværdigt for vide Krese.

Sølvmedalje 1902.

CHRISTIAN TOFT.

Christian Toft, Vejrum, Struer, overtog i Aaret 1885 sin nuværende Ejendom, »Stentofthus« i Vejrum. Ejendommen var dengang i ringe Kultur. Bygningen var faldefærdig, Besætningen var dengang kun 2 Køer og 1 Svin, men Gælden var 3000 Kr. samt Aftægt til Christian Tofts gamle Moder, der forøvrigt lever endnu.

Det var aldeles nødvendigt at bygge et nyt Stuehus, og dette udførtes ogsaa samme Aar, hvorved Gælden forøgedes til 4500 Kr., hvilket var saa meget, at det medførte en haard Kamp med økonomiske Vanskeligheder. Han lejede Hestekraft til Markarbejdet, og tog selv Akkord- eller Daglejerarbejde, navnlig arbejdede han ogsaa som Tækkemand. Sammen med Hustruen udførtes Hjemmets Markarbejde, Gravning, Lugning o. s. v. i den Tid, andre bruger til Hvile, til dels om Natten. Ved dette ret strænge Levned

lykkedes det i Løbet af 9 Aar at faa Gælden afviklet og Ejendommen i god Kultur. I denne Periode naaede Christian Toft at faa tre 2den Præmier for ypperlig Dyrkning af Jordlodden.

Paa dette Tidspunkt arvede Hustruen 1700 Kr., hvilket satte ham i Stand til at købe 3 Tdr. 1 Skp. Ld. til, hvilket kostede 2500 Kr., og Lodden blev nu 8 Tdr. 5 Skpr. Ld. ialt. Paa samme Tid byggedes en ny Lade, det gamle Møddinghus blev udvidet, og der blev bygget en Ajlebeholder til, da den først byggede var for lille. Endvidere anskaffedes Køretøj (1 Hest) og nye Redskaber, og Christian Toft holdt op med at gaa ud paa Arbejde. Stillingen var bleven saaledes, at dette ikke mere kunde betale sig. Tillige havde baade Mandens og Konens Helbred lidt adskilligt under det haarde Slid; de var blevne svagelige.

Christian Toft lagde sig nu yderligere efter Vexeldrift, med helt gennemført Sommerstaldfodring. Sædskiftet blev følgende:

1. $\frac{1}{2}$ Brak efter Græsslet og $\frac{1}{2}$ Roer.
2. $\frac{1}{2}$ Rug og $\frac{1}{2}$ Hvede, Vikkehavre og Turnips.
3. Kaalrabi, Runkelroer og Gulerødder.
4. Havre.
5. Kløver.
6. Græs.

Lucerne dyrkes i et Par Skæpper Land, og $\frac{1}{2}$ Td. Ld. er Overrislingseng. I de senere Aar har Besætningen været 1 dansk Hest, 5 Køer, 1 Kvie og 1 Griseso samt 40 Høns. I Aarets Løb er fedet 12 Svin. Der købes aarlig ca. 2000 Pd. Oliekager, der anvendes sammen med Avlen.

Det er lykkedes Christian Toft at trænge Ukrudtet meget stærkt tilbage. Jorden er i *særdeles høj Kultur*, og der er Orden ude og inde. I Løbet af de 17 Aar

har han faaet fem 2den Præmier og fire 1ste Præmier for ypperlig Dyrkning af sin Lod. I samme Tidsrum har han afbetalt en Gæld paa 7000 Kr. og bragt Ejendommen op paa en høj Værdi, ligesom der staar en værdifuld Kreaturbesætning paa Stedet. Bygningerne er brandforsikrede for 3200 Kr., og Løsøret for 5500 Kr. Da han i 1885 fik Stedet overdraget, fandt Sogneraadet, at 5 Kr. var en passende Kommuneskat, nu svarer han 78 Kr.

Christian Toft meddeler følgende

Regnskab

fra 1. August 1900 til 1. August 1901.

Indtægt af Køerne:

31,733 Pd. Mælk ..	Kr. 1167.18	
ca. 28,000 Pd. Mælk		
à $\frac{3}{4}$ Ø.	- 210.00	
2 Kalve	- 155.00	
	<hr/>	Kr. 1532.18

Udgift til Køerne:

4350 Pd. Oliekager		
à Kr. 7.15	Kr. 310.71	
Hjemmeavlede Foderenheder (Korn og Roer) à 5 Ø.	- 415.00	
	<hr/>	- 725.71
Overskud af Køerne	<hr/>	Kr. 806.47

Indtægt af Svin:

8 Svin	Kr. 384.47	
9 Polte fra 80—100 Pd. (paa Grund af Stivsyge)	- 180.00	
	<hr/>	Kr. 564.47

Overføres Kr. 564.47 Kr. 806.47

Overført Kr. 564.47 Kr. 806.47

Udgift til Svin:

20,000 Pd. skummet

Mælk à $\frac{3}{4}$ Ø. . . Kr. 150.00

2100 Pd. Korn à 5 Ø. - 105.00

700 Pd. Majs à $4\frac{3}{4}$ Ø. - 33.15

ca. 50 Tdr. Gulerød-

der à 1 Kr. . . . - 50.00

ca. 50 Tdr. Kaalrabi

à 75 Ø. . . . . - 37.50

- 375.65Overskud af Svin

- 188.82

Ialt Overskud... Kr. 995.21

Køernes Ydelse var:

Nr. 1.. 8785 Pd. Mælk.

- 2 . 6205 - -

- 3.. 6735 - -

- 4.. 5703 - -

- 5.. 7305 - -

Ialt 34733 Pd. Mælk, hvoraf

3000 - - er forbrugt i Husholdningen.

Rest 31733 Pd. Mælk.

Køernes Værdi var $\frac{1}{8}$ 1900 . . . . . 820 Kr.og $\frac{1}{8}$ 1901 . . . . . 950 -

Altsaa Merværdi . . . . . 130 Kr.

Regnskab

fra 1. August 1901 til 1. August 1902.

Indtægt af Køerne:

31,000 Pd. Mælk .. Kr. 1109.50

28,000 Pd. sk. Mælk

à $\frac{3}{4}$ Ø. . . . . - 210.00

Kr. 1319.50

Overføres Kr. 1319.50

Overført Kr. 1319.50

Udgift til Køerne:

4820 Pd. Oliekager

à 7 Ø. . . . . Kr. 337.40

Hjemmeavlede Fo-
derenheder (Korn

og Roer) à 5 Ø. - 360.00

- 697.40

Overskud af Køerne _____ Kr. 622.10

Indtægt af Svin:

12 Svin . . . . . Kr. 660.87

8 Smaagrise . . . . . - 77.00

_____ Kr. 737.87

Udgift til Svin:

24,000 Pd. sk. Mælk

à $\frac{3}{4}$ Ø. . . . . Kr. 180.00

3500 Pd. Korn à 5 Ø. - 178.00

150 Tdr. Gulerødder

og Runkelroer .. - 150.00

_____ Kr. 508.00

Overskud af Svin _____ - 229.87

Ialt Overskud... Kr. 851.97

Køernes Ydelse var:

Nr. 1 ... 6000 Pd. Mælk.

- 2 ... 10750 - -

- 3 ... 5950 - -

- 4 ... 6550 - -

- 5 ... 5887 - -

Ialt 35137 Pd. Mælk, hvoraf

3437 - - er brugt i Husholdningen.

Rest 31700 Pd. Mælk.

Ko Nr. 1 gav 5000 Pd. i 5 Maaneder, men var
syg i 6 Maaneder og gav i den Tid kun 1000 Pd.

Køernes Værdi var $\frac{1}{8}$ 1901 950 Kr.

og $\frac{1}{8}$ 1902 1000 - (+ 1 Kalv = 75 Kr.)

Altsaa Merværdi 50 Kr.

Der er slagtet 2 Svin.

Besætningen var i begge disse Regnskabsaar som
anført i Beskrivelsen 1 Hest, 5 Køer og 2 Kalve samt
4—6 Svin og 1 Griseso.

Christian Toft er 47 Aar gammel, hans Hustru
48 Aar. Ægteparret har 2 Sønner, den ældste er 17
Aar og ude at tjene, den yngste, der er 14 Aar, er
hjemme, hvor han er til megen Nytte, da Faderen i
de senere Aar har faaet flere offentlige Hverv, der
lægger Beslag paa en Del af hans Tid.

Sølvmedalje 1902.

KR. KIRK JENSEN REFSGAARD.

Husmand Kristen Kirk Jensen Refsgaard, Videbæk, Herborg Sogn, Bølling Herred, Ringkøbing Amt, overtog i 1879 med en Kapital af 650 Kr. Ejendommen for 3500 Kr., Kreditforeningsgælden var 3100 Kr. Med stor Flid, Udholdenhed og Dygtighed har han drevet Ejendommen frem, og han forstaar at udnytte alt. Tørvejord er bleven anvendt i stor Maalestok. Da Lodden besigtedes, stod der ved Huset en meget stor Stak af Overflade-Tørv, som var skaarne om Foraaet, tørrede og kørt hjem. Anvendelsen — hedder det i Beskrivelsen — er ganske original og praktisk. Tørvene lægges i Svinestien, og Svinene bider og roder dem itu — de bliver omtrent, som de var gaaet igennem en »Reiswolf« — sorte paa Kroppen var ogsaa Svinene, men de trivedes godt; der var 6—7 Stkr. —; derfra lægges de pulveriserede Tørv hen i Kostaldens

Grebning, som var lige overfor, der optages Ajlen og der blandes de med Gødningen, som saa føres ud i et bedækket Møddinghus.

Paa denne Maade forøges Gødningsmassen betydeligt, og intet gaar tilspilde, og det er ogsaa Betingelsen for, at de ca. 40 Tdr. Ld., som er under Plov, med en Besætning af 2 Heste og 8 Køer, stadig kan gaa frem. Samtidig anvender han en Del Kainit og Thomasslagge, derimod stillede han sig lidt skeptisk overfor Chilispeteren.

Det er en Fornøjelse og Overraskelse at se, hvorledes Rodfrugt kan trives og vokse paa Hedejord, bedre vistnok end de fleste andre Planter —; det kunde synes, som Rodfrugten spillede samme Rolle for Agerbruget som Bjergfyr for Skovbruget, nemlig at give det bedste og største Udbytte.

Jensen Refsgaard er æret og agtet i sin Kreds, han har haft Tillidshverv og har tjent andre som et følgeværdigt Exempel. Hans Formuesomstændigheder har bedret sig henved 10,000 Kr., og af den stedlige Landboforening har han modtaget 1. Præmie for ypperlig Dyrkning.

Sølvbæger 1901.

NIELS PETERSEN.

Niels Petersen, Skaarup, Hanning Sogn, Bølling Herred, Ringkøbing Amt, overtog paa Grund af Faderens Sygdom i 1883, 18 Aar gammel, Ledelsen af Faderens lille Ejendom i Hanning; der skyldtes dengang paa Ejendommen alt, hvad den var værd. Den solgtes i 1891 og indbragte, foruden Dækning af Gælden, 2600 Kr. Denne Sum beholdt han mod at yde Forældrene en aarlig Aftægt. Samme Aar købte han sin nuværende Ejendom, en Hedelod paa 40 Tdr. Ld., uden Bygninger, for 3000 Kr. Kun saa meget var opdyrket, at det til Nød kunde afgive Foder og Græs til 1 Ko.

Allerede det første Aar blev der opført et solidt, grundmuret Stuehus og et Udhus samt pløjet nogen Hede. Efter 9 Aars Forløb er ca. 30 Tdr. Ld. opdyrket, rensat for Sten og merglet, og om Marken er der plantet Læbælter og Bjergfyr. 5 Tdr. Ld. af Heden

er afgravet i Tørv, der er benyttet som Strøemne for at forøge Gødningmængden. En Staldbygning, en Kørelade, i hvis Gulv der er indrettet en større Kælder til Opbevaring af Rodfrugter, og et Møddinghus er opførte. Han har 1 Plag, 2 Heste, 9 Malkekøer og 5 Kvier samt en halv Snes Svin og 1 Præmieørne. Manden fremhæver, at *Tørvejord* til Gødningens Forøgelse og Bevarelse, *Roedyrkning* i en saadan Udstrækning, at man har 100 Tdr. til hvert Kreatur, og *Kunstgødning* er de tre Løftestænger, der har hjulpet ham og skal hjælpe Hedeboerne.

Husene har et pynteligt Præg; Orden og Renlighed hersker overalt, og en lille velholdt Have paa ca. 2 Skpr. Ld. forøger det hyggelige Indtryk. Manden har en Del Tillidshverv, han tjener andre til et godt Exempel og er anset og agtet.

Sølvbæger 1901.

HANS DANIELSEN.

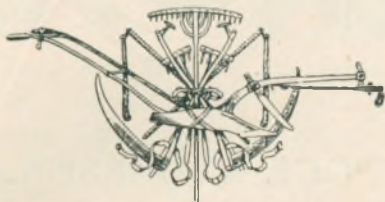
Husmand Hans Danielsen, Demstrup, Sjørsløv Sogn, Lysgaard Herred, Viborg Amt, købte i 1881 uden Midler, men ved Hjælp af et Laan paa 2200 Kr. Ejendommen, ca. 3 Tdr. Ld. Ved Tilkøb i 1896 og 1898 udgør den nu 4 Tdr. 2 Skpr. Ld. Nu anslaaes Ejendommen til mindst 6000 Kr.; der afdrages 100 Kr. aarligt paa Gælden, som forrentes med 106 Kr. Ved Huset ligger 3 Tdr. Ld., der benyttes paa følgende Maade: $\frac{1}{2}$ Td. Ld. Have, $2\frac{1}{2}$ Td. Ld. Ager, der drives saaledes: 1. Grønjordshavre, 2. Rug, der høstes til Staldfoder, og derefter Turnips, 3. Runkelroer, Gulerødder og Kartoffler, 4. Udlægshavre, 5. Græs. — Det senere indkøbte Areal ligger ca. 2000 Alen fra Stedet og drives med 3 Gange Korn og 1 Gang Græs.

Der findes Ajlekumme, Gødningshus og benyttes Tørvestrøelse, og der holdes 1 Hest, 3 Køer og 3 Svin.

Haven drives som et Slags Handelsgartneri, hvis Produkter dels afsættes i Viborg, dels i Kellerup.

Manden har 3 Gange faaet 1. Præmie af den stedlige Landboforening, og hans Exempel har haft stor Indflydelse paa Egnens Husmænd.

Sølvbæger 1901.

POUL ANDERSEN.

Poul Andersen, Thorup Hede pr. Arden, er født 1851 ved Havnø pr. Hadsund. Faderen var Arbejdsmand paa Hovedgaarden Havnø. Fra sit 8. til 26. Aar arbejdede Poul Andersen som Hyrdedreng og Arbejdskarl. I 1879 giftede han sig med sin nuværende Hustru, med hvem han har haft 11 Børn, der alle er levende.

Ved sit Giftermaal tog han Ophold hos sine Svigerforældre, der allerede den Gang var ældre. — Svigerfaderen byttede sin Ejendom til for 45 Aar siden. Jorden var daarlig Hedejord med Ahl til Underlag, Huset gammelt og en Del af Jorden, der var opdyrket, var udpint, ringere end den Del af Heden, der ikke var brækket. — Hele Ejendommen afgav ikke Næring til en Ko. Imidlertid tog gamle Gravesen og Hustru fat med godt Mod, men det var først efter at Svigersønnen Poul Andersen blev de gamle behjælpelig, at

der kom rigtig Fart i Tingene. — I de første 10 à 15 Aar gik Poul Andersen, ved Siden af at hjælpe til hjemme, en Del ud, saavel Foraar som Efteraar, for at hjælpe Folk med Anlæg af Haver og Læplantninger omkring Gaarde og Huse. Hele Egnen vidner for Resten om denne hans Virksomhed. Dog har Poul Andersen i de senere 10 à 12 Aar udelukkende helliget sig Driften af Lodden, og han har i den Tid bygget et 28 Fags Hus foruden Gødningshus og Ajlebeholder. Disse Huse er bygget paa meget økonomisk Maade, idet han selv har kløvet og sprængt Kampsten, selv lavet saavel Døre som Vinduer, selv tilhugget Tømret.

Paa samme Tid som han havde dette Extraarbejde, glemte han dog ikke Jorden og Besætningen. Hele Ejendommen er 17 Tdr. Ld. — 4 Skpr. Hartkorn —, 1 Td. Ld. er Have, Plantning og Husplads og 1 Td. Ld. er Mose. De resterende 15 Tdr. Ld. er, til Trods for at de oprindelig er af meget tarvelig Kvalitet, nu i god Kultur og afgiver daglig Næring til 12 à 14 Mennesker samt en Besætning af 8 Køer, 2 Kalve og 30 Svin, 2 Faar med Yngel, 50 Høns og ca. 150 Ællinger. — Køerne udretter alt Arbejdet, og Poul Andersen udtaler, at først da han lagde Studene af og i Stedet holdt 2 à 3 Køer, der gjorde Arbejdet, da først mærkede han, at det bar fremad.

Bygningerne er som tidligere anført nye, 9 Fag pænt grundmuret Stuehus, 9 Fag til Lade og 10 Fag til forskellige Stalde, Gødningshus og en tilstrækkelig stor Ajlebeholder.

Alt er solidt og pænt udført, meget praktisk og godt indrettet. Husene er omgivne af smukke Læbælder, der afgiver Læ for en større Frugthave.

Jorden drives paa følgende Maade:

1. Staldfoder.

2. Rug (en Del afslaas og saaes med Roer).
3. Rodfrugt (Kaalrabi).
4. Blandsæd.
5. Rodfrugter (Kartofler og Turnips).
6. Blandsæd.
7. og 8. Kløver og Græs.

Andet Aars Græs og Rodfrugter faar Ajlen, de øvrige Afgrøder faar dels Staldgødning, dels Kunstgødning. Besætningen bliver staldfodret; der sørges stadig for, at der er tilstrækkelig og passende Grøntfoder.

Med Hensyn til Regnskabet gælder det her som de fleste andre Steder, at hermed kniber det, men ved Hjælp af Bøgerne fra Andelsmejeriet og Slagteriet samt Regninger fra hans Købmand er nedenstaaende Regnskab affattet bedst muligt:

Indtægt:

Leveret Mælk til Andelsmejeriet fra 1. Maj 1902 til 1. Maj 1903 af 6 Køer (de sidste 3 Maaned der 8 Køer) 36,380 Pd. à 4 Ø.	Kr. 1455.20
Leveret 26 Svin til Andels- slagteriet i Nørre-Sundby..	- 1560.00
3 Svin solgt til Slagtere.. ..	- 175.00
	Kr. 3190.20
1 Fedekalv	Kr. 52.00
1 Tillægskalv	- 10.00
1 Ko (syg)	- 60.00
	- 122.00
Æg	Kr. 150.00
Ænder	- 125.00
	- 275.00
Haven	- 50.00
	Kr. 3637.20
Overføres Indtægten	Kr. 3637.20

Overført Indtægten Kr. 3637.20

Udgift:

Kunstgødning	Kr. 175.00
Kløver-, Græs- og Røefrø	- 50.00
Oliekager, 5600 Pd. à 6 Ø	- 336.00
Majs og Kraftfoder til Svinene	- 325.00
Mælk fra Mejeriet, 34,800 Pd. à 1 Ø.	- 348.00
Kommuneskat	Kr. 59.00
Tiende	- 17.00
Skatter paa Amts- stuen	- 32.00
	<hr/>
	- 108.00
12,000 Pd. Kalkmel	- 12.00
Redskaber	- 26.00
Vedligeholdelse af Bygninger	- 20.00
En 11 Maaneders ægte So af Landracen fra Avlscentret paa Enggaarden	- 100.00
2 Kælvekøer	- 450.00
Renter af 2000 Kr.	- 80.00
Kolonialvarer, indbefattende Margarine, Fedt, Smør osv.	- 890.00
	<hr/>
	Kr. 2910.00
	Rest . . . Kr. 727.20

Til Underhold af Familien — der bestaar af Mand, Kone, Svigerforældre og 11 Børn — har Ejendommen desuden afgivet den fornødne Sødme, Havesager, Kartoffler, Æg, Fjerkræ, Kød og Flæsk; som Regel bliver der slagtet 3 store Svin, 4 Faar og Lam samt de Kalve, der ikke lægges til.

Poul Andersen skylder 2000 Kr. paa Ejendommen, hvilket omtrent er, hvad Ejendommen kostede ved

Indkøbet for 45 Aar siden; nu derimod er denne med nye Bygninger og en fortrinlig Besætning mindst det femdobbelte værd. Poul Andersen, hans Hustru og hans Svigerforældre kan med Glæde se tilbage paa den forløbne Tid. Deres ihærdige Arbejde har ikke været forgæves, men har baaret god Frugt og skabt dem et hyggeligt og godt Hjem, hvor de nu paa deres ældre og gamle Dage kan nyde Frugten af deres Arbejde, omgivne af en stor Flok dygtige og brave Børn, hvem de engang vil efterlade en ikke ringe Del jordisk Gods og, hvad bedre er, et godt Exempel til Efterlignelse.

Sølvmedalje 1903.

JENS MATTHIAS LAVSEN.

Jens Matthias Lavsén, Frøslev ved Nykøbing, Mors, er 45 Aar gammel. I 1883 satte han Bo i et jordløst Hus med en Gæld paa 2000 Kr. I dette Hus boede han i 5 Aar uden at gøre nogen økonomisk Fremgang. I Oktober 1888 saa han Lejlighed til at tilbytte sig sin nuværende Ejendom med en Byttesum af 1525 Kr. Denne Ejendom bestaar af 7 Tdr. Ld. med 3 Skpr. Hartkorn. Besætningen, som dengang bestod af 2 Køer, 3 Gæs og nogle Høns, fulgte med i Handlen. Bygningerne var gamle, og han maatte tildels ombygge Stuehuset det første Efteraar, hvilket kostede omtrent 400 Kr.

I 1889 søgte han Kreditforeningslaan. Ejendommen blev taxeret til 3400 Kr., og han fik udbetalt 1700 Kr. ÷ Omkostningerne. Paa dette Tidspunkt forrentede han ialt 3450 Kr. Han har siden bygget

alt Murværket om paa Huset, forstørret Stalden, bygget 7 Alen Lade, 2 Ajlebeholdere og et Kohus, hvori er indrettet Plads til Gødning, Rodfrugt, Høns og Vogne. Der er anlagt en Have paa 6 Skpr. Ld., fra hvilken Frugt og Køkkenurter afsættes paa Torvet i Nykøbing. Af hele Arealet er de 4 Tdr. Ld. paaført Kalkmergel. I de første Aar lejede Jens Larsen Trækkraft og arbejdede selv en Del for fremmede. I de senere Aar har han haft fuld Beskæftigelse ved egen Bedrift.

Sædskiftet er følgende: 1. Rodfrugter, 2. Havre og Byg, 3. Rodfrugt, 4. Havre med Udlæg, 5., 6. og 7. Græs. I 2. Skifte saaes Rug til Staldfoder næste Foraar.

Besætningen er for Tiden: 1 Hest, 4 Køer, 2 Kalve, 1 Griseso, 2 Grisepolte, 17 Høns, 2 Bifamilier, og den anslaaes til en Værdi af 1400 Kr., Avlsredskaber og Maskiner m. m. til 350 Kr.

Selve Ejendommen blev ved Overtagelsen sat til en Værdi af 2700 Kr., men er nu, ved de senere Aars stærkere Drift, sat i bedre Kultur og Kraft, saa den nu er betydelig mere værd. Den nuværende Gæld er 2700 Kr.

Af et Aars Regnskab fremsættes følgende Hovedposter:

Indtægt:

22,308 Pd. Mælk	Kr. 836.55
Overskud fra Mejeriet	- 122.63
4 Kalve	- 85.00
Faaet i Bytte paa Køer	- 40.00
7 Slagterisvin	- 330.00
Æg	- 60.00
Havesager	- 260.00

Ialt _____ Kr. 1734.18

Overføres Indtægt Kr. 1734.18

Overført Indtægt Kr. 1734.18

Udgift:

Skummet Mælk	Kr. 118.00
Smaa Grise	- 77.00
Oliekager	- 310.00
Kløver- og Græsfrø	- 21.00
Kunstgødning	- 11.00
Skatter og Tiender	- 37.00
Renter	- 125.00
Vedligeholdelse af Bygninger	- 50.00
Ialt _____	- 749.00

Overskud eller Løn for Familiens Arbejde Kr. 983.18

Der fodres paa Stald om Sommeren til efter Hø-sletten. Om Vinteren anvendes udelukkende Oliekager som Kraftfoder til Køerne, fra 2—5 Pd. pr. Ko eftersom den vil betale det. Hovedfoderet bestaar af: 80 Pd. Roer, 5 Pd. Hø, 5 Pd. Halm.

Familien bestaar af 8 Personer, deraf 6 Børn. Børnene har gaaet i privat Skole, hvilket medfører en aarlig Udgift af 40—45 Kr.

Jens Matthias Lavsén har deltaget i 2 Husmandsrejser, og han saavel som hans Hustru har deltaget i forskellige korte Kursus. I 1901 tilkendtes han den Konkurrencepræmie, om hvilken de Husmænd paa Mors, der har faaet 1. Præmie, aarlig konkurrerer.

Sølvmedalje 1903.

JENS CHR. CHRISTENSEN.

Jens Chr. Christensen af Boddum ved Ydby købte Halvdelen af sin nuværende Ejendom i Aaret 1886 for 5800 Kr., hvilket efter kyndige Folks Mening var mere end Ejendommen virkelig var værd.

Ejendommen, som var $9\frac{1}{2}$ Td. Ld. og havde $2\frac{1}{2}$ Skp. Hartkorn, var nemlig i mange Henseender forfalden.

Sex Aar senere i 1892 købte han et lignende Stykke Jord, som blev betalt med 3000 Kr.

Da Gælden for Tiden er 8300 Kr., har Afdragene jo ikke været store, men det maa huskes, at han købte for dyrt og intet havde at betale med, hvorfor han maatte forrente hele Indkøbssummen.

Jens Chr. Christensen har særlig i den første Tid maattet arbejde håardt for fremmede, da han ikke kunde faa den magre Jord til at yde saa meget, at

der kunde blive tilstrækkelig til at betale de alt for høje Renter og tillige føde den snart talrige Familie.

Skønt han saaledes maatte være meget ude, har han dog kunnet passe den store Huslod saa godt, at Jorden nu maa siges at være i meget god Kultur, og han har modtaget mange Anerkendelser derfor, 6 Præmier, deraf 3 første Præmier. Han har bygget Laden, Gødningshus og Ajlebeholder, og Stalden er ombygget.

Besætningen bestaar af 2 smaa Heste, 4 Køer, 5 Ungkvæg, 4 Faar, 3 Grisesøer, 4 Polte og 46 Høns.

Paa de stejle Fjordbakker har han et Stykke Jord besaaet med Lucerne, som er ham til megen Nytte, da han bruger delvis Staldfodring.

Sædskiye:

1. Rodfrugt (Kaalrabi og Turnips).
2. Havre.
3. Runkelroer, Gulerødder og Kartofler.
4. $\frac{1}{2}$ Vikker, $\frac{1}{2}$ Blandkorn.
5. Rug og Byg.
6. og 7. Kløver og Græs.

I den store Have, der har fodret meget Arbejde, findes 42 Frugttræer og en Masse Frugtbuske samt 3 Bistader. Han har plantet 8000 Naaletræer, dels til Læbælder og dels til Smaaplantninger.

Jens Chr. Christensen har 9 Børn, hvoraf den ældste kun er 17 Aar. Han har helt uden Formue kunnet opdrage disse og desuden forbedret sine Bygninger, forøget sin Besætning samt passe og pleje sin Jord, saa den er bleven bedre Aar for Aar. Han har derved udvist en Flid, som er den bedste Anerkendelse værd.

Om Driftens Udbytte kan for Aaret 1. Maj 1902 til 1. Maj 1903 oplyses følgende:

Der er <i>solgt</i> 18,461 Pd. Mælk.	Kr. 625.25	
Kreaturer for	- 700.00	
Svin for	- 782.67	
Æg for	- 196.00	
		Kr. 2303.92

Der er <i>købt</i> Kraftfoder for....	Kr. 647.17	
22,193 Pd. sk. Mælk....	- 138.68	
En Kalv for.....	- 30.00	
		- 815.85
		Kr. 1488.07

Der er endvidere brugt i Huset 3 Lam, 50 Kr., Svin for 80 Kr. og 3000 Pd. Mælk, 105 Kr., tilsammen 235 Kr. — Paa Marken er avlet 55½ Td. Korn, 785 Tdr. Roer og 14 Læs Hø.

Sølvmedalje 1903.

PETER HENR. NIELSEN MADSEN.

Husmand Peter Henrik Nielsen Madsen, Stenderup By, Føvling Sogn, Malt Herred, Ribe Amt, overtog for 32 Aar siden ved Faderens Død dennes lille Sted i Stenderup med næsten faldefærdig Bygning og med en Besætning af 1 Ko. Han var da kun et Par og tyve Aar gammel.

Forholdene var saadanne, at Familien skulde have været paa Fattigvæsenet, og Kommunen vilde være glad om Peter Madsen, der er Krøbling og maa gaa med Krykker, blot kunde ernære sig selv ved Skræderprofessionen, som han havde lært.

Hans Ærgerrighed gik imidlertid ud over dette at bjerge sig selv. Han erklærede overfor Sogneraadet, at han ikke vilde have sin Moder paa Fattiggaarden, og hvor utroligt det end maatte lyde for Naboer og Sognefolk, saa udførte han sin Beslutning, han ikke

alene forsørgede sin Moder, men han opdrog sine yngre Søskende. Da han nogle Aar efter solgte det lille Sted for at købe et andet i Nærheden, sikrede han sin Moder en Aftægt paa Stedet, der ved hans Overtagelse af samme næppe var Gælden værd.

Paa det nye Sted, han fik i Stenderup, har han levet og virket siden. — Han har efterhaanden flere Gange købt Jord ind til Stedet og har nu ca. 35 Tdr. Ld. og holder en Besætning af 2—3 Heste og 12 Kreaturer. Ejendommen er 18,000 Kr. værd, og hans Gæld er nu Rest af Købesummen for det sidst købte Stykke Jord 4500 Kr. — Han blev tidlig gift, fik en dygtig Hustru, og de har dygtige og flinke Børn.

P. Madsen er fuldt ud hæderlig, respekteret af alle, og hans Arbejde har tjent andre som et følgeværdigt Exempel. Hvad denne Mand, der er Krøbling og altid maa gaa med Krykker, har udrettet, er enestaaende, men hverken han eller Konen er forslidte, de er sunde og tilfredse og et Exempel paa, at trofast og ihærdigt Arbejde bærer Lønnen og Velsignelsen med sig.

Sølvbæger 1902.

PEDER MORTENSEN.

Parcellist Peder Mortensen, Kollund, Rind Sogn, Hammerum Herred, Ringkøbing Amt, overtog sin Ejendom i 1872. Det var en Parcel fra Faderens Gaard paa 62 Tdr. Ld., hvoraf 7 Tdr. Ld. daarlig Eng og ca. 25 Tdr. Ld. opdyrket Hede, medens Resten var raa Hede. Ejendommen var vurderet til 9000 Kr., hvoraf P. Mortensen skulde forrente 4000 Kr. Han har senere i 3 Gange købt 42 Tdr. Ld. Hede og Eng til, og da han arvede 6000 Kr., udbetalte han hele Gælden og sidder nu gældfri ved Ejendommen, som er vurderet til 31,000 Kr. Besætningens Størrelse er 12 Heste, 20 Køer, 10 Stkr. Ungkvæg og ca. 30 Svin. Køerne havde i 1901 malket til Mejeriet 93,000 Pd. Mælk, foruden hvad der er brugt i Husholdningen. Manden sælger for ca. 800 Kr. Heste om Aaret — af de 12 Heste er nemlig 6 Tillæg i forskellig Alder —

for ca. 1600 Kr. Svin, for ca. 3600 Kr. Mælk og for ca. 400 Kr. af Besætningen — ialt for ca. 6400 Kr. Han svarer kun Skat af 7 Skpr. Hartkorn, han har ingen Renter at betale og lever i høj Grad sparsommelig — han sætter da ogsaa hvert Aar et ret betydeligt Beløb i Sparekassen.

Naar man nu spørger: hvorledes er det muligt, at en Mand, som begyndte med Gæld, paa denne Hedejord efter 30 Aars Forløb er en Mand paa mellem 40—50,000 Kr., bliver Svaret: det skyldes den største Nøjsomhed i enhver Retning, sejt Udholdenhed og rastløs Flid — han og Børnene, af hvilke 2 voxne Sønner hjælper ham med Bedriften, arbejder 15 Timer i Døgnet. Han er en fuldt ud hæderlig Mand, der i høj Grad besidder sine Standfællers Agtelse, og et Exempel paa, at Opdyrkning af den jyske Hede kan betale sig, naar den faar sin rette Mand, og denne vælger den rette Arbejdsmaade, som hovedsagelig bestaar i Aar efter Aar at tage lidt ind, aldrig mere end der kan overkommes uden at stifte Gæld.

Sølvbæger 1902.

JENS CHR. IVERSEN.

Jens Chr. Iversen, Iglso pr. Stoholm, købte i 1888 Ejendommen, hvis Areal nu er 4 Tdr. 3 Skpr. Ld. Det opdyrkede Areal, som dengang hørte til Stedet, udgjorde da kun knapt 1 Td. Ld., som var urent, og, da ingen Besætning holdtes, i slet Gødningstilstand, saa den derpaa staaende Avl baade i Kvantitet og Kvalitet var tarvelig.

I de forløbne Aar har Jens Chr. Iversen med Flid og Udholdenhed bragt det dertil, at de 4 Tdr. 3 Skpr. Ld. er fuldt opdyrket og bragt i en efter Forholdene høj Kultur. Jorden er ren, og Afgrøderne yppige. Besætningen er nu 1 lille Hest, 2 Køer, 1 Kvie, 1 Kalv, 2 Grisesøer, 1 Polt og 40 Høns. Iversen anslaaer nu Ejendommen til at være 5000 Kr. værd.

Dette Resultat er saa meget mere paaskønnelsesværdigt, som det hele er gjort uden Kapital. Han har

opdraget 7 Børn, opbygget sit Hus, indrettet gode Stald-
rum for Husdyrene, anlagt Møddingssted, Ajlekumme
og Rodfrugthus m. m., udført Digesløjfninger, Jord-
planeringsarbejder i stort Omfang og en vellykket
Plantning i Skellet.

Af et ret værdiløst Jordstykke er skabt en for-
trinlig og værdifuld lille Ejendom, afgivende en hygge-
lig Bolig for en Husmandsfamilie, det hele hvilende
paa et sundt, økonomisk Grundlag.

Jens Iversen er fra Aaret 1890 præmieret med
stadig stigende Præmier, de sidste Gange med 1.
Præmie, idet Landboforeningen samtidig har udtalt
sin Anerkendelse og Paaskønnelse af det fortræffelige
Arbejde.

Marken, som dels er Sandjord, dels kultiveret
Tørvejord, drives i følgende Sædskefte:

1. Rug, der afhugges grøn; derefter Rodfrugter.
2. Blandsæd, dels til Grønfoder, dels til moden Sæd.
3. Roer.
4. Havre, udlagt med Græs.
- 5.-6. Græs.

Som Besætningen er voxet i Antal, er den gaaet
frem i Godhed og Ydeevne. Der er sidste Aar malket
ca. 16,000 Pd. Mælk og leveret 14,260 Pd. til Mejeriet.
Der er solgt Kalve for 195 Kr. Men noget særligt
Regnskab er ikke ført.

Sølvmedalje 1904.

PETER CHR. THOMSEN.

Peter Chr. Thomsen, Lindbjerg, Randers, boede til Leje som Smed, men købte i 1872 3½ Td. Ld. paa Lindbjerg Mark. Han ejede den Gang 200 Kr. Jorden, som var sandmuldet med Sandunderlag, var formerglet og upint og kostede 1600 Kr.; den var i saa daarlig Forfatning, at den næppe kunde føde en Ko. Aaret efter, altsaa 1873, købte han en Eng paa ca. 1 Td. Ld. for en Pris af 1700 Kr.

I 1876 byggede han et 6 Fag Hus til Lade. 1885 købtes yderligere 2 Skpr. Ld., som er anvendt til Frugthave i Forbindelse med Hønsegaard. 1886 byggedes 2 Fag Hus til det tidligere byggede.

Aaret 1892 kommer til at danne et Vendepunkt i Loddens Drift. Nævnte Aar byggede Thomsen nemlig Stuehus paa Lodden, omdannede det tidligere byggede til Kostald, Svinestald og Lade og flyttede derud;

fra samme Aar har han udført alt Markarbejde med Køerne, og det er fra samme Tidspunkt, at Loddens stærke Fremskridt i Kultur skriver sig. Smedehaandværket blev samtidig af underordnet Betydning og er i de senere Aar næsten helt ophørt.

I 1894 byggede han Møddinghus og Ajlebeholder og konkurrerede samme Aar for første Gang til Præmie for ypperlig Dyrkning. Aar 1896 byggedes atter 2 Fag Hus og i 1898 byggedes Roekælder.

I Aarenes Løb voxede Besætningen fra 1 Ko til den Besætning, som har været holdt i flere Aar, og som bestaar af 4 Køer, 1 Kvie eller Kalv, 1 Griseso, 5 Svin, 30 Høns og 10 Bifamilier; sidste Vinter har han holdt 4 Køer, 1 Kvie og 1 Kalv foruden Svin og Fjerkræ.

Hele Lodden er indhegnet, paa de tre Sider med Tjørn og paa den fjerde Side med Jorddige. En Lavning i Udkanten af Marken, som ikke kunde drænes, er opfyldt med Jord fra Udgravning af Roekælder, Ajlebeholder o. s. v., og Thomsen har derved indvunden 1 Skp. Ld. under Plov.

Ejendommen med Bygninger, men uden Besætning og Avlsredskaber, staar nu Thomsen i 7150 Kr. Paa Ejendommen hviler et Kreditforeningslaan, lydende paa 1000 Kr., hvoraf er amortiseret 150 Kr., saaledes at den virkelige Gæld er 850 Kr.

Køerne staldfodres hele Aaret, og Sædskiftet er paavirket deraf; Jorden er inddelt i 8 Vange, hvoraf den ene er vedvarende Græs, der gødes med Ajle, og bruges til Staldfoder og Hø. Sædskiftet for de øvrige 7 Vange er følgende:

1. Runkelroer, gødet med Staldgødning og Ajle.
2. Havre.

3. $\frac{1}{3}$ Rug til Staldfoder, gødet med Staldgødning; derefter Turnips, gødet med Staldgødning. $\frac{2}{3}$ Kaalroer, gødet med Staldgødning og Ajle.
4. Byg.
5. Runkelroer, gødet med Staldgødning og Ajle.
6. Blandsæd til Staldfoder og Hø.
7. Kløver.

Afgrøderne er altid fortrinlige, og Marken ualmindelig velplejet og ren, ligesom Køerne er fortrinlige.

Følgende Uddrag af Dommerprotokollen skal anføres:

1894. En meget velbehandlet Jordlod af middeldog naturlig Beskaffenhed, dyrket omhyggelig og udviser Orden og Omsigt i Bedriften. Afgrøderne gode. Arbejdet udføres med Køerne. Staldfodring fuldstændig gennemført. Gødning og Ajle opsamles omhyggeligt; et Gødningshus paatænkes opført. Besætningen god. — 2. Præmie.

1895. Et meget smukt og veldrevet lille Landbrug, som nærmer sig stærkt til at være en Mønsterbedrift. Der er sket god Fremgang siden 1894. Bygget Møddinghus og stor Ajlebeholder. Besætningen, 3 Køer, er særdeles velfodret. Gennemført Staldfodring. — 153 Points, 1. Præmie.

1896. Er som sædvanlig et fremtrædende og smukt lille Landbrug, der næsten kan betegnes som fuldendt i alle Retninger. Afgrøderne fortrinlige, saavel af Korn som af Roer; har dog enkelte Steder lidt noget af Tørke. — 159 Points, 1. Præmie.

Familien består af Mand, Hustru og en nu voxen og gift Datter.

Nedenstaaende anføres et Regnskabsuddrag for de sidste 6 $\frac{1}{2}$ Aar.

Indtægt:

Tidsrum	Mælk		Kvæg		Svin		Fjerkræ		Grøntsager		Andre Indtægter		Indtægt ialt	
	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.	DK.
1/9 1897—1/9 1898	701.74	157.00	496.86	60.00	30.06	45.00	1490.60							
1/9 1898—1/4 1900 (1 $\frac{1}{2}$ Aar)	1264.26	341.00	600.11	61.77	»	»	2267.14							
1/4 1900—1/4 1901	521.00	195.00	566.00	61.60	30.00	10.00	1383.60							
1/4 1901—1/4 1902	684.90	81.00	769.76	64.10	30.00	10.00	1639.76							
1/4 1902—1/4 1903	923.63	511.70	754.78	143.88	»	3.52	2337.51							
1/4 1903—1/4 1904	883.80	790.00	427.12	104.66	20.00	»	2231.78							

Udgift:

Udgift	Arbejds- udgifter	Hushold- ning	Kraft- foder	Kvæg	Svin	Fro og Korn	Skum. Mælk	Hø	Skatter m. m.	Stre- halm	Andre Udgifter
₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤	₤
566.02	34.70	»	218.42	»	46.00	111.10	87.97	37.50	30.33	»	»
1168.90	24.00	»	360.00	124.00	8.00	382.64	154.29	42.50	46.42	13.05	14.00
612.78	39.15	»	281.31	5.00	8.00	155.25	52.63	42.50	12.94	16.00	»
648.90	15.75	»	176.63	22.23	77.00	200.70	81.46	41.50	27.63	6.00	»
1215.79	35.50	»	359.31	259.85	4.00	292.31	134.78	40.00	85.04	5.00	»
1671.48	63.25	»	446.64	742.00	15.00	113.43	151.62	40.00	87.94	11.60	»

Sølvmedalje 1904.

SØREN KOLDSSEN.

Søren Koldsen af Thestrup Mark købte i 1887 sin nuværende Ejendom med 4 Tdr. Ld. og uden Besætning for 4550 Kr. Jorden er for en stor Del muldfattig, sandblandet Lerjord med dels Kvæg- dels Grusunderlag. Manden og Konen ejede dengang 2000 Kr.

Det første Aar efter Overtagelsen gav Ejendommen knap Føde til en Ko og kun 136 Kr. i Overskud, men derefter et stedse stigende Udbytte.

Søren Koldsen og Hustru arbejdede sig til at begynde med fremad ved forskelligt Arbejde, han som Murer, hans Kone ved Vask og Strygning, men senere ved den Dygtighed, hvormed Jorden og Husdyrbruget blev passet. I de senere Aar har Koldsen helt opgivet Murerhaandværket og tager sig udelukkende af Ejendommens Drift. Ejendommens Bygninger er forbedret med for 1200 Kr. — Besætningen er gaaet frem i Tal

og Værdi. Den udgør nu 3 Køer, 1 Hest, 2 Svin, 2 Søer og 25 Høns. Hesten er dog først kommen til i de sidste Aar, og indtil den Tid drev Koldsen Ejendommen med Køerne alene. Allerede midt i Halvfemserne øgede han Indtægten ved ogsaa at drive noget Havebrug, særlig Jordbær dyrkning, nu paa ialt ca. 6 Skpr. Ld.

Fremgangen kendetegnes af Ejendommens Overskud, der i Regnskabsaaret 1. Januar 1903—31. December 1903 var 1029 Kr. 97 Øre som Løn for Familiens Arbejde.

Koldsen har altid ført et nøjagtigt Regnskab, ikke alene Pengeregnskab, men efterhaanden ogsaa Regnskab med Bedriftens forskellige Dele, med Køer, med Svin, med Marken, med Høns og med Havebrug særskilt, ligesom et Husholdningsregnskab. Hans Regnskab gennem Aarene viser f. Ex., at hans Hønsehold paa 50 Stkr. i sin Tid, gav godt 1 Kr. Netto pr. Høne, men det nuværende paa kun 25 Høns giver tæt ved 3 Kr. Meget andet fremgaar af Regnskaberne, som har været ham en Støtte i Økonomien og Ejendommens Drift. Der henvises iøvrigt til nedenstaaende Regnskab.

Ejendommen er i Ejendomsskyld ansat til 5800 Kr., Besætning og Redskaber til 1446 Kr., tilsammen 7246 Kr. Gælden er nu 3000 Kr.

Der benyttes følgende Sædskifte:

1. Grønjordshavre.
2. Roer, Kaalrabi og Runkelroer, lidt Gulerødder. Gødes.
3. Byg.
4. Roer, Kaalrabi og Runkelroer. Gødes.
5. Staldfoder. Lidt Gulerødder. Gødes.
6. Roer, Kaalrabi og Runkelroer. Gødes.
7. Havre med Udlæg.

8. Kløver.

9. Græs.

Familien bestaar af Mand, Kone, Bedstemoder og 4 Børn, af hvilke 2 nu er voksne.

Regnskab

fra 1. Januar 1903 til 31. December 1903.

Indtægt:

Solgt af Haven:

1400 Potter Jordbær.....	Kr.	280.00
304 Potter Hindbær.....	-	80.40
Andre Havesager.....	-	169.20
Korn og Havesager forbrugt i Huset....	-	26.40

Kreaturene:

Solgt 1 Ko.....	-	160.00
- 3 Kalve.....	-	25.00
- 15,852 Pd. Mælk.....	-	436.09
Overskud fra Mejeriet.....	-	119.06
Renter af Andel i Mejeriet..	-	1.16
Sød Mælk forbrugt i Huset.....	-	23.90

Svinene:

Solgt 6 Fedesvin.....	-	320.28
- 1 fed So.....	-	90.00
- 21 Smaagrise.....	-	229.00
- et Svin til Huset ...	-	60.00

Hønsene:

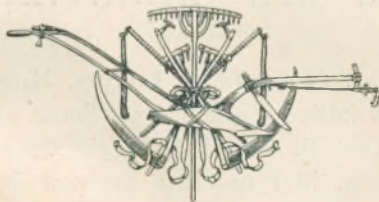
Solgt Æg.....	-	140.95
- Kyllinger og Høns.....	-	24.35
Æg og Fjerkræ forbrugt i Huset.....	-	25.95

Ialt Indtægt... Kr. 2211.74

Udgift:

Skatter, Tiende og Brandpenge	Kr.	39.04
Renter og Afdrag af Gæld	-	138.78
Vedligeholdelse af Bygninger og Redskaber	-	34.18
Indkøb af Frø, Planter og Gødning	-	60.51
— - 2 Køer	-	307.00
— - 7 Maanedsgrise	-	82.50
Forskellige Udgifter til Besætningen	-	53.10
Købt Kraftfoder, Halm og Mælk til Svin	-	405.20
Dagløn	-	13.75
Forskelligt, saasom Rejser m. m.	-	47.71
Ialt Udgift	<u>Kr.</u>	<u>1181.78</u>

Sølvmedalje 1904.

MADS CHR. CHRISTENSEN.

Mads Chr. Christensen, Lading, Mundelstrup, er født 1848 af fattige Forældre og tjente sit Brød som almindelig Karl til han i 1873 giftede sig og lejede Bopæl i Sabro, idet han tog fat paa Dræningsgravning og Engvanding. 1875 købte han et Hus i Foldby uden Jord, hvor han boede til 1880, da han paa Tvangsauktion købte sin nuværende Ejendom for 4000 Kr.; det var mager Jord, der knap kunde føde en Ko, og daarlige Bygninger. Der hæftede dengang en Gæld af 2500 Kr. paa den. De første 5 à 6 Aar drev han Jorden ved lejet Trækraft, men tog saa fat med at drive Jorden ved Køerne, og da, siger han, var det først han fik Fart i Tingene. I 90erne købte han et Tørveskifte paa 6 Skpr. Ld. for 1000 Kr. og 2 Tdr. Ld. Agerjord for 1000 Kr.

Han har merglet og drænet Jorden ved eget Arbejde. Han har haft 3 Børn, som nu er voxne, og til hvem han har udbetalt 1000 Kr. til hver.

Bygningerne er ombyggede, og Jorden bragt i god Gødningskraft; der holdes nu en Besætning af 1 Hest, 5 Køer, 3 Kvier, 6 Svin og 40 Høns.

Sædskiftet er:

1. Blandsæd til Staldfodring og dernæst Rug.
2. Rug, afslaas til Staldfoder, og dernæst Roer.
3. Blandsæd.
4. Runkelroer og Gulerødder.
5. Havre.
- 6.-7. Kløver og Græs.

Blandsæden faar Staldgødning og Ajle, ligesom der anvendes Ajle til Rugen og Græsmarken, Staldgødning til Rodfrugter og Udlægshavren.

Af Regnskabet for sidste Aar skal anføres:

Indtægt:

34,400 Pd. Mælk.....	1388	Kr.
Køer og Kalve.....	142	-
10 Stkr. Svin.....	650	-
Fjerkræ og Æg.....	232	-
Slagtet Svin ..	50	-
40 Tdr. Korn.....	400	-
600 Tdr. Roer.....	300	-
12 Tdr. Kartoffler ..	36	-
250 Pd. Frugt.....	30	-
	<hr/>	
	Ialt...	3228 Kr.

Udgift:

6426 Pd. Kager.....	384	Kr.
40 Tdr. Korn.....	400	-
600 Tdr. Korn.....	300	-

Overføres 1084 Kr.

	Overført 108 $\frac{1}{2}$ Kr.
Roe- og Markfrø	23 -
Bygningers og Redskabers Vedligeholdelse .	50 -
Skatter og Tiende	47 -
Brandpenge	16 -
Kreaturernes Forsikring	30 -
Skummet Mælk	154 -
	Ialt... 1404 Kr.

Der er intet Regnskab ført over, hvad der er brugt i Husholdningen.

Overskudet af den aarlige Drift er jo stort. Og foruden at han har tjent den nævnte Udbetaling til Børnene, ligesom Betalingen for den efterhaanden tilkøbte Jord, har Christensen udbetalt sin Gæld.

Sølvmedalje 1904.

PETER TROELSEN.

Gaardejer Peter Troelsen, St. Voulund, Rind Sogn, Hammerum Herred, Ringkøbing Amt, købte i 1859 Ejendommen, der ligger omtrent 3 Mil fra Herning, for 3000 Kr. Af Købesummen ejede han kun 800 Kr., og foruden Gæld hvilede der i ca. 30 Aar en ret betydelig Aftægt paa Gaarden. Til denne hører ca. 1000 Tdr. Ld., mest meget daarlig Hede, som for største Delen kun egner sig til Bepantning. Ved Overtagelsen var kun ca. 50 Tdr. Ld. opdyrket og delvis merglet, Bygningerne var gamle og elendige, og Besætningen bestod af 2 Køer, 3 Kalve og 3 Faar. Ved ihærdig Flid og usvækket Udholdenhed har Troelsen nu opdyrket og merglet 300 Tdr. Ld., Gaarden er ombygget solidt og smukt, en Læplantning paa ca. 2 Tdr. Ld. er anlagt Vest for den, og Besætningen bestaar nu af 28 Køer, 4 Arbejdsstude, 10 Stkr. Ungkvæg, 6 Kalve, 13 Heste, hvoraf 3 er Følhopper, 16 Svin og 50 Faar.

Gælden er tilbagebetalt, og Ejendommen har nu, lavt regnet, en Værdi af 40,000 Kr.

I de senere Aar har Ejeren begyndt at kultivere ca. 100 Tdr. Ld. lyngklædt Mose, og i 1903 har han til sin Søn bygget en Gaard med et Tilliggende af ca. 150 Tdr. Ld. paa Marken. — En stor Hjælp har det været, at der fandtes Mergel omtrent midt paa Ejendommen, men ellers har der ikke været særlig gunstige Vilkaar at arbejde under.

Det er Sparsommelighed, økonomisk Sans og Jernflid, der har ført Manden frem, der har bragt ham til at drive en Hedegaard op fra at være 3000 Kr. værd til at være over 40,000 Kr. værd. Og desuden har Peter Troelsen endnu 550 Tdr. Hede i Behold og ejer 15,000 Kr. i Sparekassen samt en Gaard paa 150 Tdr. Ld., som Sønnen driver. Det er unægtelig udmærket gjort, og Arbejdet har tjent til følgeværdigt Exempel for andre. Familien er hædret og agtet.

Sølvbæger 1903.

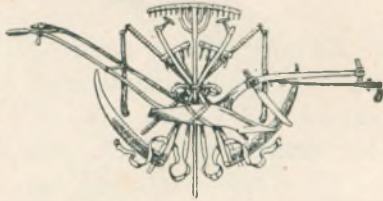
EDVARD HELMS.

Gaardejer Edvard Helms, Granly, Gludsted, Ejstrup Sogn, Vrads Herred, Skanderborg Amt, købte i 1885 Ejendommen for 12,500 Kr., af hvilken Sum der i 1888 blev udbetalt 5000 Kr., som Ejeren modtog i Arv med sin Kone — selv var han i Besiddelse af nogen Kapital. Gaardens Hartkorn var 6 Skpr., dens Areal 325 Tdr. Ld., af hvilke kun ca. 50 Tdr. var opdyrkede, dens Besætning var 2 Heste, 2 Køer og 10 à 12 Ungkreaturer. Nu er 130 Tdr. Ld. opdyrkede, 4 Tdr. Ld. beplantede, og der er anlagt en Planteskole. Besætningen bestaar af 4 Arbejdsheste, 2 Plage, 16 Køer, 14 Ungkreaturer, 12 Faar, 5 Grisesøer og en Del Svin.

Gaarden er, efter en Brand i 1895, solidt og godt opbygget og den er forsikret for 16,785 Kr. mod 6300 Kr. i 1885. Der opdyrkes aarlig fra 5—10 Tdr. Ld.,

og største Delen af det endnu uopdyrkede Land kan opdyrkes, men Lyngjorden maa ligge pløjet i 2 à 3 Aar inden Surheden gaar af den og den kan behandles som Brak. Der er paabegyndt en Mosekultur, som vist med Tiden kan blive lønnende. Paa Grund af den successive Opdyrkning stiger Ejendommens Værdi stadig, og den anslaaes nu til 30,000 Kr. Gælden er for Tiden 10,000 Kr. Atter et Exempel paa, hvorledes Nøjsomhed i Forening med økonomisk Sans, Flid og Udholdenhed kan føre frem til forholdsvis Velstand og lykkelige Kaar. Familien er agtet og afholdt, og dens Arbejde ualmindeligt og tjenende til et godt Exempel.

Sølvbæger 1903.

JØRGEN MIKKELSEN.

Husmand Jørgen Mikkelsen, Gludsted, Ejstrup Sogn, Vrads Herred, Skanderborg Amt, købte i 1875 for 600 Kr., hvoraf han ejede de 200 Kr., 40 Tdr. Ld. Hedejord, uopdyrket, uden Bygninger, 2 Mil fra Jernbanestationen og $\frac{1}{4}$ Mil til Mergel. Han opførte et Hus, indrettede dette til Beboelse, Stald og Lade, og tog fat paa Opdyrkningsarbejdet. Nu er hele Arealet opdyrket, der er opført Bygninger til en Værdi af 1700 Kr., Løsøret er forsikret for 2600 Kr., og Ejendommens Værdi anslaaes til 3500—4000 Kr. Manden har ingen Gæld. Mikkelsen og Kone — de har ingen Børn — har i de senere Aar gjort saa at sige hele Arbejdet selv. Jorden dyrkes med 2 Trækstude, som de foretrækker for smaa Heste.

Da Lodden blev besigtiget, var kun ca. 12 Tdr. Ld. besaaet, Resten var Brak og Græs, og Mikkelsen

erklærede, at han ikke turde byde Jorden mere. Hans og Konens Helbred har ikke været særlig stærkt, og dog har de altsaa paa nøgen Hedejord, uden Hjælp og uden Arv, kunnet arbejde sig op til relativ Velstand. Dette synes for Ikke-Hedebeboere næsten ufatteligt. Forklaringen maa vel nærmest søges i en saa gennemført Sparsommelighed og Tarvelighed, som kun trives paa Heden, og i en Flid, der ikke i de forløbne 29 Aar har ladet saa at sige en Time blive ubenyttet. Folkene er agtværdige, og deres Exempel maa siges at være følgeværdigt.

Sølvbæger 1903.

RASMUS THOMSEN.

Rasmus Thomsen, Veerst, Lunderskov, er 63 Aar gammel, hans Hustru 79. De blev gift i 1865 og ejede da kun til Anskaffelse af det allernødvendigste Indbo. I de første 14 Aar derefter sad de til Leje i et jordløst Hus i Veerst Skov, hvor Manden drev Væverhaandværket, og de opsparede i den Tid 1400 Kr. Konen har omtrent lige siden de blev gift været svagelig, saa at hun ikke ved selve Arbejdet i Bedriften har kunnet yde nogen videre Medvirkning. Men selv om Kræfterne ikke har strakt til til Hjælp paa den Vis, har hun ved sin Indendørs Færd haft stor Part i den økonomiske Fremgang og den hjemlige Hygge, der har fulgt deres trofaste Arbejde.

De købte i 1879 deres nuværende Ejendom med 2 Tdr. Ld. og Bygninger, der var forsikrede for 1200 Kr., men uden nogen Besætning for en Købesum af

2200 Kr. De 800 Kr., som de manglede i denne Sum, laantes af en Nabo og er bleven afbetalt i Smaa-summer, den sidste Rest for 1½ Aar siden. Bygningerne er efterhaanden bleven delvis fornyede og udvidede. De er nu forsikrede for 3200 Kr., og hele Ejendommen vurderet til Ejendomsskyld 4000 Kr. Besætningen er for Tiden 2 Køer, 2 Svin og 30 Høns.

Rasmus Thomsen har ogsaa syslet en Del med Biavl, men har i de sidste Aar lidt betydelig Skade ved Bipesten, saa at der for Tiden kun findes en Bi-familie.

Arealet bestaar dels af Mose, dels af magert Sand, omtrent lige meget af hvert. Mosejorden, der er af fortrinlig Kvalitet, var, da Rasmus Thomsen overtog Ejendommen, vaad og sur og saa stærkt sammenhængende, at den vanskelig lod sig bearbejde om Foraaret uden at blive klumpet og knoldet, og den gav kun tarvelige Afgrøder. Den er efterhaanden bleven belagt med 4 à 5 Tommer Sand, hvorved den nu i Overfladen har faaet Karakter af bekvem og frugtbar Sandjord og bærer altid fortrinlige Afgrøder.

Et lille Hjørne af Mosejorden benyttes til Tørveskær og planeres derefter til Eng, der maa afvandes ved en lille Pumpemølle.

Jorden drives i følgende Sædskifter:

1. Grønjordshavre med Kompostgødning.
2. Rug til Grøntfoder, derefter Turnips med Staldgødning.
3. Blandkorn.
4. Gulerødder og Runkelroer med Staldgødning.
5. Havre.
- 6.-7. Kløver og Græs med Ajle.

Om Anvendelsen af Ajle til 1 Aars Græsmark skal bemærkes, at Rasmus Thomsen mener at have

gjort den Iagttagelse, at han faar fuldt saa godt Udbytte af Ajlen her som til nogen anden Afgrøde. Kørne staldfodres nemlig det meste af Sommeren, og af Hensyn hertil er det af særlig Betydning at holde saa kraftig Væxt i Græsmarken som muligt — et Forhold, der let forstaas, naar der skal kunne holdes en Ko pr. Td. Ld., hvoraf Halvdelen er magert Sand.

Af Driftsregnskabet kan fremsættes følgende for det sidst forløbne Aar:

Indtægt:

10,795 Pd. Mælk (begge Køer kælvet 2. Gang i dette Aar).	Kr. 437.87	
2 Kalve.....	- 14.00	
5 Svin.....	- 229.70	
Æg	- 136.00	
		Kr. 817.57

Udgift:

Skummet Mælk fra Mejeriet ..	Kr. 82.13	
5 Grise	- 42.00	
Kraftfoder til Køerne.....	- 103.37	
do. - Svin og Høns...	- 134.22	
Pløjeløn	- 27.50	
Markfrø	- 9.89	
Skatter og Tiender	- 12.00	
Vedligeholdelse af Bygninger..	- 15.00	
		Kr. 426.11

Overskud (o: Arbejdsløn og Rente af Jord,
Bygninger og Besætning)..... Kr. 391.46

Foruden ovenstaaende har Bedriften afgivet Mælk, Flæsk, Æg, Fjerkræ og Havesager til Familiens Underhold.

Foruden Rasmus Thomsen og Hustru bestaar

Familien af en Datter, som er gift og boer hos Forældrene, hvor hendes Mand driver Skomagerhaandværk.

Rasmus Thomsen har i mangfoldige Aar faaet Præmie af sin Lod — de sidste 10 Aar saaledes 7 Gange 1. Præmie, hvilket kun ophørte ved den Bestemmelse, som i 1900 vedtoges i Landboforeningen, at en Præmietager, der 3 Aar i Træk har faaet 1. Præmie, ikke oftere kan præmieres.

Det Exempel, han ved sin fortrinlige Behandling af den lille Lod har givet, bliver kun fuldt vurderet, naar det tages i Betragtning, at Grunden dertil er lagt paa en Tid, hvor hverken den offentlige Mening eller Forholdene i det hele afgav den Støtte for en saadan Bedrift, som de i senere Tider har gjort.

Det Vidnesbyrd, som Rasmus Thomsen og hans Hustru gennem et 40-aarigt, stilfærdigt, trofast Arbejde og dets Resultat har aflagt om, at det danske Husmandsbrug ikke fornægter den Grundsætning, at »en Arbejder er sin Løn værd« — de har foruden den foran omtalte økonomiske Fremgang, Bedriften udviser, opsparet en lille Kapital — og om, at der ogsaa i anden Henseende kan gro Menneskelykke i de jævne, smaa Hjem, det er ikke alene en Sølvmedalje — det er ogsaa Guld værd.

Sølvmedalje 1905.

NIELS BANK.

Niels Bank, Rindom, Ringkøbing, er født paa Stadilø den 2. Juni 1855.

I 1865 købte Faderen Ejendommen i Rindom, som Niels Bank overtog i 1879, efter at Faderen var død Aaret forud. Ejendommen, der bestod af 7 Tdr. Ld. Ager og 3 Tdr. Ld. Eng, var noget forsømt, saa at Kreaturholdet i de første Aar kun var 3—4 Køer. Niels Bank gik da en Del ud at arbejde for andre, men kom snart til at sætte mere Kraft paa for at faa Ejendommen til at give bedre Udbytte, saa han i flere Aar har haft sin Tid meget optaget hjemme. Han fik snart Jorden merglet og drænet, byggede Møddinghus og Ajlekumme og købte i flere Aar en betydelig Del Kraftfoder, saa at Jorden efterhaanden kom i en udmærket Kultur og Gødningskraft.

De mange Besøgende — mest Husmænd — der

i flere Aar har gæstet Niels Bank, har ogsaa med Rette beundret de frodige Afgrøder og den udmærkede Orden og Dygtighed, hvormed det hele bliver passet. Niels Bank har i flere Aar haft et af Statens Rodfrugtforsøg, der ogsaa viser, at Niels Bank naar et Udbytte, som man kun træffer faa Steder.

Sædskiftet er følgende:

1. Roer.	4. Roer.
2. Byg.	5. Havre.
3. Rug.	6.-7.-8. Kløver og Græs.

Paa et mindre Stykke udenfor Driften avles der en betydelig Masse Staldfoder. I 1865 kostede Ejendommen 4800 Kr., og da Niels Bank overtog den, var Gælden 4000, som senere steg til 5500 Kr., da han blev færdig med at bygge. Denne Sum har Niels Bank for længe siden udbetalt, saa han nu ejer sin fortrinlige Ejendom, der til Ejendomsskyld er vurderet til 12,000 Kr., og har tillige 3500 Kr. paa Rente.

Af denne Kapital har Hustruen arvet 2000 Kr., men saa har Niels Bank ved at kautionere for andre tabt 500 Kr.

I 1903 købte Niels Bank 2 Tdr. Ld. ved Siden af sin Ejendom for 1450 Kr., saa det samlede Areal nu er 9 Tdr. Ld. Ager og 3 Tdr. Ld. Eng, og Besætningen er for Tiden 2 store, russiske Heste, 9 Køer, 1 Kvie og 2 Svin. Svineholdet er gerne lille, da det meste af Mælken sælges til Ringkøbing for 9 Øre pr. Pot.

Niels Bank fører ikke fuldstændigt Regnskab, men Driften giver et godt Overskud. Førrige Aar købte Niels Bank Heste og Avlsredskaber for godt 700 Kr. og havde tillige i Overskud 320 Kr. I 1880 blev Niels Bank gift og har i sin Hustru haft en god Støtte, skønt hun ikke har været stærk af Helbred, og af

deres 4 Børn har særlig Sønnen lidt meget af Sygdom, saa Niels Bank har haft betydelige Bekostninger paa Sygdom i Familien.

Niels Bank har ved sin utrættelige Flid og Ihærdighed drevet sin Ejendom op til et Mønsterbrug, som fortjener at ses af mange, og han er da ogsaa flere Gange tilkendt 1. Præmie for ypperlig Dyrkning af sin Lod.

Sølvmedalje 1905.

PETER CHRISTIAN TROELSEN.

Peter Christian Troelsen, Kærhus, Ryde, Vinderup, er født i Sønder Resen, Viborg Amt, den 4. August 1854. Faderen var Fæster af en Husejendom til 2 Køer. Da Troelsen var 10 Aar gammel, kom han ud at tjene og havde denne Stilling til han var 19 Aar, hvorefter han tog Arbejde ved et Teglværk og fortsatte med denne Beskæftigelse i de følgende 12 Aar.

I 1880 giftede han sig og boede i de første 5 Aar i et Lejehus uden Jord. Derefter — altsaa i 1885 — købte han Ejendommen, som han endnu beboer, for 3600 Kr. og fik en Gæld paa ca. 1600 Kr. Paa Ejendommen, der har et Jordtilliggende af $5\frac{1}{2}$ Td. Ld., dels let, sandmuldet Jord og dels Tørvejord og Eng, holdtes ved Tiltrædelsen 2 Køer. Bygningerne var forfaldne, og Jorden trængte til Dræning og var urendig. Disse Mangler begyndte han strax at raade Bod paa

ved at dræne og mergle, og fik Besætningen forøget i Løbet af kort Tid. Engen udbedredes ved Vand-anlæg. Bygningerne er forbedrede ved, at der er bygget en Kostald, en Tilbygning til Beboelseslejligheden, et Møddinghus og tilstrækkelige Ajelebeholdere. Endvidere er der indrettet et Roehus og bygget et Hønselus. Den nuværende almindelige Besætning er 3 Køer og 1 Kvie samt 1 Par Fedekalve. Aarlig opdrættes 10 Slagterisvin. Hønselholdet er i Almindelighed 60 à 70 Stkr. I Haven findes 10 Bistader, der i Reglen giver et godt Overskud. Den ovenfor nævnte Gæld er nu udbetalt, og derudover har han opsparet en lille Kapital paa nogle Hundrede Kroner. Det bemærkes, at siden han overtog Ejendommen har han ikke arvet noget.

For ypperlig Dyrkning af Ejendommen har han 5 Gange faaet Præmie, nemlig 1 tredie Præmie og 4 første Præmier. Sidste Præmie var 40 Kr. og 10 Kr. extra for Hønseri og Biavl.

Jorden dyrkes paa Grund af Jordbundens Forskellighed i 2 Hold. Det første er en 5 Marks Drift med 3 Skpr. Ld. i hver.

1. Kartofler.
2. Rug.
3. Roer, dels Kaalrabi, dels Turnips.
4. Havre.
5. Græs.

Det andet Hold er en 7 Marks Drift med 2½ Skp. Ld. i hver, saaledes:

1. Rug, og derefter Turnips i det halve.
2. Kaalrabi og Runkelroer.
3. Blandsæd.
4. Roer.
5. Havre.
- 6.-7. Græs.

Regnskab.

<i>Indtægt:</i>	1903	1904
Kreaturerne	Kr. 233.00	Kr. 399.40
Svin	- 310.00	- 435.27
Mælk	- 676.00	- 659.53
Æg	- 308.00	- 311.25
Fjerkræ	- 40.00	- 36.00
Honning	- 200.00	- 208.00
Fra Haven	- 17.00	- 30.00
Kartofler	- 18.00	- 40.00
	<hr/> Kr. 1802.00	<hr/> Kr. 2119.45

<i>Udgift:</i>	1903	1904
Kreaturerne	Kr. 205.00	Kr. 170.00
Kraftfoder til Køerne	- 345.00	- 352.00
Foder og Korn til Svin og Høns	- 305.00	- 381.81
8 Grise	- 92.00	- »
Udgift ved Biavl	- 18.00	- »
Assurance	- 20.00	- 20.40
Hestekraft til Markarbejde	- 60.00	- 60.00
Skatter	- 40.00	- 45.00
Gødning og Frø	- 30.00	- 34.00
	<hr/> Kr. 1115.00	<hr/> Kr. 1063.21

Der er intet Regnskab ført over, hvad der er brugt i Husholdningen.

Familien består af Mand, Kone og 4 Børn, der er ude i forskellige Stillinger.

Sølvmedalje 1905.

NIELS CHRISTIAN CHRISTENSEN.

Husmand Niels Christian Christensen, Hauge, Gellerup Sogn, Hammerum Herred, Ringkøbing Amt, købte i 1868 for 1500 Kr. — hvoraf han selv ejede de 800 Kr. — 95 Tdr. Ld. uopdyrket Hede uden Bygninger og uden Besætning. Der fandtes Mergel af god Beskaffenhed paa Ejendommen, men den var ikke til at faa for Vand. Med Jernflid tog Christensen fat; han gravede en stor Kanal fra Mergellejet og har nu faaet opdyrket og merglet hele Arealet paa 4 Tdr. Ld. nær, har rejst gode Bygninger og havde ved Ejendommens Besigtigelse i Efteraaret 1904 en Besætning paa 5 Heste, 15 Køer, 9 Stkr. Ungkvæg, 10 Faar, og der leveres aarlig 30 Svin til Slagteriet. Han har plantet Hegn og Læbælte omkring en stor Del af Marken og faaet tilplantet ca. 1¹/₂ Td. Ld. af den daarligste Hede. Christensens økonomiske Stilling er

Hædrede Husmænd.

12

efterhaanden bleven særdeles god; han er fri for Gæld, ejer en lille Kapital paa ca. 6000 Kr., og Ejendommen — af hvilken en Del nu er overtaget af en Søn — er ansat til en Værdi af 20,000 Kr.

Naar det er lykkedes N. Chr. Christensen at opnaa et saa gunstigt Resultat af sit Opdykningsarbejde, skyldes det ikke heldige ydre Forhold. Han har været giff 3 Gange og i sine Ægteskaber haft ialt 7 Børn, af hvilke de 2 er døde, i det hele taget har han haft megen Sygdom i sin Familie. Med sin 3. Hustru arvede han 1000 Kr., hvilket er alt, hvad han udefra har modtaget af Hjælp. En god Støtte har det været for ham, at der fandtes Mergel paa Ejendommen, men hvad han har opnaaet, skyldes Flid, Sparsommelighed og økonomisk Sans. Hammerum Herreds Landboforening har tilkendt ham 1. Præmie for ypperlig Dyrkning af Ejendommen. Manden og Familien er almindelig agtede og afholdte.

Sølvbæger 1904.

SØREN NIELSEN SØNDERGAARD.

Husmand Søren Nielsen Søndergaard, Baldershave, Lindeballe Sogn, Torrild Herred, Vejle Amt, der er født 1829, købte i 1854 for 1200 Kr. en faldefærdig Hytte med Hede i Give. 1876 solgte han Ejendommen for 8000 Kr., efter at han havde opdyrket den tilhørende Hede og opbygget Huset, bogstavelig talt med egne Hænder. Han strøg og brændte selv Stenene, murede og tømrede selv hele Bygningen.

S n nuværende Ejendom, Baldershave, købte Søndergaard 1876, altsaa paa en Tid, da Landejendommene var dyrest. Ejendommens Beliggenhed er mindre god, naar Hensyn tages til Handels- og Samfærdselsforholdene, men der findes baade Mergel og Tørveskær med nogenlunde let Adgang samt Eng, som er beliggende ved Siden af Marken. Søndergaard har været en dygtig Mand i mange Retninger: i Husdyrbrug,

Plantning, Opdyrkning, Havebrug, Husflid og andet, men specielt maa nævnes hans Arbejde for Plantningssagen, idet han ikke alene har forskønnet Ejendommen med Have og Lystanlæg, men ogsaa beplantet adskillige ufrugtbare Højdedrag, har plantet Læbælter og anlagt en betydelig Planteskole, hvorfra der sælges mange Træer. Besætningen har han forøget betydelig, og den bestaar nu af 18 Stkr. Kvæg, 3 Heste, 10 Svin og 7 Faar.

Mandens økonomiske Stilling er nu meget tilfredsstillende; Ejendommen, paa hvilken der er en Gæld af 10,000 Kr., anslaaes til at være 18,000 Kr. værd. Børnene har faaet en god Opdragelse, Søndergaard og hans gamle Hustru er agtede og ansete, og deres stræbsomme Liv og dygtige Arbejde har tjent som udmærket Exempel. To Gange er han belønnet af Amtet — for Plantning af Frugttræer og for Biavl — to Gange af Haveselskabet.

Sølvbæger 1904.

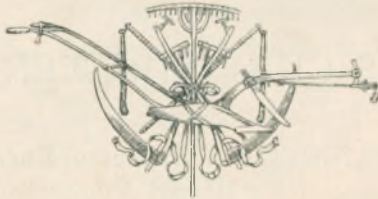

NIELS CHR. CHRISTENSEN.

Husmand Niels Chr. Christensen, Engesvang Krat, Engesvang Sogn, Hids Herred, Viborg Amt, der blev Invalid i sidste Krig, forpagtede i 1868 og købte 5 Aar efter Ejendommen uden at eje nogen Kapital, men hjulpen ved gode Mænds Kaution. Ejendommen var 43 Tdr. Ld. stor, hvoraf kun 3—4 Tdr. Ld. var opdyrkede. Han tog strax fat paa at rydde Egekrat, med hvilket en Del af Jorden var bevoxet, kørte i Aarenes Løb flere Tusind Læs Sten bort, lagde dem i Læbælter og opdyrkede Jorden. Med Undtagelse af ca. 1 Td. Ld. Egekrat og ca. 3 Tdr. Ld. Mose er hele Ejendommen nu opdyrket. Mosen er tørlagt og 4 Skpr. Ld. ved Bygningerne er beplantede. Der var kun en Ko paa Ejendommen, da Christensen overtog den, nu holdes der 6 Køer, 3 Heste og 1 Kvie, og Stedet er opbygget med 3 Længer.

Han og hans Hustru har haft 9 Børn, hvoraf 8 er levende og gifte med Undtagelse af en Søn, der har hjulpet Faderen, og som for et Par Aar siden overtog Ejendommen. Ved Laan i Kreditforeningen blev Ejendommen taxeret til 12,000 Kr.; der indestaar en Prioritet paa 5400 Kr. Christensen er en anset og agtet Mand, der i 1900 hædredes med Dannebrogordenens Sølvkors. Hans Exempel med Hensyn til Hedeopdyrkning er fulgt af mange paa Egnen.

Sølvbæger 1904.

MARINUS P. LANGELAND.

Marinus P. Langeland, Skindbjerg, Skørping, sidder paa sin Moders Fæste under Grevskabet Lindenborg. Det er en halv Snes Aar siden Faderen døde, og Sønnen, der dengang var ude at tjene, tog da i 1896 hjem til Moderen for at være hende til Støtte og Hjælp. I den første Tid gik Langeland ud paa Arbejde, men indsaa snart, at dette ikke kunde blive ved at gaa og tog derfor kraftig fat paa at dyrke Jorden, og det gik bedre, men noget langsomt fremad. Men saa kom M. Langeland ud paa en Husmandsrejse, og hvad han saa og hørte paa denne hidrog til, at han blandt andet fik Blikket aabnet for, at han ogsaa burde slaa ind paa nogle Bierhverv for at skaffe sig Arbejde hjemme hele Tiden i Stedet for at gaa ud paa Arbejde. Efter denne Rejse tog M. Langeland fat paa Biavl, Hønseri og noget Havebrug.

Til Huset hører 3½ Td. Ld. opdyrket Hede. Tæt ved Huset har Langeland planeret og tilplantet en gammel Sandgrav, der nu er indrettet til Høsegaard. Huset er gammelt, men godt vedligeholdt; der er en tilstrækkelig stor Ajlebeholder og et godt Gødningssted. Møddingen plejes med stor Omhu. Markarbejdet udføres ved Hjælp af Køerne.

Sædskiftet ser saaledes ud:

1. Kartofler. Staldgødning.
2. Kaalrabi, Bangholm. Staldgødning, 37 % Kali, 18 % Superfosfat og Chilisalpeter.
3. Rug og Staldfoder, der tildels bjerges som Hø, derefter Turnips. 18 % Superfosfat, Ajle og Staldgødning.
4. Blandsæd, 18 % Superfosfat.
5. Gulerødder, Hvidkaal, Kaalrabi og Bælgsæd. Staldgødning, 18 % Superfosfat, 37 % Kaligødning og Chilisalpeter.
6. Havre med Udlæg. Staldgødning.
7. Kløver og Græs.
8. Græs. Ajle.

Jorden er af meget forskellig Beskaffenhed. Kaalbroksvampen har vist sig i de sidste Aar, hvorfor det maaske bliver nødvendigt at forandre Driftsplanen noget.

Besætningen består af 3 Køer, 1 Kvie, 2 Kalve, 32 Høns og 14 Bistader. Aaret 1905 var ikke noget godt Aar; Indtægten er da ogsaa mindre end tidligere Aar, endvidere var der Uheld med Køerne — Kastning —, som gav ca. 6000 Pd. Mælk mindre end ellers.

Regnskab for 1905.

Indtægt:

Leveret 12,000 Pd. Mælk til		
Mejeriet	Kr. 398.80	
8 Fedekalve	- 454.75	
1 Ko	- 240.00	
5 Tdr. Gulerødder	- 20.00	
Forskellige Indtægter.....	- 50.00	
		Kr. 1163.55

Indtægt af Haven:

Hvidkaal	Kr. 50.30	
Agurker	- 18.40	
Jordbær og Frugt	- 12.40	
		- 81.10

Indtægt af Hønsene:

Æg solgt	Kr. 210.00	
Æg brugt i Huset	- 25.00	
10 Høns til Slagtning	- 15.00	
10 Hanekyllinger til Slagtning	- 5.00	
Førøget Besætningen med 10 .	- 5.00	
2 Haner	- 5.50	
Rugeæg.....	- 4.00	
		- 269.50

Indtægt af Bierne:

480 Pd. Honning à 50 Øre...	Kr. 240.00	
2 Bisværme à 5 Kr.	- 10.00	
Vox	- 5.00	
Mjød	- 8.00	
		- 263.00

Ialt Indtægt... Kr. 1777.15

Udgift:

Foderstoffer	Kr. 405.00
5 Kalve	- 64.00

Overføres Kr. 469.00

	Overført	Kr. 469.00	
1 Ko	-	164.00	
Markfrø	-	24.60	
200 Pd. Sædekorn	-	14.00	
Kunstgødning	-	25.00	
Vedligeholdelse m. m.	-	25.00	
			Kr. 721.60

Udgift til Hønsene:

730 Pd. Majs	Kr. 36.20	
700 Pd. Blandsæd	- 42.00	
300 Pd. Solsikkekager	- 21.00	
300 Pd. Klid	- 15.90	
Fedtgrever	- 10.00	
1000 Pd. Mælk à 1½ Øre	- 15.00	
Kyllingfoder, Æg og Gryn	- 15.00	
5 Tdr. Kartoffler à 2 Kr.	- 10.00	
		- 165.10

Udgift til Biavl:

Biredskaber og Stader	Kr. 28.60	
Vedligeholdelse og Maling	- 10.00	
Voxtavler	- 4.00	
Emballage	- 12.00	
		- 54.60

Ialt Udgift . . . Kr. 941.30

Udgifter til Haven er der ingen af uden Arbejdet, da Frøet er avlet hjemme.

Der er altsaa en samlet Indtægt af . . Kr. 1777.15
 og Udgiften er . . - 941.30

Altsaa Netto-Overskud . . Kr. 835.85

Dette Beløb er Vederlag for det Arbejde, der er udført af M. Langeland og hans Moder.

Sølvmedalje 1906.

NIELS PEDERSEN.

Niels Pedersen, Hvorup Enge, Nørre-Sundby, mageskiftede i 1892 sin Ejendom i Hvorup med sin nuværende, der udgør 12 Tdr. Ld. Kær og Eng. Der fandtes ingen Bygninger, hvorfor N. Pedersen strax maatte bygge. Foruden Bygningerne stod Jorden i 6000 Kr.

Familien bestaar af Mand, Hustru og 5 Børn.

Omkring Bygningerne er nogle gode Læbælder og en stor Have, der giver en temmelig god Indtægt.

Besætningen bestaar af 1 Hest, 8 Køer, 4 Ungkreaturer, 2 Grisesøer, og der er i Aarets Løb leveret 36 Svin til Slagteriet. Der drives Biavl og et Hønseri paa ca. 100 Høns.

Sædskiftet:

1. Grønjordshavre. Halvdelen faar Staldgødning, Resten Superfosfat og Chilisalpeter.

2. Kaalrabi og Gulerødder. Gødes stærkt med Staldgødning og som Regel Chilisalpeter.
3. Blandsæd, Ærter, Havre og Byg.
4. Runkelroer. Stærkt gødet med Staldgødning og noget Chilisalpeter.
5. Havre med Udlæg.
6. Kløver.
7. Græs. Rigelig med Ajle.

Regnskab for 1905.

Indtægt:

36 Svin	Kr.	2042.22
1 So.	-	46.20
Mælk til Mejeriet	-	1208.46
1611 Pd. Æg	-	667.57
Høns og Kyllinger	-	100.00
Haven	-	600.00
Kalve og Kreaturer	-	225.00
Honning	-	75.00
Ialt Indtægt...	Kr.	4964.45

Udgift:

Kommunepenge	Kr.	57.00
Renter	-	200.00
Skatter	-	40.00
Tiende	-	13.00
Folkeløn	-	150.00
Kunstgødning	-	90.00
Frø	-	60.00
Foderstoffer	-	1850.00
Skummet Mælk fra Mejeriet	-	292.00
Reparationer m. m.	-	100.00
Forskellige Assurancer	-	25.00
Ialt Udgift...	Kr.	2877.00

Altsaa Indtægten . . .	Kr. 4964.45
Udgiften . . .	- 2877.00
Overskud . . .	Kr. 2087.45

Dette Beløb, foruden Mælk, Kød, Flæsk, Æg, Høns og Ænder samt alle Grøntsager brugt i Hjemmet, er det Vederlag, N. Pedersen og Hustru har for deres Arbejde.

Det er nu en god Ejendom, N. Pedersen har, men han har ogsaa lagt meget Arbejde ind paa den, inden den er bleven til det, den nu er. I et koldt og vaadt Foraar og Efteraar er den ikke let at drive, men i nogenlunde normale Aar er det en Ejendom, der kan give store Afgrøder, saavel af Korn som Roer og Græs. Ikke faa Husmænd besøger aarlig N. Pedersen for at høste godt af hans Erfaring, ikke alene i Driften af Jorden, men ogsaa i de forskellige Bierhverv.

I Foraaret 1905 har N. Pedersen yderligere købt 3¹/₂ Td. Ld. til 1600 Kr.

Sølvmedalje 1906.

JENS JUNGENSEN.

Jens Jungersen, Vedsted Kær, Birkelse, er en yngre Mand i Trediveerne, som i 1897 købte sin Ejendom for 5000 Kr. uden Besætning og Inventar. Arealet er 9 Tdr. 3 Skpr. Ld. Bygningerne var meget daarlige; de bestod af 10 Fag klinede Vægge, og Jorden var uren og udsultet. Jens Jungersen og Hustru, unge som de var, tog strax fat med Energi og Dygtighed, fik hurtig Ejendommen i Kultur, byggede Beboelse og Stalde og har nu i Aarenes Løb skaffet sig en fortrinlig Besætning. Saavel den flydende som den faste Gødning opbevares og anvendes paa en fortrinlig Maade. Bygningerne er omgivne af rigelig Plantning og Have. Jungersen vil i Løbet af Sommeren bygge sig en ny Lade, hvortil der trænges haardt.

Familien bestaar af Mand, Hustru og 3 Børn.

Da Jens Jungersen overtog Ejendommen, kunde

der holdes 1 à 2 Køer; nu er Besætningen 1 Hest, 7 Køer, 2 Kvier, 5 Kalve, hvoraf 3 fedes, 2 à 3 Grisesøer, og der er sidste Aar fedet 14 Slagterisvin. Endvidere haves et fortrinligt ledet Hønseri paa 100 Stkr. sorte Minorkahøns.

Ligesom der i Huset, Staldene og Haven hersker en exemplarisk Orden, saaledes er det samme Tilfældet i Marken; de forskellige Arbejder er smukt udførte og *Jorden er ren*. I normale Aar avles der meget store Afgrøder, særlig af Græs og Roer.

Sædskiftet ser saaledes ud:

1. Blandingskorn: Ærter, Byg og Havre.
2. Rug.
3. Roer, Kaalrabi og Gulerødder.
4. Byg, 6-radet.
5. Roer, $\frac{1}{2}$ Turnips og $\frac{1}{2}$ Kaalrabi.
6. Blandkorn.
7. Kløver og Græs.
8. Græs.

Desuden er der nærmest ved Huset ca. 2 Tdr. Ld., delt i 6 Skifter, som drives med Staldfoder, og nogle af disse Skifter giver op til 3 Afgrøder i Løbet af Aaret. Der gødes med Staldgødning til alle Skifter. Blandsæden faar desuden 200 Pd. 18 % Superfosfat og 100 Pd. Chilisalpeter pr. Td. Ld. Alt Græsset faar 2 Gange Ajle.

Regnskab for 1905.

Indtægt:

14 Fedesvin	Kr. 843.48
Smaagrise	- 319.07
Leveret til Mejeriet 34,783 Pd. Mælk....	- 1208.07

Overføres Kr. 2370.62

	Overført	Kr. 2370.62
Overskud fra Mejeriet	-	165.75
1 Hest	-	72.50
1 Kvie	-	85.00
1 Ko	-	40.00
5 Fedekalve	-	306.50
Æg, Kyllinger og Høns	-	631.00
	Ialt Indtægt. .	Kr. 3671.30

Udgift:

Kraftfoder	Kr. 1362.43
Kunstgødning	- 58.15
Renter	- 216.06
Skatter og Afgifter	- 62.17
Frø og Sædekorn	- 100.00
Skummet Mælk	- 139.00
2 Køer	- 303.00
1 Hest	- 250.00
2 Kalve	- 43.00
1 Faar	- 18.00
Andre Udgifter, f. Ex. Smed m. m.	- 57.00
Løn til en lille Pige	- 85.00
Daglejere	- 35.00
	Ialt Udgift... Kr. 2728.75

Altsaa:

Indtægt.. Kr. 3671.30

Udgift... - 2728.75

Netto... Kr. 942.55

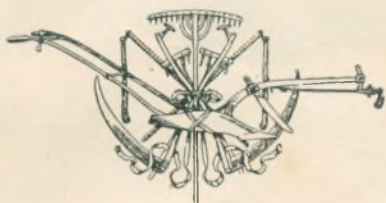
Mælk, Æg, Flæsk, Høns, Kartoffler og Grøntsager, som er brugt i Hjemmet, er ikke medtaget i Indtægten.

Som det ses af ovenstaaende Regnskab giver Ejendommen et godt Nettouddytte, et Udbytte, det unge, arbejdsomme og dygtige Ægtepar i fuldt Maal for-

tjener. Jens Jungersen og Hustru har i flere Henseender været Banebrydere paa deres Egn og adskillige gode Husmandsbrug er begyndt at voxe frem der paa Egnen under god Indflydelse fra denne Bedrift og dette Hjem.

Sølvmedalje 1906.

ANDERS JEPSEN.

Anders Jepsen, Hundborg, Sjørring, er nu 54 Aar gammel og overtog for 25 Aar siden sin Ejendom, $2\frac{5}{8}$ Td. Ld., dels Kærjord, dels meget stærkt, lavtliggende Lerjord og dels meget høj og meget stenet Sandmuld for 2075 Kr. Jorden trængte haardt til Dræning og Mergling, og en Mængde Sten maatte fjærnnes. I 1892 købte han ca. 1 Td. Ld. til for 350 Kr. og i 1903 endnu 1 Td. Ld. for 460 Kr.

Driftsmaaden er følgende:

1. Ærter til Grønjord.	
2. Havesager til Salg. Staldgødning + Kaligødning + Superfosfat.	} Ialt 200 Pd. 37 % Kali- gødning og 400 Pd. 18 % Superfosfat.
3. Kartofler. Staldg. + Kalig. + Superf.	
4. Blandkorn.	
5. Hvidkaal og Kaalrabi. Staldg. + Kalig. + Superfosfat.	

13*

6. Byg med Udlæg.

7.-8. Kløver og Græs.

Gødningen opbevares med Omhu i aabent Møddingssted, men med rigelig Anvendelse af Tørvejord.

Besætningen var ved Regnskabsaarets Begyndelse 2 Køer, 1 Kvie, 5 Svin og 19 Høns. Desuden holdes 3 Bistader.

Afgrøderne, særlig hvad Korn og Roer angaar, er gode og velplejede, for Havesagernes Vedkommende falder Plejen noget vanskeligere i den stærkt lerede Jord, og Savnet af egen Trækraft præger i nogen Grad Afgrøderne, idet Jordplejen næppe foregaar saa hyppig og med saa kraftige Redskaber, som denne Jordbund kræver det. Af samme Grund kniber det øjensynligt med at holde Ukrudtet nede i visse Afgrøder, især de fleraarige Havesager.

Bygningerne er ældre, men der er tilbygget 5 Gange, og alt er vel vedligeholdt.

Gælden var 1200 Kr. ved Husets Overtagelse; den er nu bragt ned til 645 Kr. 77 Øre. Huset er brandforsikret for 1400 Kr.

Regnskab.

Indtægter	1/705-30/606		1/704-30/605		1/703-30/604	
	ℳ	Ø	ℳ	Ø	ℳ	Ø
Mælk.....	87	»	437	»	419	62
Kvæg	118	»	36	»	15	»
Svin	276	»	287	34	243	44
Fjerkræ	66	»	83	»	93	28
Havesager	330	»	179	»	141	»
Leje af Have.....	10	»	10	»	10	»
Bier.....	27	»	14	»	18	»
Tilsammen...	914	»	1046	34	940	34

Udgifter	1/7 05-30/6 06		1/7 04-30/6 05		1/7 03-30/6 04	
	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.	Sk.	Ø.
Kraftfoder	87	»	123	»	115	»
Korn	113	»	126	»	114	40
Halm	19	»	»	»	»	»
Mælk	11	»	»	»	»	»
Gødning	48	»	35	»	32	»
Arbejde	37	»	48	»	41	»
Grise	67	»	59	50	53	»
Frø	16	»	14	31	12	65
Tilsammen . . .	398	»	405	81	368	05

Anders Jepsen har gennem Aarene modtaget 5 Gange 1. Præmie og 2 Gange 2. Præmie af Landboforeningen, og desuden en Række Præmier for Havebrug, Biavl og Husflid.

Mand og Kone er ældre Folk, der har haft 8 Børn, men Svaghed og Sygdom har gennem Aarene jævnlgt forringet Familiens Arbejdsevne, især siden 1903, efter Købet af den sidste Td. Ld., da Manden blev angreben af en Nervesvækkelse.

Sølvmedalje 1906.

